

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Аляксандр ЛУКАШЭНКА: «МІНСК-АРЭНА» НАДАСЦЬ ПРЫВАБНАСЦЬ ІМІДЖУ БЕЛАРУСІ ЯК СПАРТЫўНАЙ ЕўРАПЕЙСКАЙ Дзяржавы»

Аб гэтым заявіў 30 студзеня Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка на ўрачыстым адкрыцці гэтага шматпрофільнага культурна-спартыўнага комплексу.

«Адкрываючы наш цудоўны культурна-спартыўны комплекс, мы пачынаем новую і, упэўнены, слаўную старонку ў гісторыі беларускага спорту, таму што стварылі магутны бастыён, які дапаможа нам заваўваць перамогі на сусветных спартыўных арэнах, стане выдатнай узлётнай пляцоўкай для будучых чэмпіёнаў і яркіх зорак. Будзе сапраўднай кузніцай здароўя і любімым месцам культурнага адпачынку беларусаў. Не толькі ўпрыгожыць аблічча сталіцы, але і нададзць прывабны рысы іміджу Беларусі як спартыўнай еўрапейскай краіны», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт адзначыў, што развіццю спорту і масавага фізкультурнага руху ў краіне надаецца вялікая ўвага. «Думаю, не памылюся, калі скажу: спорт у Беларусі стаў ладам жыцця», — лічыць беларускі лідар. Ён з задавальненнем адзначыў, што апошнія гады краіна займае дастойнае месца ў сусветнай спартыўнай эліце і выйшла на лідзёрства пазіцыі па маштабах будаўніцтва спартыўных аб'ектаў. За 10 гадоў пабудавана 20 буйных комплексаў, прычым іх геаграфія ахоплівае ўсю рэспубліку. Гэта лядовыя арэны, басейны, гарналыжныя цэнтры, універсальныя комплексы як у буйных гарадах, так і невялікіх населеных пунктах.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што, нягледзячы на ​​крызісы і праблемы, у Беларусі ствараюцца спартыўныя будаванні ў імва высакароднай машы — умацаванна здароўя нацыі і павышэння якасці жыцця людзей. «Я ўжо казаў беларусам, асабліва тым, якія крытыкуюць нас за будаўніцтва такіх аб'ектаў і ў той жа час хочучы быць суверэннымі і незалежнымі: любяць суверэнна і незалежна дзяржава павінна ствараць сімвалы незалежнасці і свайго суверэнітэту,

а гэта заўсёды дорага каштавала. Але справа не ў грошах — здароўе даражэй, яго за грошы не купіш. Здароўе трэба «купляць» тут — упарты і настойлівай працай», — лічыць кіраўнік дзяржавы. «Я упэўнены, гэты аб'ект нададзць гонар нашай нацыі, і мы, беларусы, зможам сказаць, што ўмеём ствараць такія аб'екты ўласнымі рукамі», — дадаў ён.

Комплекс «Мінск-Арэна» — унікальны, створаны па самых сучасных тэхналогіях, найбуйнейшы ў Еўропе аб'ект — стане самым прыёмным падарункам усім прыхільнікам спорту, перакананы Прэзідэнт. Ён звярнуў асаблівую ўвагу на той факт, што пабудаваны комплекс у самай кароткай тэрміны. Цяпер тут можна арганізаваць падрыхтоўку больш як па 30 відах спорту і правадзіць культурна-масавыя мерапрыемствы. А зорным часам для «Мінск-Арэны» будзе чэмпіянат свету па хакеі 2014 года.

Паводле паведамлення прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

Прэзідэнт адзначыў, што развіццю спорту і масавага фізкультурнага руху ў краіне надаецца вялікая ўвага. «Думаю, не памылюся, калі скажу: спорт у Беларусі стаў ладам жыцця», — лічыць беларускі лідар.

«КАМАНДА ЯГРА» ЗНОУ ПЕРАМАГЛА «КАМАНДУ ЯШЫНА»

Мінулы суботу ўсе беларускія прыхільнікі хакея будуць памятаць як гістарычную падзею — у сталіцы на матч зорак КХЛ сабраліся не толькі знакітыя гульцы клубу Кантынентальнай хакейнай лігі, але і вэтэраны, нават легенды сусветнага хакея. Уладзіслаў Траўцян і Вячаслаў Фіццяў, а таксама Марк Месье і Уэйн Грэці былі даступныя для аўтографу ўсім, каму пашчасціла іх убачыць, сфатаграфавана з кумірамі тэкама не было праблемай для аматараў. Шоу, прымеркаванае да фінальнага адкрыцця «Мінск-Арэны», конкурс зорак КХЛ «Майстар-шоу», уласна матч зорак, футэйкі, адкуль таксама можна было назіраць за падзеямі на лёдзе, і піва, якое па еўрапейскай традыцыі прадавалася на арэне, — кожны мог бавіць час так, як прыёмна толькі яму. Ды і сама «Мінск-Арэна», якую Вячаслаў Фіццяў, старшыня савета дырэктараў КХЛ, называў найлепшай арэнай КХЛ, дагэтуль збірае на інтэрнэт-форумах бальшчыкаў выключна захапляльныя водгукі.

Цюрхія ў нашу сталіцу — у аэрапорце Франкфурта 3-за надвор'е рыйс на Вэну затрымалі на некалькі гадзін. Давялося бавіцца побач з «Мінск-Арэнай» увечары ў пятніцу — жыццё тут бурліла, і гэта месца здавалася самым чыстым у нашай замежнай сталіцы. Снегаўборачныя машыны расчысчалі пляцоўку перад арэнай бесперапынна, гэтак жа як адвозілі снег перапаўнення МАЗы — ніяк гэта карціна не нагадала вечаар пятніцы.

УЧОРА ВЫПАЛА ДА 40 ПРАЦЭНТАЎ МЕСЯЧНАЙ НОРМЫ АПАДКАЎ

Міжземнаморскі цыклон значна прыбавіў у Беларусь снегу. За мінулыя суткі вышыня снежнага покрыва ў многіх рэгіёнах краіны павялічылася на 3-11 см, а ў Мінску — на 9 см, паведаміла БЕЛТА глаўны сіннопт Рэспубліканскага гідрометэацэнтру Вольга Фадатова.

Колькасць ападкаў, што выпалі ў заходніх і цэнтральных раёнах рэспублікі, склала 10-40 працэнтаў месячнай нормы. Паводле даных на раніцу 1 лютага, вышыня снежнага покрыва па Беларусі вагаецца ад 16 см у Ашмане да 46 см у раёне мэтастанцыі Нарач (такое высокае снежнае покрыва ў першы дзень лютага не адзначалася ў Беларусі з 2004 года).

У беларускыя сталіцы вышыня снегу дасягае 38 см. Самыя высокія снежныя гурбы ў Мінску былі ў сакавіку 1996 года — 54 см. У Брэсцкай вобласці самае высокае снежнае покрыва адзначаецца ў Ганцавічах, дзе яно складае 32 см, у Гродзенскай — у Лідзе (29 см), у Віцебскай — у раёне мэтастанцыі Полацк (31 см), у Магілёўскай — у Бабруйска і Касцюковічах (27 см), у Гомельскай — у Жлобіне (31 см), у Мінскай — у раёне мэтастанцыі Нарач (46 см).

На тэрыторыі Беларусі перамяшчаецца цэнтр Міжземнаморскага цыклону. Снегапады прадаўжаюцца. У Гомельскай і Магілёўскай абласцях, якія апынуліся пад уплывам цёлага сектара цыклону, месцамі адзначаюцца дождж і галалёдка.

УЗРАСТУЦЬ МІНІМАЛЬНЫЯ ПЕНСІІ І ДЗІЦЯЧЫЯ ДАПАМОГІ

Заверджаныя новыя памеры бюджэту пражыткавага мінімуму ў цанях снежня. У прыватнасці, як паведаміла карэспандэнтка «Звязды» начальнік аддзела комплексных праблем развіцця сацыяльна-працоўнай сферы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Тамара РАК, сярэдня БПМ павялічылася на 2,1 працэнта і складае зараз 255 220 рублёў.

Адначасова будзе зроблены пераразлік мінімальнай і сацыяльнай пенсій, надбавак і павышэнню да іх, а таксама дзіцячых дапамог. З 1 лютага штомесечная дапамога па доглядзе за дзясцямі ва ўзросце да 3 гадоў вызначана ў 255 220 рублёў, а таякая жа будзе і аднаразова «зааховальная» дапамога жанчынам, якія сталі на ўлік у дзяржаўных медыцынскіх установах да 12-тыднёвага тэрміну цяжарнасці. Аднаразова дапамога пры нараджэнні першага дзіцяці вызначана ў 1 млн 276 100, пры нараджэнні другога і наступных дзяцей — 1 млн 786 540 рублёў.

Нарэшце, «базавая» дапамога на чалавека на ўзросце больш за 3 гады складае 76 570 рублёў. Аднак варта нагадаць, што гэты від дапамогі прызначаецца ў памеры 100 працэнтаў у выпадку, калі сучасны даход на кожнага члена сям'і не перавышае 150 042, і ў памеры 50 працэнтаў — калі даход не перавышае 200 056 рублёў.

Зноў жа ў сувязі з павелічэннем бюджэту пражыткавага мінімуму зменіцца і «крытэрыі патрэбы» пры прызначэнні адраснай сацыяльнай дапамогі. З 1 лютага разлічваюцца на штомесечную адрасную дапамогу могуць адзіночкі грамадзяне і сем'і, суккупны даход у якіх на чалавека не перавышае 255 220, а права на дапамогу аднаразова дасяць суккупны даход менш за 382 830 рублёў.

У БЕЛАРУСІ РЕГЛАМЕНТАВАНА ВЫКАРЫСТАННЕ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СЕГМЕНТА СЕТКІ ІНТЭРНЭТ

Адпаведны ўказ № 60 «Аб мерах па ўдасканаленні выкарыстання нацыянальнага сегмента сеткі інтэрнэт» Прэзідэнт Беларусі падпісаў 1 лютага.

Дакумент накіраваны на абарону інтарэсаў грамадзян, грамадства і дзяржавы ў інфармацыйнай сферы, павышэнне якасці і патанненне інтэрнэт-паслуг, забеспячэнне далейшага развіцця нацыянальнага сегмента сеткі інтэрнэт.

Упершыню ў заканадаўчым акце змяшчаецца шэраг патрабаванняў, якія прызначаны абароны інфармацыі да дзяржаўных органаў і іншых дзяржаўных арганізацый больш даступнай. У гэтых мэтах указам прадаўджаны абавязак дзяржаўных органаў, іншых дзяржаўных арганізацый і гаспадарчых таварыстваў з пераважнай доляй дзяржавы ў іх статутных фондах размяшчаць інфармацыю аб сваёй дзейнасці на афіцыйных сайтах гэтых органаў і арганізацый, забеспячваю іх эфектыўнае функцыянаванне і сістэматычнае абнаўленне.

Інтэрнэт-карыстальнікі змогуць свабодна і бязвылітна атрымаваць інфармацыю аб рэжыме работы дзяржаўнага органа (іншай арганізацыі), паштовым адрасе, нумарах тэлефонаў яго даяведчых служб, парадку работы са зваротамі грамадзян і юрыдычных асобаў, аб адміністрацыйных працэдурах, што ажыццяўляюцца, і інш.

Указ змяшчае шэраг палажэнняў, накіраваных на абарону аўтарскіх правоў ад пірацтва ў інтэрнэце.

Так, размяшчэнне ў інтэрнэце літаратурных, навуковых, музычных, фатаграфічных, аўдыёвізуальных твораў, твораў выяўленчага мастацтва, іншых аб'ектаў аўтарскага права і сумесных правоў, што карыстаюцца прававой абаронай на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, павінна ажыццяўляцца пры ўмове выканання патрабаванняў заканадаўства аб аўтарскім праве і сумесных правах, у тым ліку са згоды іх праваўладальнікаў. Інфармацыйныя паведамленні і (або) матэрыялы сродку масавай інфармацыі, што распаўсюджаюцца праз сетку інтэрнэт, павінны будучы мець гі-перспасылку на першакрыніцу інфармацыі або на сродак масавай інфармацыі, які рэальна размяшчае гэтыя інфармацыйныя паведамленні і (або) матэрыялы.

З павелічэннем колькасці інтэрнэт-паслуг, што аказваюцца пры дапамозе сеткі інтэрнэт (напрыклад, продаж тавараў або выкананне работ), усё больш актуальнай становіцца праблема абароны праваў спажываўцаў. Паколькі гэты бізнес доўгі час заставаўся па-за юрыдычным полем, не было інструмента для абароны тых, хто працягнуў ад ненаалежнага ажыццяўлення такога віду камерцыйнай дзейнасці.

У сувязі з гэтым указам замацаваць абавязак суб'ектаў гаспадарання, што рэалізуюць на тэрыторыі Беларусі тавары (работы, паслугі) з прымяненнем сеткі інтэрнэт, з 1 ліпеня 2010 года ажыццяўляць гэту дзейнасць з выкарыстаннем інфармацыйных сетак, сістэм і рэсурсаў нацыянальнага сегмента сеткі інтэрнэт, размешчана на тэрыторыі рэспублікі.

Уводзіцца дзяржаўная рэгістрацыя гэтых сетак, сістэм і рэсурсаў, якую будучы праходзіць пастаўшчыкі інтэрнэт-паслуг на злучэнні прыпынку ў Міністэрстве сувязі і інфармацыйных і аўтамабільна-дарожнай рэгістрацыі, пералік і формы дакументаў, неабходных для ажыццяўлення, будуць вызначаны ўрадам да 1 мая 2010 года.

У мэтах забеспячэння бяспекі грамадзян і дзяржавы з 1 ліпеня 2010 года пастаўшчыкі інтэрнэт-паслуг павінны будучы ажыццяўляць ідэнтыфікацыю абанэнтскай установаў карыстальнікаў інтэрнэт-паслуг, весці ўлік і захоўваць звесткі аб такіх установах і аказаных інтэрнэт-паслугах.

Указ упершыню рэгламентуе механізм абмежавання доступу карыстальніка інтэрнэт-паслуг. Напрыклад, па запшыце карыстальніка інтэрнэт-паслуг пастаўшчы абавязаны абмежаваць доступ абанэнтскага ўстаноў, што належаць гэтым карыстальнікам, да інфармацыі, змест якой накіраваны на распаўсюджванне парнаграфічных матэрыялаў, прапаганду насілля, жорсткасці і іншых дзеянняў, забароненых заканадаўствам. Указ уступае ў сілу з 1 ліпеня 2010 года.

3 жыцця кантрабандыстаў

Герану канфіскавана на 120 тысяч еўра

Буйная партыя герану, якую перавозілі двое ўдзельнікаў злачыннай групы, затрыманая беларускімі праваахоўнікамі ў вёсцы Варняны Астравецкага раёна за 20 кіламетраў ад беларуска-літвыскай мяжы.

Паводле звестак упраўлення інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС, у выніку аперацыйна-пошукавых мерапрыемстваў супрацоўнікамі міліцыі перакрыты канал пастаўкі наркатыкаў з Расіі ў Еўрасаюз.

Затрыманьня — грамадзяне Расіі і Літвы. У іх канфіскавана 7 кілаграмаў герану на суму каля 120 тысяч еўра. Між іншым, частка «дурману» была прывяжаная ў прадуктах харчавання.

МІНЮСТ НЕ ПАДТРЫМАЎ ІНІЦЫЯТЫВУ АБ ЗАБАРОНЕ ПРАДАЖУ ГАРЭЛКІ І ПЛАДОВЫХ ВІНАЎ У МАГАЗЫНАХ МІНСКА ПАСЛЯ 22.00

Міністэрства юстыцыі Беларусі не падтрымала ініцыятыўу Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў аб увядзенні забароны на продаж прэйскурантнай гарэлкі, пладова-ягадных вінаў, сабаклагольных напіткаў і піва ў аб'ектах гандлю Мінска пасля 22.00. Аб гэтым паведаміў старшыня Мінгарсавета Міхал Матусевіч.

Міноста палічыў, што асобныя пункты рашэння сесіі не адпавядаюць дзейнаму заканадаўству ў частцы абмежавання продажу прэйскурантнай гарэлкі, пладова-ягадных вінаў у аб'ектах гандлю горада, — сказаў Міхал Матусевіч. На думку Міноста, незаконна даваць права мядзювым органам улады выступаць з ініцыятывай па забароне продажу гэтых відаў алкагольнай прадукцыі.

Міністэрства юстыцыі Беларусі не падтрымала ініцыятыўу Мінгарсавета аб забароне знаходжання няпоўнагадовых да 16 гадоў на вуліцах сталіцы і іншых грамадскіх месцах з 23.00 да 6.00 без суправаджэння бацькоў.

УЧОРА ВЫПАЛА ДА 40 ПРАЦЭНТАЎ МЕСЯЧНАЙ НОРМЫ АПАДКАЎ

Міжземнаморскі цыклон значна прыбавіў у Беларусь снегу. За мінулыя суткі вышыня снежнага покрыва ў многіх рэгіёнах краіны павялічылася на 3-11 см, а ў Мінску — на 9 см, паведаміла БЕЛТА глаўны сіннопт Рэспубліканскага гідрометэацэнтру Вольга Фадатова.

Колькасць ападкаў, што выпалі ў заходніх і цэнтральных раёнах рэспублікі, склала 10-40 працэнтаў месячнай нормы. Паводле даных на раніцу 1 лютага, вышыня снежнага покрыва па Беларусі вагаецца ад 16 см у Ашмане да 46 см у раёне мэтастанцыі Нарач (такое высокае снежнае покрыва ў першы дзень лютага не адзначалася ў Беларусі з 2004 года).

У беларускыя сталіцы вышыня снегу дасягае 38 см. Самыя высокія снежныя гурбы ў Мінску былі ў сакавіку 1996 года — 54 см. У Брэсцкай вобласці самае высокае снежнае покрыва адзначаецца ў Ганцавічах, дзе яно складае 32 см, у Гродзенскай — у Лідзе (29 см), у Віцебскай — у раёне мэтастанцыі Полацк (31 см), у Магілёўскай — у Бабруйска і Касцюковічах (27 см), у Гомельскай — у Жлобіне (31 см), у Мінскай — у раёне мэтастанцыі Нарач (46 см).

На тэрыторыі Беларусі перамяшчаецца цэнтр Міжземнаморскага цыклону. Снегапады прадаўжаюцца. У Гомельскай і Магілёўскай абласцях, якія апынуліся пад уплывам цёлага сектара цыклону, месцамі адзначаюцца дождж і галалёдка.

УЗРАСТУЦЬ МІНІМАЛЬНЫЯ ПЕНСІІ І ДЗІЦЯЧЫЯ ДАПАМОГІ

Заверджаныя новыя памеры бюджэту пражыткавага мінімуму ў цанях снежня. У прыватнасці, як паведаміла карэспандэнтка «Звязды» начальнік аддзела комплексных праблем развіцця сацыяльна-працоўнай сферы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Тамара РАК, сярэдня БПМ павялічылася на 2,1 працэнта і складае зараз 255 220 рублёў.

Адначасова будзе зроблены пераразлік мінімальнай і сацыяльнай пенсій, надбавак і павышэнню да іх, а таксама дзіцячых дапамог. З 1 лютага штомесечная дапамога па доглядзе за дзясцямі ва ўзросце да 3 гадоў вызначана ў 255 220 рублёў, а таякая жа будзе і аднаразова «зааховальная» дапамога жанчынам, якія сталі на ўлік у дзяржаўных медыцынскіх установах да 12-тыднёвага тэрміну цяжарнасці. Аднаразова дапамога пры нараджэнні першага дзіцяці вызначана ў 1 млн 276 100, пры нараджэнні другога і наступных дзяцей — 1 млн 786 540 рублёў.

Нарэшце, «базавая» дапамога на чалавека на ўзросце больш за 3 гады складае 76 570 рублёў. Аднак варта нагадаць, што гэты від дапамогі прызначаецца ў памеры 100 працэнтаў у выпадку, калі сучасны даход на кожнага члена сям'і не перавышае 150 042, і ў памеры 50 працэнтаў — калі даход не перавышае 200 056 рублёў.

Зноў жа ў сувязі з павелічэннем бюджэту пражыткавага мінімуму зменіцца і «крытэрыі патрэбы» пры прызначэнні адраснай сацыяльнай дапамогі. З 1 лютага разлічваюцца на штомесечную адрасную дапамогу могуць адзіночкі грамадзяне і сем'і, суккупны даход у якіх на чалавека не перавышае 255 220, а права на дапамогу аднаразова дасяць суккупны даход менш за 382 830 рублёў.

У БЕЛАРУСІ РЕГЛАМЕНТАВАНА ВЫКАРЫСТАННЕ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СЕГМЕНТА СЕТКІ ІНТЭРНЭТ

Адпаведны ўказ № 60 «Аб мерах па ўдасканаленні выкарыстання нацыянальнага сегмента сеткі інтэрнэт» Прэзідэнт Беларусі падпісаў 1 лютага.

Дакумент накіраваны на абарону інтарэсаў грамадзян, грамадства і дзяржавы ў інфармацыйнай сферы, павышэнне якасці і патанненне інтэрнэт-паслуг, забеспячэнне далейшага развіцця нацыянальнага сегмента сеткі інтэрнэт.

Упершыню ў заканадаўчым акце змяшчаецца шэраг патрабаванняў, якія прызначаны абароны інфармацыі да дзяржаўных органаў і іншых дзяржаўных арганізацый больш даступнай. У гэтых мэтах указам прадаўджаны абавязак дзяржаўных органаў, іншых дзяржаўных арганізацый і гаспадарчых таварыстваў з пераважнай доляй дзяржавы ў іх статутных фондах размяшчаць інфармацыю аб сваёй дзейнасці на афіцыйных сайтах гэтых органаў і арганізацый, забеспячваю іх эфектыўнае функцыянаванне і сістэматычнае абнаўленне.

Інтэрнэт-карыстальнікі змогуць свабодна і бязвылітна атрымаваць інфармацыю аб рэжыме работы дзяржаўнага органа (іншай арганізацыі), паштовым адрасе, нумарах тэлефонаў яго даяведчых служб, парадку работы са зваротамі грамадзян і юрыдычных асобаў, аб адміністрацыйных працэдурах, што ажыццяўляюцца, і інш.

Указ змяшчае шэраг палажэнняў, накіраваных на абарону аўтарскіх правоў ад пірацтва ў інтэрнэце.

Так, размяшчэнне ў інтэрнэце літаратурных, навуковых, музычных, фатаграфічных, аўдыёвізуальных твораў, твораў выяўленчага мастацтва, іншых аб'ектаў аўтарскага права і сумесных правоў, што карыстаюцца прававой абаронай на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, павінна ажыццяўляцца пры ўмове выканання патрабаванняў заканадаўства аб аўтарскім праве і сумесных правах, у тым ліку са згоды іх праваўладальнікаў. Інфармацыйныя паведамленні і (або) матэрыялы сродку масавай інфармацыі, што распаўсюджаюцца праз сетку інтэрнэт, павінны будучы мець гі-перспасылку на першакрыніцу інфармацыі або на сродак масавай інфармацыі, які рэальна размяшчае гэтыя інфармацыйныя паведамленні і (або) матэрыялы.

З павелічэннем колькасці інтэрнэт-паслуг, што аказваюцца пры дапамозе сеткі інтэрнэт (напрыклад, продаж тавараў або выкананне работ), усё больш актуальнай становіцца праблема абароны праваў спажываўцаў. Паколькі гэты бізнес доўгі час заставаўся па-за юрыдычным полем, не было інструмента для абароны тых, хто працягнуў ад ненаалежнага ажыццяўлення такога віду камерцыйнай дзейнасці.

У сувязі з гэтым указам замацаваць абавязак суб'ектаў гаспадарання, што рэалізуюць на тэрыторыі Беларусі тавары (работы, паслугі) з прымяненнем сеткі інтэрнэт, з 1 ліпеня 2010 года ажыццяўляць гэту дзейнасць з выкарыстаннем інфармацыйных сетак, сістэм і рэсурсаў нацыянальнага сегмента сеткі інтэрнэт, размешчана на тэрыторыі рэспублікі.

Уводзіцца дзяржаўная рэгістрацыя гэтых сетак, сістэм і рэсурсаў, якую будучы праходзіць пастаўшчыкі інтэрнэт-паслуг на злучэнні прыпынку ў Міністэрстве сувязі і інфармацыйных і аўтамабільна-дарожнай рэгістрацыі, пералік і формы дакументаў, неабходных для ажыццяўлення, будуць вызначаны ўрадам да 1 мая 2010 года.

У мэтах забеспячэння бяспекі грамадзян і дзяржавы з 1 ліпеня 2010 года пастаўшчыкі інтэрнэт-паслуг павінны будучы ажыццяўляць ідэнтыфікацыю абанэнтскай установаў карыстальнікаў інтэрнэт-паслуг, весці ўлік і захоўваць звесткі аб такіх установах і аказаных інтэрнэт-паслугах.

Указ упершыню рэгламентуе механізм абмежавання доступу карыстальніка інтэрнэт-паслуг. Напрыклад, па запшыце карыстальніка інтэрнэт-паслуг пастаўшчы абавязаны абмежаваць доступ абанэнтскага ўстаноў, што належаць гэтым карыстальнікам, да інфармацыі, змест якой накіраваны на распаўсюджванне парнаграфічных матэрыялаў, прапаганду насілля, жорсткасці і іншых дзеянняў, забароненых заканадаўствам. Указ уступае ў сілу з 1 ліпеня 2010 года.

3 жыцця кантрабандыстаў

Герану канфіскавана на 120 тысяч еўра

Буйная партыя герану, якую перавозілі двое ўдзельнікаў злачыннай групы, затрыманая беларускімі праваахоўнікамі ў вёсцы Варняны Астравецкага раёна за 20 кіламетраў ад беларуска-літвыскай мяжы.

Паводле звестак упраўлення інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС, у выніку аперацыйна-пошукавых мерапрыемстваў супрацоўнікамі міліцыі перакрыты канал пастаўкі наркатыкаў з Расіі ў Еўрасаюз.

Затрыманьня — грамадзяне Расіі і Літвы. У іх канфіскавана 7 кілаграмаў герану на суму каля 120 тысяч еўра. Між іншым, частка «дурману» была прывяжаная ў прадуктах харчавання.

МІНЮСТ НЕ ПАДТРЫМАЎ ІНІЦЫЯТЫВУ АБ ЗАБАРОНЕ ПРАДАЖУ ГАРЭЛКІ І ПЛАДОВЫХ ВІНАЎ У МАГАЗЫНАХ МІНСКА ПАСЛЯ 22.00

Міністэрства юстыцыі Беларусі не падтрымала ініцыятыўу Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў аб увядзенні забароны на продаж прэйскурантнай гарэлкі, пладова-ягадных вінаў, сабаклагольных напіткаў і піва ў аб'ектах гандлю Мінска пасля 22.00. Аб гэтым паведаміў старшыня Мінгарсавета Міхал Матусевіч.

Міноста палічыў, што асобныя пункты рашэння сесіі не адпавядаюць дзейнаму заканадаўству ў частцы абмежавання продажу прэйскурантнай гарэлкі, пладова-ягадных вінаў у аб'ектах гандлю горада, — сказаў Міхал Матусевіч. На думку Міноста, незаконна даваць права мядзювым органам улады выступаць з ініцыятывай па забароне продажу гэтых відаў алкагольнай прадукцыі.

Міністэрства юстыцыі Беларусі не падтрымала ініцыятыўу Мінгарсавета аб забароне знаходжання няпоўнагадовых да 16 гадоў на вуліцах сталіцы і іншых грамадскіх месцах з 23.00 да 6.00 без суправаджэння бацькоў.

РОЗГАЛАС

«ДАНОН» ПАБУДУЕЦЦА ў КІРАЎСКУ

Кіраўніцтва Магілёўскай вобласці паведаміла, што вядомай кампанія «Данон» выбрала патэцыйнай пляцоўкай для стварэння новага прадпрыемства горад Кіраўск. Гэта будзе сучасная вытворчасць па перапрацоўцы малака.

У Кіраўскім раёне каментуюць, што цяпер вядзецца падрыхтоўчая работа, рыхтуюцца дакументы і складаюцца дамовы. Пра сутнасць праекта пакуль казаць рана, але інвестыцыі і новыя працоўныя месцы будуць да месца раённаму цэнтру.

Ілона ІВАНОВА.

ЦЕЛА ЗАМУРАВАЛІ ў БЕТОН

Пракуратура Ленінскага раёна Брэста раследуе справу па забойстве брацтваўцаў. Трагедыя адбылася летам. У забойстве падазраецца 43-гадовая жонка ахвяры.

Па версіі следства, яна ударыла некалькі разоў сякерай мужа, які спаў. Потым яны разам з 19-гадовым сынам завезлі труп на дачу і замуравалі яго ў падвале. Пасля гэтага сын і маці спакойна жылі паўгода, наведвалі дачу.

Яна СВЕТАВА.

ЯШЧЭ ВУЧАНЫ, А ўжо ЗЛОДЗЕЙ

15-гадовы вучань СШ з г. Высокае адчыніў дзверы ў кватэру аднаго з дамоў па вул. Будаўнікоў і выкраў 1300 еўра, 1475 долараў, спіртныя напоі, парфумерыю... усю яго на 10 млн рублёў.

Неузабаве міліцыя сабака ўзяў след і прывёў у пад'езд дома, дзе і затрымалі няпоўнагадовага злодзея. У кватэры ён трапіў пры дапамозе ключа, які выкраў напярэдадні.

Сымон СВИТУНОВІЧ.

АЦАНІЎ ЖЫЦЦЁ ў «АўДЗІ»

Праваахоўніцкімі затрыманымі мічаніні, які расправіўся з гаспадаром іншамаркі, каб завалоць аўтамабіль.

З прыкметамі гвалтоўнай смерці абаралева цэла ахвяры было знойдзена ў лесе паблізу вёскі Курганы Мінскага раёна, паведамілі ў аддзяленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Мінска-Мінска-Мінскага і Мінскага РУУС выявілі, што 24-гадовага пацярпелага днём у Мінску на вуліцы Талбухіна на здымнай кватэры задушыў 21-гадовы жыхар сталіцы: апошні пайшоў на ўчыненне цяжкага злачынства, каб завалоць «Аўды А4» ньюбжчыка. Каб забяцьці следства, цэла

Віншаванне Прэзідэнта з Днём беларускай навукі дзеячам навукі, работнікам навукова-даследчых інстытутаў і вышэйшых навучальных устаноў

Паважаныя сябры! Сардэчна віншую вас з Днём беларускай навукі. Вялізны інтэлектуальны патэнцыял Беларусі з'яўляецца прадметам нашай законнай гордасці. Плённая работа і высокая кваліфікацыя айчынных вучоных атрымалі шырокае прызнанне ва ўсім свеце.

Цяпер уклад навукі ў развіццё краіны мае выключнае значэнне. З дапамогай сучасных навуковых дасягненняў наша краіна зможа выйсці на прынцыпова новы ўзровень вырашэння маштабных задач, што стаць перад грамадствам. Беларуская навуковая калектывы павінны прымяняць у эканоміку наватарскія ідэі і эфектыўныя распрацоўкі, што прывядуць да павышэння якасці жыцця народа. Удзельніце, што пастаянна творчы пошук і невячэрняя энергія вучоных дадуць магчымасць забяспечыць дасягненне выдатных навуковых рэзультатаў у імя працівання любімай Радзімы.

Жадаю вам, дарэгі сябры, моцнага здароўя, сямейнага дабрабыту, вялікіх дасягненняў і адкрыццяў, поспехаў і шчасця.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Патрыярха Маскоўскага і ўсяе Русі Кірыла з гадавінай інтэраізацыі

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Патрыярха Маскоўскага і ўсяе Русі Кірыла з гадавінай інтэраізацыі. У віншаванні гаворыцца, што «народы Беларусі і Расіі заўсёды бералі брацкую дружбу і ўзаемапавагу».

Кадэцыя вучылішчы могуць адкрывацца абласнымі і Мінскім гарадскім выканаўчымі камітэтамі ў мэтах стварэння ўмоў для падрыхтоўкі грамадзян да службы ва Узброеных Сілах, іншых войсках і ваенскіх фарміраваннях, органах унутраных спраў, органах і падраздзяленнях па надзвычайных сітуацыях.

Вучылішча — гэта агульнаадукацыйная ўстанова, у якой навучаюцца і выхоўваюцца вучні 8—11 класаў. Яго асноўнай задачай з'яўляецца забяспечэнне атрымання кадатамі агульнай базавай і агульнай сярэдняй адукацыі, а таксама першасных ведаў і навываў ваеннай справы. Стварэнне кадэцкіх вучылішчаў палучаецца на базе існуючых школ-інтэрнатаў. Прыём у кадэцкае вучылішча будзе ажыццяўляцца па конкурсе на падставе ўступных іспытаў і з улікам рэзультатаў медыцынскага агляду, псіхалогічнага адбору, узроўню фізічнай падрыхтоўкі. Дзеці-сіроты і дзеці ваеннаслужачых, якія загінулі (памерлі) пры выкананні абавязкаў ваеннай службы, залічваюцца ў вучылішча без уступных іспытаў.

Беларусь зняла абмежаванні на аздараўленне дзяцей за мяжой

Беларусь адміністрацыя абмежаванні пры накіраванні дзяцей на аздараўленне ў замежныя дзяржавы, з якімі заключаны міжнародныя дагаворы, па ўзросце і колькасці выездаў у адну і тую ж замежную дзяржаву. Адпаведны ўказ № 59 Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў 28 студзеня.

Да падпісання гэтага документа на аздараўленне за мяжу ў тыя дзяржавы, з якімі Беларусь заключыла міжнародныя дагаворы да 1 кастрычніка 2008 года, накіроўвалі дзеці ва ўзросце ад 7 да 18 гадоў, а ў замежных дзяржавах, з якімі Беларусь заключыла міжнародныя дагаворы пасля 1 кастрычніка 2008 года, маглі прайсці аздараўленне дзеці ва ўзросце ад 7 да 14 гадоў.

Паводле паведамлення прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

БЕЛАРУСКІ РУБЕЛЬ «Б'Е» ЕЎРА І «ПАСУЕ» ПЕРАД ДОЛАРАМ

За першы месяц года ў параўнанні з 31 снежня мінулага года беларускі рубель умацаваўся да кошыка валют, у які ўваходзяць долар, еўра і расійскі рубель, на 0,15 працэнта

Абнадзейная тэндэнцыя, асабліва для тых грамадзян, хто аддае перавагу зберагаць уласныя грошы ў нацыянальнай валюце. І з'яўляецца яшчэ адным пацвярджэннем сур'ёзнасці намераў галоўнага банка краіны па хоць і нязначным, але ўмацаванні беларускага рубля да кошыка валют на выніках гэта года. Эксперт «Звязды», дэкан эканамічнага факультэта БДУ, прафесар Міхал КВАЛЁУ, у гэтым сэнсе таксама выказвае аптымістычныя прагнозы і мяркую, што курс нацыянальнай валюты напрыканцы 2010 года застанецца прыкладна на тым жа ўзроўні, як і на пачатку года, а магчыма, нават крыху умацаецца да валютнага кошыка. Мы вырашылі больш дэталёва расказаць у эксперта, на чым грунтуецца такая ўпэўненасць.

— Сутнасць у тым, — кажа Міхал Квалёў, — што цвёрды рубель дэвалюваў, па-першае, зменшыў інфляцыю, каб хоць у якасці рэкорду года хоць і была рэкордна малой летася, але ж у некаторых краінах назаўрае не рост ценнаў, а іх зніжэнне. Нам таксама надзрэнна б поўнацэнна спыніць рост ценнаў, каб хутчэй знізіць стаўку рэфінансавання. Пры стабільным курсе рубля можна будзе сапраўды да ліпеня стаўку рэфінансавання знізіць да 12 працэнтаў, а значыць, і крэдыты зрабіць больш таннымі. Калі крэдыты будуць істотна таннейшымі, то, безумоўна, мы выканаем намячаныя планы.

— Міхал Міхайлавіч, магчыма, пры ўмовах стабільнасці рубля ёсць сэнс не чакаць да таго ж ліпеня?

— Як мне падаецца, калі курс удаецца трымаць стабільным, то стаўку можна і трэба зніжаць больш хут-

на 20 працэнтаў у пачатку года, але гандлёвае сальда летася скапалася рэкордна адмоўным. Нарошчваюць экспарт і стрымліваюць імпорт безумоўна, трэба актывізаваць экспарт, таму што кожны мільярд адмоўнага сальда аднімае з росту валавога ўнутранага прадукту амаль 2 працэнта. Выйсці на заплачанава рэкордны рост ВУП у 13 працэнтаў пры вялікім адмоўным гандлёвым сальда будзе немагчыма. Таму неабходна прыкладзіць усё намаганні, каб Мытны саюз Дзасіло ўзвясці наш экспарт у Расію. На пачатку пяцігодкі мы мелі ў расійскім узове тавараў 3-за мяркі 7-8 працэнтаў, а 3-за крызісу і пратэжынісцкіх захадаў летася — усяго 3,6 працэнта. Трэба было б сцелята любую цаной узвясці нашу долю ў расійскім імпарце хоць бы да 5 працэнтаў, і тады праблем не будзе ні з курсам рубля, ні з ростам зарплат да 500 долараў. А для гэтага патрэбныя палітычны воля і дамоўленасці, каб Мытны саюз стаў сапраўды Мытным саюзам, а не толькі словам аб беспераходным руху тавараў. Насамрэч тавары спыняюцца іншымі метадамі: квотамі, сантэхнічнымі абмежаваннямі і г.д.

— У студзені кістані беларускага рубля да валют, якія ўваходзяць у кошык валют, былі навуцныя: да долара курс нацыя-

ЛЫЖНЯ — ГЭТА ЗДОНАВА І ЗДАРОВА!

Пасля вымушанага перапынку ў спартыўны календар вобласці вярнулася абласная зімовая спартакіяда «Брэсцкая лыжня». Летася яе не праводзілі па банальнай прычыне — снегу не было. Затое цяпер... Прынамсі, на лыжаролернай трасе вяслярнага канала ў Брэсце цяпер можна праводзіць такія спартоўныя незалежна ад прыхаццёў снежнай хмары, яшчэ летася апрабавана ўстаноўка, якая намятае штучны снег не горш за любую завею. Так што спартоўнікі на штучным снезе, які быў зроблены яшчэ ў снежні (хто ж ведаў, што цяпер і сапраўднага нападае па калена?).

Яшчэ зранку на пляцоўку вяслярнага канала сталі падцягвацца каманды-удзельніцы, а таксама гледачы — найбольш жыхары мікрараёна Кавалёва. Насрой стваралі самадзейныя артысты бадзёрнай музыкі, добрымі песнямі. Тым часам распачынаўся гандаль гарачай ўожкай, рознымі піражкамі ды іншымі прысмакамі. Афіцыйнае адкрыццё спартакіяды было кароткім і лаканічным, бо ўсе свая ў бой, гэта значыць, на трасу. Я забываўшы ў рэаліі вітальным слове старшыню аэліяканкама Канстанціна Сумар, такія мэраліямствы — лепшая агітацыя за здароўе. А здаровым людзям, вядома, лясчой выконваць сваю працу, вырашаць любыя вытворчыя задачы. Трэба значыць, што губернатар быў на спартакіядзе не ў якасці прамоўцы, а, як заўсёды, самым сапраўдным удзельнікам забегу.

Варта адзначыць, што па традыцыі кіраўнікі многіх аддзелаў і ўпраўленняў аэліяканкама, а таксама старшыню райвыканкама выводзяць свае каманды на лыжню. Вос і сёлета каманду галоўнага ўпраўлення арганізацыяна-кадравай работы вывеў яе дзіўны капітан, кіраўнік ўпраўлення Аляксандр Калядка. І лыжнікі гэтага калектыву

Сярод камандаў гар(рай)выканкамаў на першую прыступку п'едэстала гонару ўзняліся падчас узнагароджвання супрацоўнікі Драгічынскага райвыканкама, таксама не навічкі ў справе спартыўных структур. У першай прыйшла да фінішу каманда КДБ.

У спартоўніцтве студэнтаў перамаглі навуцэнцы Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Пушкіна. Сёлета ў ліку намінацый удзельнікаў усталяваны дзве новыя — сярод участковых інспектараў міліцыі і камандаў аграгарадоў. У першай пераможцы кубак заваявалі ўчастковыя інспектары Баранавіцкага гарадскога аддзела міліцыі, а першымі прадстаўнікамі аграгарадоў сталі іх землякі — каманда сельгаспрадпрыемства «Мір» Баранавіцкага раёна. Варта сказаць, што кожнаму з пераможцаў акрамя традыцый-

ных кубкаў і медалей дасталіся падарункі аб'ектываў і сувеніры ад спонсараў. Дык вясце спонсарам самай народнай намінацыі — сямейных забягаў — выступіла газета «Звязда», пастаянны удзельнік «Брэсцкай лыжні», які адракамендаваў яе галоўны суддзя спартоўніцтва Мікалай Хевук. Падарункі ад «Звязды» атрымала сімпатычная сямейка Гімаздзінаў з Ганцавічы. У сямі настаўніцы Алы Гімаздзінавай, а менавіта яе назвалі капітанам яе мужчыны — муж Сяргей і сын Дзіма, са спортам сябравалі заўсёды. Таму і вынік атрымалі першы, на іншы яны і не разлічвалі.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

«КАМАНДА ЯГРА» ЗНОЎ ПЕРАМАГЛА...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.) Пакуль на трыбунах збіралася сур'ёзная публіка, гасцей забавлялі зоркі беларускай эстрады і расійянін Алег Газманав, які абраў у рэпертуару хіты кшталту «Я нарадзіўся ў Савецкім Саюзе, зроблены я ў СССР». Хакеісты абедзвюх камандаў спартоўнічалі ў конкурсе «Майстар-шоу». Кожнай камандзе прапанавалася сем заданняў — ад дакладнага парахэння мішэнняў у варахтах да эстафеты на хуткасці. Трыбуны хварэлі за абедзве каманды прыкладна аднолькава, толькі выхад на лёд сталічных дынамаўцаў Джэфа Плата, Віле Пелтанена і Андрэя Мезіна, нягледзячы на тое, што выступалі яны за дружыны-суперніцы,

вылікаў аваяці ўсёй 15-тысячнай аўдыторыі. Мы вырашылі адрозніваць за Аляксея Яўшына, хакеіст ён абавязкова і прыцягальны, «Майстар-шоу» і выйграла яго каманда. Матч зорак жа застаўся, як і летася, за «камандой Ягра» — 11:8, праўда, летася расіяне праігралі легіянерам з рэзоніяй у адну аўдыю.

Уэйн Грэцкі сустраўся са сваёй беларускай сястрой

Хакеісты паспявалі і паказваць высокі клас гульні, і час ад часу забавляюцца

Вялікую аваяці ўсёй 15-тысячнай аўдыторыі. Мы вырашылі адрозніваць за Аляксея Яўшына, хакеіст ён абавязкова і прыцягальны, «Майстар-шоу» і выйграла яго каманда. Матч зорак жа застаўся, як і летася, за «камандой Ягра» — 11:8, праўда, летася расіяне праігралі легіянерам з рэзоніяй у адну аўдыю.

Уэйн Грэцкі сустраўся са сваёй беларускай сястрой

Вялікую аваяці ўсёй 15-тысячнай аўдыторыі. Мы вырашылі адрозніваць за Аляксея Яўшына, хакеіст ён абавязкова і прыцягальны, «Майстар-шоу» і выйграла яго каманда. Матч зорак жа застаўся, як і летася, за «камандой Ягра» — 11:8, праўда, летася расіяне праігралі легіянерам з рэзоніяй у адну аўдыю.

Уэйн Грэцкі сустраўся са сваёй беларускай сястрой

педфанаў у Канаду сваіму бацьку, які велмы зацікавіўся беларускай раднёй і выказаў намер летам прыехаць у Беларусь.

У той жа час адзін з замежных журналістаў, славак Яраслаў Карыбок, карэспандэнт «Гаспадарчых навін», даведваючыся, што ў Беларусь у Грэцкіх сёвак, вырашыў арганізаваць іх сустрэчу. Ён патэлефанаваў Галіне Салдаценкавай і запрасіў яе ў Мінск. «А палове дванаццаці, калі я сабралася гатаваць абед, мне патэлефанавалі і запрасілі ў Мінск. Што заставалася рабіць? Я пагадзілася прыехаць, хоць дома засталася хворая маці» — ужо ў Мінску расказвала Галіна Зіноўеўна. Яна жыць у пасёлку Свіслач Гродзенскай вобласці, і трыста кіламетраў не сталі пераходзіць, каб убачыць легендарнага брата. Галіна Зіноўеўна ўсюю на год старэйшая за брата, і знешне велмы на яго падобная. Праўда, на «Мінск-Арэн» Галіну Салдаценкаву не прапусцілі, з братам яна сустралася пасля матча, у холе гасцініцы «Еўропа». Галіна Зіноўеўна прывезла вялікі сямейны альбом з фотаздымкамі агульных з Грэцкі продкаў, а таксама прэзентавала брата набор беларускіх цукерак. Легендарны хакеіст, які не ведае рускай мовы і велмы пра гэта скадае, размаўляў з сястрой праз перакладчыка. Ён паабядаў прыехаць у беларускую сталіцу летам разам з бацькам, каб бліжэй паходжанне, аднак сваёй не ведае. Пасля ён нават патэ-

Уэйн ГРЭЦКІ.

водзіць усюды, — запэўніла кіраўнік ЦБК.

Аднак, на яе думку, гэта не будзе велмы актуальным 3-за надвор'я:

— Мы ўсё ж такі не ў Лос-Анджэлесе жывём!

Каб стаць кандыдатам у дэпутаты Мінскага гарадскога ці абласных саветаў, трэба сабраць не менш за 150 подпісаў, райсавета — 75, палкавога, сельскага — 20, столькі ж грамадзян павінна працаваць у працоўных калектывах, якія будуць вылучаць свае кандыдатуры. Партыі рашэнні сваіх кіроўчых тэрытарыяльных органаў маюць права вылучаць кандыдатаў ва ўсе акругі адпаведнага Савету.

За галасы выбаршчыкаў дэпутатам даводзіцца змагацца толькі за бюджэтны кошт. Як нагадава Лізія Ярмошына, навацыя па асабістых фінансавых фондах кандыдатаў распаўсюджваюцца толькі на парламентарныя і прэзідэнцкія выбары. Таму ў распрадаржэнні ўдзельнічаюць мясцовыя выбары толькі грошы на выбар лістовак (скажам, для кандыдата ў дэпутаты абласнога Савета гэта сума ў восем базавых, па цяперашнім часе — 280 тыс. рублёў), эфірны час для выступлення па радыё і памішанкі для сустрэч з электаратам.

Супраць дваінога ўліку ЦБК зрабіў неабходныя захады, каб пазбегнуць дваінога ўліку грамадзян пры галасаванні. Тэарэтычна такі шанц можа з'явіцца ў тых, хто выправіцца галасаваць па месцы пастаяннага жыхарвання, і па месцы часовага. Каб папярэдзіць гэткую «вынаходлівасць» грамадзян, ЦБК звярнуўся да Міністэрства ўнутраных спраў з просьбай па месца да выбару перадаваць інфармацыю аб часовай рэгістрацыі грамадзяна па яго пастаянным месцы жыхарства. Пакуль жа такія звесткі паведамляюцца толькі пра студэнтаў. У сувязі з выбарамі гэта практыка будзе распаўсюджаная на ўсіх.

— Калі падобныя рашэнні не будуць прынятыя, значыць, пікеты можна пра-

Здарэнні

АБВАЛІУСЯ ДАХ ФЕРМЫ

На Васілевіцкай мяса-малочнай ферме, якая належыць сельгаспадарчаму вытворчаму кааператыву «Васілевічы» Слонімскага раёна, абваліўся дах.

На працягу амаль дванаціці гадзін працоўныя кааператыва разбіралі завалы, выносілі дошкі і паламаны шыфэр. За паўтары гадзіны калы 200 кароў развезлі на фермы ў вёскі Парочка, Бабынічы і Хадзевічы. «Дах рухнуў бы на фермы, але дапамаглі жалезныя трыбы, — зазначыла адна з супрацоўніц фермы, — Самая галоўная, што бы, — гэта дойка абваліўся». Шэсць даярак, якія працавалі на гэтай ферме, засталіся без працы. Праўда, іх паабяцалі ў найбліжэйшы час працаўладкаваць.

Мясцовыя жыхары адзначаюць, што ферма ў вёсцы Васілевічы была пабудаваная ажно ў 1950-х гадах. І яна даўно павінна быць зачыненая, тым больш што месяц таму адна бэлька завалілася на даільнае абсталяванне. Але бэльку замацавалі дошкамі з надзеяй, што да вясны яна ўтрымаецца, не рухне. Не ўтрымалася, рухнуў усею дах.

Сяргей ЧЫГРЫН. БЕЖА НЕ ВЫСТАЯЛА НАД НАЦІСКАМ ЧАСУ 31 студзеня ў вёсцы Прыгані-2 Круглянскага раёна абваліўся верхняя частка воданепарной вежы. Прычынай камісія па надзвычайных сітуацыях прызнала стомленасць металу, што тлумачыцца вялікім тэрмінам эксплуатацыі.

Вежа была пабудаваная ў 1973 годзе і забяспечвала вадой калоні на дзевяно вясковых вуліцах. У прэс-службе Магілёўскага абласнога ўпраўлення МНС паведамілі, што праз 1,5 гадзіны пасля паведамлення аб здарэнні глыбінная помпа пачала зноў падаваць ваду. Воданепарную вежу вырашана не аднаўляць, а зрабіць падачу і цыркуляцыю вады паводле новай тэхналогіі.

Ілона ІВАНОВА. АБГОН ФУРЫ НА ЗІМОВАЙ ДАРОЗЕ

Два легкавыя аўтамабілі лоб у лоб сутыкнуліся на дарозе «Магілёў-Чавусы». У выніку здарэння чвэрць паранены і адна жанчына памерла ад траўмаў.

30 студзеня, у пятніцу раніцай, калі ўмовы надвор'я і дарожнае пакрыццё з'усім не спрыялі вадыцелам, аўтамабіль «Нісан», за рублём якога быў 39-гадовы жыхар Клімавічы, пайшоў на абгон фуры. У выніку рызыкаўнага маневру адбылося лабавое сутыкненне з «Маздай», якой кіраваў 52-гадовы жыхар Магілёва. Абодва вадыцелі і ўсе пасажыры атрымалі траўмы, з якімі шпіталізаваныя. Сярод іх — 12-гадовы падлетак і 34-гадовая жанчына, якія ехалі ў аўтамабілі «Нісан». Пасажырка «Мазды», 50-гадовая магіляўчанка, праз два дні памерла ў бальніцы.

Ілона ІВАНОВА. ДТЗ НА АБОЧЫНЕ

Дзюўчына 1988 года нарадзэння ехала на «Таёце Кароле» па МКАД з боку праспекта Незалежнасці.

Калы дзясці гадзін вечара не справілася з кіраваннем і наехала на аўтамашыну «Опель-Вектра», якая стаяла на абочыне. Ад удару падарнуўся ўперад і наехаў на свайго гаспадарца 1987 года нарадзэння. Малады чалавек, на сваю бяду, які паведамілі ў аддзела агітацыі і прапаганды ДАІ ГУУС Мінгарвыканкама, у гэты час прычыну ярадрні дзяржаўны нумар. У выніку ДТЗ кіроўца «Опеля» шпіталізаваны ў бальніцу з закрытым пераламам правай ключыцы.

Надзея ДРЫЛА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ІРАК ПАТРАБЕ У ЗША І ВЯЛІКАБРЫТАНІІ КАМПЕНСАЦЫІ ЗА АПРАМЯНЕННЕ АД БОМБАЎ ЗА ЗБЕДНЫМ УРАНАМ

Міністэрства па правах чалавека Ірака мае намер падрыхтаваць іск супраць ЗША і Вялікабрытаніі за абвінавачваннем у выкарыстанні гэтым іракамі падчас уварвання ў Іракскую Рэспубліку снарадаў са стрэльнямі са збедным уранам. Гэта радыёактыўнае рэчыва, якое ўзмацняе бранбойнасць снарадаў. Пакуль шкоднасць збеднага урану не даказана, міжнародныя арганізацыі не забараняюць яго выкарыстанне, у тым ліку і ў ваісковых аперацыях.

Іск ірацкаў заснаваны на інфармацыі мясцовыя Міністэрстваў навукі і аховы навакольнага асяроддзя, паведамляе газета As-Sabah. Ірацкія ваенныя эксперты ў сваю чаргу з'яўляюцца, што ў першыя гады ваіны на Ірак было скінута 2 тыс. тон бомбаў, якія ўтрымлівалі збеднены уран. Радыяцыя стала прычынай рэзкага росту колькасці дзятэй-інвалідаў асабліва ў паўднёвых правінцыях Ірака.

Як вядома, амерыканцы выкарыстоўвалі падобныя боепрыпасы не толькі ў Іраку. Раней гэта адбывалася ў 1995 годзе, падчас канфлікту ў Босніі, і ў 1999-м — падчас бамбжэў Югаславіі. Потым свет даведаўся аб «Балканскім сіндроме» — сотнях салдатаў, якія памерлі ад раковых захворванняў або якія скардзіліся на правалы памяці, бяссонніцу, запаленне суставаў, дыхальных шляхоў, адзначае сайт publicradio.org.

ЛАТВІСКІ ПРЭМ'ЕР АДМОВІўСЯ АД АХОВЫ ў ЗАМЕЖНЫХ ПАЕЗДКАХ

Прэм'ер-міністр Латвіі Валдыс Дамброўскі прыняў рашэнне адмовіцца ад паслуг цэлахоўніцкай падчас замежных паездкаў.

Цяпер Дамброўскі будзе ездзіць без аховы ўсюды — як у афіцыйны, так і ў неафіцыйны паездкі. Паслугамі аховы прэм'ер будзе карыстацца толькі падчас візітаў у Літву і Эстонію, бо туды ён дабіраецца на машыне, што істотна скарачае выдаткі на цэлахоўніцкаў.

Дамброўскі вырашыў адмовіцца ад аховы ў мэтах эканоміі: цяпер Латвія перажывае найцяжэйшы эканамічны крызіс. Краіна знаходзіцца на грані банкруцтва — узровень беспрацоўя ў Латвіі перавышае 19 працэнтаў. Для выратавання эканоміі ўрад краіны павысіў падаткі, зразаў пенсіі і сацыяльныя дапамогі і істотна скараціў выдаткі дзяржавы, у тым ліку зарплату дзяржслужачых.

КАНСЕРВАТАРЫ ПААБЯЦАЛІ КОЖНАМУ БРЫТАНЦУ 100-МЕГАБІТНЫ ІНТЭРНЭТ ДА 2017 ГОДА

Цэняны міністр фінансаў Вялікабрытаніі Джордж Осбарн, які прадставіў апазіцыйны Кансерватыўны партыю, заявіў, што ў выпадку прыходу да ўлады кансерватары маюць намер да 2017 года забяспечыць большасць дамоў у краіне шырокапалясным доступам у інтэрнэт з хуткасцю 100 мегабіт у секунду. Пра гэта паведамляе BBC News.

29 студзеня дзейны прэм'ер-міністр Гордан Браўн з Лейбарыскай партыі заявіў, што да 2012 года кожны дом у Вялікабрытаніі павінен быць забяспечаны доступам у інтэрнэт з хуткасцю да 2 мегабіт у секунду. Назіральнікі расцідзілі гэта як абмен перадыбарнымі абяцаннямі: да 3 чэрвеня 2010 года ў Вялікабрытаніі павінны адбыцца ўсеагульныя выбары.

20 ГАДОЎ ЗА ЗАБОЙТВА БАБУЛІ

На 20 гадоў пазбаўлення волі асуджаны 37-гадовы жыхар Польшы, які забіў бабуню сваёй жонкі. У Польшку зойбства выклікала вялікі рэзананс.

Як паведаміў «Звяздзе» Сяргей СЕЛІХАНАУ, намеснік начальніка аддзела пракуроры Віцебскай вобласці па наглядае за законнасцю судовых пастаноў па крымінальных справах, мужчына забіў 71-гадовую бабуню за тое, што яна «павадыла сваё не так», які яму хацелася. І гэта не першае зойбства ў яго жыцці. Раней адбываў пакарэнне за аналагічнае злачынства. Зойбца працаваў рабочым у арганізацыі, якая аказвае рэгулярныя паслугі. На жаль, не зрабіў правільных высноў пазнаў першага пазбаўлення волі. Цяпер ёсць 20 гадоў падмацка.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПО ПОРУЧЕНІЮ ОАО «ДЗЕРЖЫНСКІ ЭКСПЕРІМЕНТАЛЬНО-МЕХАНІЧНСКІ ЗАВОД» (ПРОДАВЕЦ) КУП «МІНСКІЙ АБЛАСНОЙ ЦЕНТРА НЕДВИЖИМОСТИ» ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ТЕХНИКИ:

Table with 4 columns: № лота, Наименование, год выпуска, Начальные цены с НДС, бел. руб.

Задаток 10 % от начальной цены лота. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 30.09.09. Аукцион состоится 10.02.2010 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чапаева, в. к. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 09.02.2010 до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34, 500 47 12. Сайт в интернете: www.rft.by.

КВОТЫ ВЫКАНАНАНЫЯ

(Заканчэнне. Пачатак на

ДАІ ПРАВЯЛА ТЭСТ НА ЧАЛАВЕЧНАСЦЬ

ЧАЛАВЕК чалавеку сябра, таварыш і брат — так калісьці быў запісаны адзін з прынцыпаў маральнага кодэкса будаўнікоў камунізму. Час прайшоў, сёння чалавек дбае перш за ўсё пра сябе і пра сваіх родных, але ж пагадзіцца, што кожны з нас верыць: калі раптам спатрэбіцца дапамога, то людзі ў бядзе не пакінуць. На мінулыя тыдні Упраўленне ДАІ Міністэрства ўнутраных спраў правяло невялікі эксперымент, падчас якога паспрабавалі высветліць, наколькі ж чалавек, што трапіў у бяду на дарозе, можа рэальна разлічваць на дапамогу вадаццяля.

Эсперымент першы: «БРАТКУ, МАШЫНА ЗЛАМАЛАСЯ»

Месцам для эксперыменту быў выбраны 13-ы кіламетр Слуцкай шашы, куды раніцай і накіравалі інспектары ДАІ разам з журналістамі. Легенда была такая: на абочыне дарогі ставілася грамадзянская машына з адкрытым капотам і ўключанай аварыйкай. Дружнінкі ДАІ Аляксандр выконваў ролю нядуцэлівага кіроўцы, ну а прэса і супрацоўнікі ДАІ ў форме хаваліся за рэкламным шчытом.

...Сядзім у засадзе. Старшы інспектар ДАІ Станіслаў Салавей аддае каманду нашаму «акцёру»: «Давай, пачынай галасаваць». Ну а мы ў сваю чаргу пачынаем лічыць машыны, якія праязджалі міма і кіроўцы якіх не хочучь дапамагчы Аляксандру. Раз машына, два машыны, тры машыны...

— Ніхто не спыніцца, — кажа нам супрацоўнік ДАІ, што сядзіць за рулём мікрааўтобуса з журналістамі.

Адначасна ён памыліцца. Чацвёртая машына пачала зніжаць хуткасць і спынілася ля нашага дружнінкі. Аднак з засады мы вылезлі не пастэле — машына хутчэй ад'ехаў. Ці то славы спужаўся кіроўца, ці то проста дапамагчы нічым не мог.

Сядзім далей і зноў лічым машыны. Рааааааа машына, дваааааа машына, трыяыыы машыны. А, спыніцца «Аўды»! Пакуль Аляксандр раскаваў байкі нахштат «ды разумее, братку, машына зламалася, не едзе, а што рабіць — не ведаю», мы высуныліся з засады і абкружылі вадаццяля «Аўды». Які высветліцца, гэтага добрага чалавека завуць Анатоль, жыве ён у Мінску і працуе менеджарам.

— Я заўсёды спыняюся, нават ноччу, — раскавае Анатоль, — бо бывала, што і сам трапляў у падобныя сітуацыі, усё ж такі стаж за рулём — 15 гадоў.

Атрымаўшы падарункі ад ДАІ ў выглядзе календарыка на сцяну і жоўценкай камізэлькі з флікараў у машыну, Анатоль паехаў далей па сваіх справах, а мы зноў схаваўся ў засаду. Такі ж самы эксперымент паўтарылі яшчэ два разы. І вы ведаеце, у абодвух выпадках чакаць доўга не даводзілася — трэцяя ці чацвёртая машына абавязкова спынілася. Спачатку дапамогу прапанаваў Максім, прафесійны вадаццяль з Брэста, а потым — Фёдар Фёдаравіч з Лагойска, які таксама працуе кіроўцам.

Эксперымент другі: «А Я ЛЯГУ-ПРЫЛЯГУ»

Другая задума ДАІшнікаў была больш экстрэмальная: добраахвотніку Аляксандру пасялілі на абочыне цаларэйку, каб не змерз, і расказалі заданне: «Ляжыш тут быццам п'яны. Ну можаш трохі паважыцца і паспрабаваць устаць».

Жорстка, праўда? Але ж і цікава — ці спыніцца хто, ці патэлефануе па нумары 102 (дыспетчары дзяжурнай службы былі папярэджаны пра акцыю)? Хаваемся і чакаем. На дарозе мерзне Аляксандр, а машыныкі едучы... міма! Першая, другая, трэцяя, п'ятая, восьмая, пятнаццаць! Ого, ну-жо ніхто не спыніцца? О, дарожная служба едзе, яны дакладна спыніцца!... І што бы вы думалі? — не спыніліся!...

Машыны трохі прытармацілі, а потым зноў набіралі хуткасць. Я ўжо пачаў хваліцца за нашага «акцёра», які раптам белы мікрааўтобус прытармаціў, праехаў трохі далей, а потым заднім ходам вярнуўся да Аляксандра. Адчыніліся дзверцы, і нарэшце бедлага на дарозе атрымаў прапанову аб дапамозе. Вылезам з хованні і спыняемся да добрага чалавека:

— Добры дзень, назавіце сваё імя і раскажыце, чаму спыніліся, бо дваццаць машын перад вамі прастаялі праехаў міма?

— Ой, што тут такога — спыніўся ў усё. Можна, чалавек збілі, товар перабраў і нагу зламаў — усялякча бывае. Убачыў, што марнармальны, на п'янага не падобны, вось і спыніўся. А клічучь мяне Вадзім, працую ў турыстычнай фірме кіроўцам.

— А сутыкнуліся з такімі ж, але рэальнымі выпадкамі на дарозе?

— Былі падобныя сітуацыі, дапамагаў, вядома ж, п'яных падымлі ноччу, але каб так, проста на абочыне чалавек ляжаў — такога не было. Чалавек чалавечу сябра, а не воўк, — падвёў вынік Вадзім, атрымаў падарункі ад ДАІ і паехаў далей.

Я спытаў у дружнінкі, які ў яго былі адчуванні, калі ляжаў на дарозе і міма праносіліся машыны. Аляксандр памучаў і сказаў:

— Ляжаў і думаю: ёсць сапраўдныя вадаццялі і добрыя людзі ці няма? Як бачыце, дзякуй Богу, ёсць.

Такі самы эксперымент паўтарылі яшчэ раз, праўда, «падоследным трускам» вызваўся пабыць адзін з журналістаў. Таксама праехаў не менш за дваццаць машын, перш чым прыйшла дапамога. Спачатку да «цела на абочыне» падышлі два хлопцы — побач быў прыпынак, і калі яны праязджалі міма на маршруцях, то заўважылі чалавека на дарозе. Вось і выйшлі паглядзець, што здарылася. І амаль адначасова з імі спыніўся грузавы аўтамабіль рыбакмбіната «Любань». Так што і тут чалавек не кінуў замярзаць на абочыне.

Дыягназ: ВАДЦІЦЕЛЬ ВАДЦІЦЕЛЮ СЯБРА

Якія можна зрабіць высновы? Напэўна, самае галоўнае — на дарозе без дапамогі ты не застанешся. Можна, даведзецца пакачаць, але табе рана ці позна дапамогуць. Прычым, хутчэй, рана, бо нават супрацоўнікі ДАІ не чакалі такой апэратыўнасці: усё-такі трэцяя і дваццацая — гэта не сотая і не тысячная машына. І як паказаў наш эксперымент, хутчэй за ўсё, дапамога прыйдзе ад прафесійных кіроўцаў, якія насамрэч

ведаюць, што такое дарога. Дарэчы, калі мы ўжо вярталіся ў Мінск, паступіла інфармацыя, што за час правядзення акцыі ніхто па нумары 102 так і не патэлефановаў. Узнікае пытанне: а ці будзе мучыць сумленне тых кіроўцаў, якія бачылі чалавека на абочыне і не спыніліся?.. У сувязі з гэтым спытаем зааспакоіць іх сумленне: гэта быў усёго толькі эксперымент. Але калі ў наступны раз пабачыце чалавека, які просіць дапамогі, то падумайце, а можа гэта ўжо не эксперымент?

Павел БЕРАСНЕЎ.

ДАРОЖНІКІ МІНСКА ВОЗЬМУЦЬ НАПРАКАТ У КАНАДЦАЎ СНЕГАТОПКУ

У Мінску ўпершыню будзе апрабавана снегаплавільная машына, паведаміў генеральны дырэктар УП «Гаррамаўтадор» Іван Гур'яновіч.

Складаная ўмова надвор'я стварыла праблему складзіравання снегу. Усе сталічныя снежныя звалкі перапоўнены. Вырасьціць гэта пытанне дапаможа спецыяльная машына. «Мы хочам узяць у арэнду на месяц снегатопку з Канады. Спачатку апрабуем машыну. Калі яна выдатна пакажа сябе па расходу і цэнавых параметрах, то пакінем і ў далейшым, магчыма, набузем большую колькасць, каб не было пытанняў па ўтылізацыі снегу», — сказаў Іван Гур'яновіч і дадаў, што аргэнт з'явіцца на мінскіх вуліцах ужо ў бліжэйшыя дні.

Снегатопкі прызначаны для ўборкі снегу з вуліц і дваровых тэрыторый, іх можна будзе апэратыўна перавозіць у розныя месцы горада. Снегатопкі працуюць на дызельным паліве, плавяць снег і лёд, ачышчаюць талую ваду ад механічных прымесей і скідаюць яе ў вадасцёкавую сетку або каналізацыю. Ёмістасць снегатопкі загрузачнага снега- або аўтапагрузчыкам недалёка ад месцаў расчэсткі, што дае магчымасць эканоміць паліва, паліпаляе экалогію.

НЕ ЗАМІНАЙЦЕ ЧЫСЦІЦЬ ДАРОГІ!

У Мінску прадаўжаюцца снегапады. Таму магчыма ўтварэнне снежных заносаў і галалёдзіца. У сталіцы працуе спецаўборачная тэхніка. ДАІ заклікае ўпадальнікаў транспартных сродкаў не пакідаць свае машыны на праезнай частцы на доўгі час, каб не ствараць перашкоду для дарожных службаў. Накш аўтамабілі будуць перастаўлены або абдужкіраваны на ахоўныя станкі.

Дзяржаўтінспекцыя яшчэ раз нагадвае вадаццяляў аб неабходнасці пры руху захоўваць дыстанцыю, не перавышаць скорасць і выконваць іншыя правілы дарожнага руху. Пешаходам варта пераходзіць праезную частку толькі ў вызначаных для гэтага месцах, абавязкова перакунаўшыся, што ўсе аўтамабілі спыніліся і ўступаюць дарогу. Не варта забываць і аб святлоадбівальных элементах, якія дапамогуць вадаццялям свечасова заўважыць пешаходаў і цёмны час сутак.

НЕ ДУМАЙ АБ ХВІЛІНАХ З ПАГАРАДЖ

— Яшчэ 6-10 хвілін, і не стала б чалавека! — з палёгкай уздыхнулі калінкавіцкія медыкі, калі стала зразумела, што жыццю мясцовага жыхара больш нічога не пагражае.

А сітуацыя была дастаткова тыповая. Намеснік начальніка па ідэалагічнай рабоце і кадравым забеспячэнні Калінкавіцкага РАУС Аляксандр Захарчанка пасля рэйду позна ноччу ставіў у гараж свой асабісты аўтамабіль. Заўважыў святло, а потым пачуў гук рухавіка ў адным з суседніх гаражоў. Пасля таго, як ніхто не адгукнуўся на голас, хутка выклікаў выратавальніку. Спецыялісты МНС праз некалькі хвілін з дапамогай спецтэхнікі зрэзалі петлі дзвярэй і трапілі ўсрэдзіну памяшкання. У кабіне мікрааўтобуса ляжаў мужчына без прытомнасці. Як высветлілася пазней, інспектары дызельны аўтамабіль індывідуальнага прадпрыемальніка напампаўлі дацягнуць да гаража зноўмы. Потым мужчына вышыраў завесці машыну і прагрэць. Пакапаціцца аб вентыляцыі не прыйшло ў галаву.

— У дзень выратавання буду спраўляць яшчэ адзін дзень нараджэння, — кажа выратаваны Пётр Назарэвіч. — Падпалінылі мільціці мне цяпер як бацька. Калі б не ён — мае б двое дзяцей засталі поўнымі сіротамі.

Рэч у тым, што два гады таму сям'я страціла маці. А вась намеснік начальніка Калінкавіцкага РАУС Аляксандр Захарчанка называе цяпер 45-гадовага прадпрыемальніка сваім хроснікам.

УЛАДЫ МІНСКА ПРОСЯЦЬ ПРАДПРЫЕМСТВЫ І АРГАНІЗАЦЫІ ДАПАМАГЧЫ ВА ЎБОРЦЫ СНЕГУ

Складаная ўмова надвор'я вымушае гарадскія ўлады Мінска звярнуцца па дапамогу да прадпрыемстваў і арганізацый. Рашэнне аб прыцягненні дадатковых сілаў для барацьбы са снегам прынята на апэратыўнай нарадзе ў Мінгарвыканкаме.

«У Мінску даволі складаная сітуацыя, таму ў раёнах горада трэба сабраць каміі па надзвычайных сітуацыях і вызначыць меры па вырашэнні гэтай праблемы. Неабходна абавязваць уласнікаў і балансатрымальнікаў нерухомай маёмасці навесці парадка на прылеглай тэрыторыі», — сказаў намеснік старшыні Мінгарвыканкама Аляксандр Барысенка. Паводле яго слоў, на прадпрыемствах і ў арганізацыях сталіцы можна было б аб'явіць у пэўнай ступені суботнік: аб'екты гандро, грамадскага харчавання, бытавых паслуг, адукацыі, прамысловыя прадпрыемствы і іншыя могуць унесці свой уклад у барацьбу са стыхіяй, расчысціўшы ад снегу пешаходныя дарожкі, прыступкі, пад'язоды. «Мы развучыліся працаваць у зімовы перыяд і спадзёмся толькі на камунальную тэхніку, але сёння гэтага недастаткова», — заклікаў гараджан да дапамогі намеснік старшыні гарвыканкама.

Салідарны з ім і кіраўнік Мінскага гарадскога цэнтра гігіены і эпідэміялогіі, галоўны санітарны ўрач Фёдар Германовіч, які ахарактарызаваў сітуацыю як няпростую. «Я сёння раніцай праехаў па горадзе і не убачыў ні аднаго расчышчанага прыпынку, што не можа не выклікаць заклапочанасці адносна санітарнага стану. Таму кіраўнікам адміністрацыі горада неабходна сабраць кіраўнікоў прадпрыемстваў і арганізаваць работу на навадзеным парадку», — сказаў галоўны санітарны ўрач сталіцы.

СНЕГАПАДЫ СПЫНЯЦЦА

За мінулыя выхадныя на значных тэрыторыях краіны выпала ад 20 да 50 сантыметраў асядакў месечнай нормы. Паводле інфармацыі УДАІ УП Мінгарвыканкама, на тэрыторыі Мінскай вобласці адыбылося 12 ДТЗ, у якіх 2 чалавекі загінулі і 14 атрымалі траўмы. Яшчэ 102 здарэнні зафіксаваныя без пацярпелых. Асноўная прычына ДТЗ — няправільны выбар хуткасці пры складаных умовах надвор'я.

Са слоў начальніка ўчастка па ўтрыманні і добраўпарадкаванні вулічна-дарожнай сеткі Гаррамаўтадор Фрунзенскага раёна сталіцы Сяргея СЫСЦЕВА, снегаўборачная тэхніка апошнім дні працуе ў Мінску ў кругласюнным рэжыме, з непагодай дапамагае змагацца нават Міністэрства па надзвычайных сітуацыях.

Як расказала «Звяздзе» галоўны сінтопк Рэспубліканскага гідраметцэнтра Вольга ФЯДОТАВА, сёння па краіне прыйдзе невялікі снег, на усходзе — снег умераны. У Гомельскай, Магілёўскай і па усходзе Віцебскай вобласці — на дарогах галалёд. Да канца працоўнага тыдня захаваецца умерана-марознае надвор'е. Час ад часу будзе ісці снег, але снегападаў не чакаецца. Тэмпература ўначы — мінус 6—14, пры працяглых праясненнях — да мінус 18. Тэмпература днём — 2—10 марозу.

ЯК ТАМ БУЛЬБА Ў МАРАЗЫ?

Мы ўжо адвыклі ад моцных і працяглых маразоў, а калі яны ўдарылі, то не верылася, што будучы доўга трымацца

«здыхнецца» — над склепам пабудова, ды і зімы сталі цёплыя. Зайшла жанчына ў склеп і пачала праклінаць мароз і мужа, які не значыў шчыльна дзверы — уся агародніна замерзла. Дамоў гаспадыня вярнулася надзвычай узрушаная і накінулася на мужа з лаянкай, а той наліцеў на жонку і схваціў за горла. На крыкі прыбеглі суседзі...

Мая жонка, пачуўшы гэтую гісторыю, устрывожылася: «А можа і ў наш падвал мароз залез?»

У суботу, калі тэмпература паднялася да нуля, падаўся ў гараж па бульбу і буркакі. З дзвінчэння памятаў, што адчынены дзверы склепа ў вялікі мароз небяспечна — можна зноўка ўпусціць. Вось і чакаў некалькі тыдняў адлі.

Насупраць гаража — гурба ў пояс. Неяк дабраўся да замка, а ключ не правярнуць. Давялося падпаліць паперу і падагрэць замок. Затым удолася крыху адцягнуць дзверы і праціснуцца ў гараж, а калі прыпадняў люк у падвал, то з'явілася трыгова — дошкі люка

знізлі былі пакрытыя тоўстым слоем шэрані. Кінуўся найперш да бульбы і ўздыхнуў з палёгкай — мароз не крануў. Магчыма таму, што «другі хлеб» ляжыць у старым перакуленым халадзільніку, ды і гаетамі быў прыкрыты, а вась калусту, буркакі, моркву... замарозіла. Асабліва дасталася моркве — стукнеш, то звоніць. Давядзецца пару кашоў агародніны выкінуць — выдаткі клімату.

Прышоў з бульбай дамоў, а жонка высляхнула — і ні слова. Магчыма, па-філасофску паглядзела на праблему ці трымаў у галаве вышэй апісаны эпізод.

А пазней высветлілася, што мароз залез у шклянкі агародніны да многіх. У падвалах шматпавярхоўных дамоў цёпла. А вось у падвалах многіх гаражоў маразоў удалося дабрацца. Калі я гопадар не вельмі, то ў майго суседа насупраць гаража ў сааўтарнай парадку, і тым не меней...

«У мяне над падвалам уцяпляльнік таўшчынёй у пяць, а мароз пранік з пустога гаража, які побач», — паведаміў сусед.

Адным словам, народ раслабіўся і не чакаў такой зімы. Вунь нават лідары вядучых краін сабраліся ў

Сымон СВІТУНОВІЧ. Фота аўтара.

Непагадзь выклікала затрымкі рэйсаў па часе

У панядзелак раніцай дабрацца за некалькі прыпынкаў да станцыі метро можна было ці не хутчэй пехатою, чым на аўтобусе. Прынамсі, на майі сталічнай вуліцы Адзінцова, дарэчы, не самай ажыўленай, быў затор, якога дагэтуль бачыць ніколі не даводзілася, а рухаўся транспарт — уздоўж раней закіданым ад расчэсткі дарогі снегам і наноў замежных напярэдадні практычна па самым даху (!) даўно кінутых легкавікоў — нібы тая чарапаха. Вадаццяль аўтобуса № 42 увогле не рызыкнуў збочаць да прыпынку, а, стоячы ў «хвасце» затору, расчыніў дзверы прамы пасярэдзіне праезнай часткі. Потым ён упускаяў пасажыраў, стоячы на другой паласе. І яго тактыка дала пэўны плён: да станцыі метро наш аўтобус дехаў хутчэй, а тая тралейбусы і аўтобусы, што спыніліся ля прыпынкаў, як і належыць, на першай паласе, бускавалі, збіваліся ў нейкае падданства «механізавага статку», які, было ўражанне, церпіць будуча... Але трэба аддаць належнае: транспарту на сталічных вуліцах было дастаткова.

Як паведамілі ва Упраўленні аўтамабільнага і гарадскога электрычнага транспарту Міністэрства транспарту, пры экстрэмальных умовах надвор'я ўводзіцца штодзённы даклад падаведчасных прадпрыемстваў міністэрства адносна выхату ў рэйсы рухомага са-

ставу. Ён якраз дзейнічае цяпер. Так, за мінулыя суткі ў цэлым па краіне (без уліку сталіцы) было выканана гарадскіх, прыгарадных, міжгародніх і міжнародных аўтамабільных рэйсаў — 33 640. Канкрэтна з-за ўмов надвор'я быў зафіксаваны толькі адзін зрыў — у Салігорску. Яшчэ 50 рэйсаў за мінулыя суткі былі затрыманы па тэхнічных прычынах (пераважна ў Віцебскай вобласці); у выпадку неабходнасці на маршрут праз нейкі час выходзіў іншы аўтобус.

Увогуле сітуацыю на дарогах у сувязі з умовамі надвор'я ў міністэрстве называлі напружанай. Згодна з апэратыўнай інфармацыяй на момант падрыхтоўкі публікацыі, з-за таго, што дарожныя службы не паспяваюць расчышчаць дарогу, ёсць затрымкі па часе пры выкананні рэйсаў аўтобусамі, у прыватнасці, нам у гэтым кантэксце згадалі пра Мінскую вобласць. Разам з тым, паміж падаведчаснымі міністэрстваў аўтадарожных прадпрыемстваў і дарожнымі службаў наладжана апэратыўная сувязь, калі пра заносы снегу дарожнікам паведамыліся часам проста па мабільных тэлефонах.

Дарэчы, як удакладнілі рэдакцыі ў Белкаапсаюз, ніякіх нараканняў на працу аўталавак у сувязі з магчымымі заносамі дарог ад насельніцтва не паступала.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Моцны снегапад стаў прычынай затрымкі некаторых авіярэйсав у Нацыянальным аэрапорце Мінск, паведамілі БЕЛТА ў даведчанай службе аэрапорта.

Самая вялікая затрымка ўчора была на рэйсе Мінск — Дамадзедава (Масква). Самалёт павінен быў паліцець з Мінска ў 9.00, а вылецеў у 10.18. Затрыманы таксама рэйсы з Мінска ў Рыгу (прыкладна на 1 гадзіну 15 хвілін), Рым (30 хвілін), Санкт-Пецярбург (45 хвілін), Кіеў (10 хвілін).

«У асноўным усе затрымкі былі невялікімі, збоў у графіку было няшмат», — праінфармавалі спецыялісты.

СНЕГУ ШМАТ, І ЁН ПРАЦЯГВАЕ ПАДАЦЬ

СНЕГАПАД, які прайшоў у ноч з 31 студзеня на 1 лютага ў Баранавічах і суседніх раёнах, вялікай шкоды не нарабіў, але снегу выпала шмат.

Праўда і тут ёсць разбэжка. Калі ў Баранавіцкім і Ляхавіцкім раёнах снежны пласт дасягаў 15—16 см, то ў Ганцавіцкім выпала ўдвая больш, бо снег там сыпле ўжо суткі.

Як паведамілі ў Ганцавіцкім ЖКГ, шасць адзінак снегаўборачнай тэхнікі працуюць бесперапынна.

Паводле слоў намесніка начальніка Ляхавіцкага райаддзела па надзвычайных сітуацыях Уладзіміра Радчанкі, за мінулыя суткі адыбылося толькі адно здарэнне — у в. Вялікая Лотва адключыўся электраток, але літаральна праз гадзіну падачу электраэнергіі аднавілі. Сітуацыя па раёне пад кантролем, але ўсё ў чаканні цыклону, які ідзе з боку Украіны. У раёне дарогі расчысцілі яшчэ ноччу: па гораду — камунальнікі, а за яго межамі — ДЭУ-200.

Расчыстка вуліцы ў Баранавічах займаецца Спецаўтатраза, і падчас напісання гэтых радкоў да ўборкі снегу былі падключаны 18 адзінак тэхнікі. У горадзе 255 км вуліц, найперш расчышчаюцца тыя, па якіх ходзяць маршрутнаыя аўтобусы.

1 лютага апоўдні наступіла зацішша, а затым снег зноў пачаў сыпаць. Надоўга?

У ПАНЯДЗЕЛАК У МАГІЛЁВЕ СУМЕТЫ РАСТАВАЛІ

ПАЧАТАК працоўнага тыдня адзначаўся ў рэгіёне невялікімі асядкамі — мокрым снегам і нават дажджом. На гарадскіх уздзень застыў 0. Снежная каша пад коламі аўтамабіляў хутка ператварылася ў лужыны, а на пешаходных дарожках растаў снег і стала вельмі слізка.

У абласным цэнтры па гідраметэаралогіі і маніторынгу навакольнага асяроддзя паведамілі, што вялікая апады на Магілёўшчыне бліжэйшымі днямі не прагназуюцца. Умераны снег, слабая мяццельца. Умераны снег, слабая мяццельца. Умераны снег, слабая мяццельца.

У другой палове тыдня прагназуюцца зноў-такі невялікі снег і умераны мароз. У выхадныя дні апады спыніцца і стане халаднаей: такое надвор'е парадку аматары калякоў, лыжаў і іншых зімовых забав, якія запаланыяцца напрыканцы тыдня каткі, лыжныя трасы ў парках і гарнальжны схіл у Магілёве.

Ілона ІВАНОВА.

ЗАМЯТАЕ ЗІМА, ЗАМЯТАЕ...

У ШТАТНЫМ РЭЖЫМЕ

працуюць выратавальныя, камунальныя, транспартныя службы Брэстчыны, паведаміў карэспандэнту «Звязды» кіраўнік прэс-службы абласнога Упраўлення па надзвычайных сітуацыях Сяргей МАШНОЎ. У першай палове дня ў панядзелак на пульт апэратыўнага дзяжурнага МНС, на шчасце, не паступала паведамленняў пра аварыі, абрывы ліній электраперадач, іншых здарэнні. А снег зямляе вуліцы, дарогі, двары.

Зранку ў абласным цэнтры на сваіх працоўных месцах працуюць дворнікі, спецыялізаваны транспарт. Але яны не спраўляюцца з той масай снегу, якая валіць з нябёсаў. Асабліва ў дварах дасаджае снежная месіва, якое пастаянна разбіваецца машынамі, яно абцяжарвае рух пешаходаў. Больш за іншых церпяць пажылыя людзі, мамы з немаўлятамі, якіх неадкладныя справы выганяюць з дому.

Як паведаміў дырэктар гарадскога прадпрыемства «Камунальнік» Мікалай БРАШКО, сёння ў горадзе на расчэстцы снегу працуе 110 адзінак тэхнікі, 261 дворнік: «Зранку ўсе сілы былі кінутыя на

Непрыемна, але можна цярпець

Дарожныя службы ў прыныцце спраўляюцца з пастаўленай задачай. Хоць тэхнікі і людзей не прыбавілася. Дарэчы, апошні год парк аўтамашын спецыяльнага прызначэння для чы

Валянцін СУКАЛА: «ПРЫЙШОЎ ЧАС РАДЫКАЛЬНЫХ ПРАПАНОЎ»

Некаторыя з іх старшыня Вярхоўнага Суда Беларусі Валянцін СУКАЛА агучыў падчас свайго выступлення на сумесным пасяджэнні прэзідыума Вярхоўнага Суда і калегіі Міністэрства юстыцыі.

Дыктафон замест сакратара

Паводле слоў Валянціна Алегавіча, «болей кропчай» судой Беларусі па-ранейшаму з'яўляецца рост аб'ёму правасуддзя. У першую чаргу, павялічваецца колькасць грамадзянскіх спрэчак. Летась па такіх справах у суд зварнулася больш як 330 тысяч чалавек. На 10 працэнтаў вырасла і колькасць адміністрацыйных спраў — дасягнула без малага паўмільёна. «Гэта рэкордныя лічбы, — падкрэсліў старшыня Вярхоўнага Суда, — і нават нягледзячы на зніжэнне аб'ёму крымінальнага правасуддзя, сярэднямесячная нагрузка на аднаго суддзю працягвае заставацца вялікай. Калі дакладней, то кожны суддзя штодзень разглядае недзе па тры справы».

Праблему, звязаную з нагрузкай суддзяў, на думку старшыні Вярхоўнага Суда, трэба вырашаць не механічным павелічэннем штату, а максімальным спрашчэннем усіх судовых працэдур, пазбавленнем ад фармальнасцяў у працы. Пакуль што, на жаль, ёсць кансерватыўныя працэдурны, якія зацягваюць правасуддзе, робяць яго неэфектыўным. У прыватнасці, трэба пазбавляцца ад пратаколаў, якія пішуча адрукі сакратарам судовых устаноў, і пераходзіць на аўдыёзапіс. Гэта аўтаматычна вырашыць і пытанне з падачнай заўвагай на пратакол. Учарашнім днём з'яўляюцца і папярвыя навесты ў суд. Сёння, пры развіцці сучасных сродкаў камунікацыі, гэта можна зрабіць па тэлефоне. Трэба актыўней карыстацца і банкамі звестак розных устаноў, што дапаможа павялічыць хуткасць атрымання патрэбнай інфармацыі. «На загружанасць нашых судой уплываюць таксама неаарганізаванасць, неапрафесіяналізм і фармалізм. Пра гэта сведчыць, прынамсі, тое, што летась былі адкладзеныя слуханні 1795 грамадзянскіх спраў і 2150 крымінальных. На мой погляд, гэтага можна было б пазбегнуць пры больш прадуманай і сістэмнай рабоце суддзяў».

«Не» — фармалізму, дэведзенаму да абсурду

Што датычыцца адміністрацыйных спраў, то, на думку старшыні Вярхоўнага Суда, іх колькасць можна было б зменшыць. «Такое ўражанне, што вялікая колькасць службовых асобаў і органаў, якія маюць права накладваць штрафы, спабораініцыя паміж сабой па колькасці складзеных пратаколаў. Менавіта таму нярэдка людзям выпісваюць штраф бяздзунна, без падтэрбных на тое падстаў». У прыватнасці, летась у судах распублікі было спынена амаль 40 тысяч такіх спраў. Так, у прыватнасці, супрацоўнікамі аднаго з РУУС Гомельскай вобласці былі складзены пратакол адміністрацыйнага паршунні за заведана непраўдзівы выклік работнікаў міліцыі грамадзянскі К. Яны разам з мужам цэлюю но шукалі сваю кабылу. У адчкі паведамлілі аб прапале ў РУУС. Супрацоўнікамі міліцыі дапамаглі ім знайсці кабылу, і пасля гэтага склалі пратакол. Для ўстранення відавочна несправядлівасці спатрэбілася ўмяшанне Вярхоўнага Суда, «бэзумоўна, падобныя справы мы прыпыняем, бо гэта

фармалізм, дэведзены да абсурду, — кажа Валянцін Сукала. — Такія масавыя паршунні ў сферы адміністрацыйнага правасуддзя вельмі небяспечныя, бо ахопліваюць шмат людзей. Людзі абгрунтавана патрабуюць за кожны выпадак няправільнага прыцягнення да адміністрацыйнай адказнасці кампенсацыі не толькі матэрыяльнага, але і маральнага ўрон, а таксама пакарання ўсіх асобаў, якія вивацяты ў гэтым. Не трэба недаацэньваць гэтыя справы, даючы іх на разгляд маладым і неспрактыкаваным суддзям». Вялікі спадзяванні Вярхоўны Суд ускладае на закон аб унесены зменав у Адміністрацыйны кодэкс. З яго ўважоджаннем у сілу некаторыя саставы правапаршунняў будучы прыбраныя з судовай юрысдыкцыі (у прыватнасці, справы аб пазбавленні правоў п'яных кіроўцаў будучы разглядацца органами ДА).

Прапановаеца павялічыць памер штрафу ў структуры мераў крымінальнага пакарання

Пазбавленне волі сёння не з'яўляецца пераважным у структуры крымінальнага пакарання. На погляд Валянціна Сукалы, гэта становіцца тэндэнцыя, бо такіх суровых прыгаворы не заўсёды даюць эффект. Відавочна неэфектыўным Валянцін Алегавіч лічыць і такі від крымінальнага пакарання, як абмежаванне волі («хімія» ў народзе). У Гомельскай і Брэсцкай абласцях гэты від пакарання ўжо прызнаецацца кожнаму трэцяму асуджанаму. І, як вынік, кожны дзясят зьняволены ў Беларусі пазбавлены волі з-за ўхілення ад больш мяккага пакарання. Толькі летась за ўхіленне ад абмежавання волі алялі папраўчыя работ на распублікі асуджана практычна 6 тысяч чалавек. «Чый туп больш віны — судой, якія выбіраюць гэты відавочна неэфектыўны від пакарання, альбо работнікаў крымінальна-выканучай сістэмы, якія не хочуць працаваць з гэтымі людзьмі? Але агульна наша віна ў тым, што ўзровень раздзіўнай злачыннасці летась перавысіў 40 працэнтаў. Прышыйоў час радыкальных прапанав, на якія мы вымушаны пайсці з Генеральнай пракуратурай, бо работнікі МУС не хочуць нас слухаць». Першым крокам стаў ліст Генеральнага пракурора кіраўніку дзяржавы, у якім прапануецца павялічыць прымяненне грашовага штрафу ў структуры мераў крымінальнага пакарання з 15 да 40 працэнтаў.

Колькасць званкоў на «тэлефон даверу» Вярхоўнага Суда павялічылася

Напрыканцы свайго даклада старшыня Вярхоўнага Суда паведаміў пра тое, што летась колькасць скаргаў грамадзян, не звязаных з абскарджаннем судовых рашэнняў (на грубасць суддзяў, паршунне нормы прафесійнай этыкі, валаткі, іншыя паршунні судовага працэсу), павялічылася з 93 да 196. На «тэлефон даверу» Вярхоўнага Суда стаўлілі ў тры разы больш званкоў, чым у 2008 годзе. Пры праверцы значнай іх частка пацвердзілася. Летась да дысцыплінарнай адказнасці прыцягнута 103 суддзі. «Амаль палова з іх — кіраўнікі судой, старшыні і іх намеснікі. І спадзяюся, што гэтыя жорстыкі, а часам суровыя меры прымусяць усіх суддзяў пазбавіцца бюракратызму і фармалізму ў сваёй працы».

Надзея ДРЫЛА.

ВЫПІ НА ПРАЦЫ — ПЛАЦІ?

У дачыненні да работнікаў, што знаходзяцца на працоўных месцах у стане алкагольнага ап'янення, павіна актыўна выкарыстоўвацца не толькі практыка скасавання кантрактаў, але і адміністрацыйная адказнасць. Такую думку выказаў дырэктар дэпартаменту дзяржаўнай інспекцыі працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Анатоль САДАУНЧЫК.

Паводле звестак дэпартаменту, за мінулы год узровень вытворчага траўматызму ў Беларусі скараціўся з 5,1 да 4,8 выпадка на 100 тысяч работнікаў, прычым зменшылася колькасць няшчасных здарэнняў як з цяжкімі, так і са смяротнымі вынідамі. Разам з тым, застаецца вострай праблема працоўнай дысцыпліны. Летась у цэлым па краіне кожны трэці чалавек, які загінуў на працоўным месцы, знаходзіўся ў стане алкагольнага ап'янення, а па Магілёўскай, Гомельскай і Віцебскай абласцях гэты паказчык аказваўся яшчэ горшым — амаль кожны другі. Да таго ж расследаванні паказалі, што адзінай прычынай смерці на працоўных месцах 8 чалавек аказалася элементарная «перадазіроўка» — узровень утрымання этылавага спірту ў крыві пацярпелых вагаўся ад 3,2 да 5,1 прамаіле.

На працягу мінулага года за ўжыванне спіртных напояў, наркатыхчых і таксічных рэчываў на працоўных месцах былі скасаваныя кантракты з 3959 работнікамі, адначасова за «пакрыццё» сваіх падначаленых пасада пазбавіліся 23 кіраўнікі ці службовыя асобы арганізацый. У той жа час пакаранне ў выглядзе скасавання кантрактаў з паршунальнікамі працоўнай дысцыпліны спрацоўвае не заўсёды — ёсць шмат прыкладаў, калі пасля гэтага работнікі (асябліва прадстаўнікі дэфіцытных на рынку працы спецыяльнасцяў) ужо праз некалькі дзён проста ўладкоўваліся ў іншым месцы. У сувязі з гэтым, адзначаюць у дэпартаменце, плануецца больш актыўна выкарыстоўваць адміністрацыйную адказнасць. Так, варта заўважыць: паводле заканадаўства, з 23 лютага гэтага года работнік, які знаходзіцца на сваім месцы ў стане алкагольнага ап'янення, пасля выкліку супрацоўніка праваахоўнага органа можа заліцца штраф ад 1 да 10 базавых велічыняў.

Яшчэ адзін шлях скарачэння вытворчага траўматызму — кантроль за тэхнічнай бяспецы з боку наймальнікаў і забеспячэнне работнікаў спецадзёнкамі, спецабудукам, іншымі сродкамі індывідуальнай абароны. У такіх варунках застаецца актуальным ўважэнне ў арганізацыйны сістэм кіравання бяспекай працы лавадце стандарты СТБ-18001, што дазваляе ацаніць і ліквідаваць фактары рызыкі. На жаль, малаюк тут далёка не аптымістычны. Паводле слоў першага намесніка дырэктара дэпартаменту дзяржаўнай інспекцыі працы Аляксандра Семіна, з 2005 года сістэмы кіравання аховай працы ўзлілі толькі каля 2,5 тыс. суб'ектаў гаспадарання. Тады як агульна колькасць арганізацый з персаналам у 100 і больш чалавек складае 18,5 тысячы.

Сяргей ГРЫБІБ.

МІНСКІЯ МАЧТЫ

Фота Анатоля КІШЧЫКА

Анатоль НОВІКАЎ: «ВЫПІТЫ З ВАМІ КУБАК ГАРБАТЫ ДЗЕЙНІЧАЕ НА ВЕТЭРАНА НЕ ГОРШ ЗА ЛЕКІ»

44 тысячы ветэранаў жывуць зараз у Беларусі, па звестках на 1 студзеня 2010 года. Іх колькасць скарацілася ў параўнанні з мінулым годам на 8 тысяч чалавек. Найбольш парадзлі шэрагі франтавікоў і партызан — іх засталася 32 тысячы, а за 2009 год іх стала менш на шэсць з талева тысяч чалавек. Пра гэта журналістам на прэс-канферэнцыі паведаміў Анатоль НОВІКАЎ, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага Сходу па адкачцы, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці, старшыня Рэспубліканскага савета Беларускага грамадскага аб'яднання ветэранаў.

— Трэба ўлічваць, што 65 гадоў прайшло пасля завяршэння вайны. І дайдае да 65 жывуць 18 — узрост, у якім яны на фронт пайшлі, — атрымліваецца за 80... Таму, на жаль, шэрагі ветэранаў шчыльнае жыццё не становіцца. Ну, і вы разумеце, што да 70-гадовага юбілею Перамогі ветэранаў застаецца зусім мала... Таму мы павіны зрабіць усё, каб сёлётнае свята было сапраўды святкам, каб ветэраны атрымалі новы імпульс да жыцця, — лічыць Анатоль Новікаў. — Галюнавая задачка, каб кожны ветэран адчуў увагу, павагу, і тут гаворка не толькі пра матэрыяльную падтрымку

«Конкурс апавяданняў»

ЛІТАРАТУРА, ЯКУЮ СТВАРАЕМ МЫ

МЕНАВІТА так — нашы чытачы, людзі, пра якіх піша газета, становяцца самымі актыўнымі ўдзельнікамі конкурсу апавяданняў «Звязды». Ды і само жыццё падказвае, пра што трэба пісаць сёння. І калі меркаваць па колькасці дасланных у рэдакцыю апавяданняў летась, то хочацца верыць, што і беларуская літаратура стаіць на такой цудоўнай і трывалай глебе, што няма падстаў сумнявацца ў яе жыццяздольнасці: яе жывіць слова з народа, а людзі хочуць чытаць тое, што напісана цікава, па-майстэрску. Такія апавяданні летась былі надрукаваныя на старонках газеты. Аўтары лепшых з іх наведлі рэдакцыю ў якасці пераможцаў конкурсу. Прыемна, што сёлета сярод іх нашы сталія аўтары, творцы з імем, але ёсць і моладзь, якая вельмі актыўна і рашуча сцвярджае сябе ў сучаснай беларускай літаратуры.

Віктар КАЗЬКО, пісьменнік, вядучы конкурсу:

— Мінулы год быў найбольш падаваты і ўдалы на апавяданні. Быў даволі цяжкі выбар, каго адзначыць, таму што шмат новых імёнаў з'явілася. Недзе нараклі конкурс «Звязды» народным. Тое, што ёсць народнасць, беларускасць апраўдала і апошняя пошта. З'явілася шмат не толькі літаратурных апавяданняў, але цікавых жыццёвых гісторыяў. Павінен адзначыць, што народнасць конкурсу парадзіла адну з'яву: пачала губляцца пісьменнасць. Больш пайшло «трасяна», асабліва ў «народных апавяданнях». Іншым разам цяжка само вырасціць: ці гэта паказвае, як ідзе, ці ўлазіць у твор. Але летась больш сплунчэнне народных гісторыяў з творами эстэтычнага кірунку, таго, што ідзе ў пльыні сённяшняй літаратуры. Мне здаецца, гэта для самой газеты цікава. Я заўсёды кажу: нідзе няма такога конкурсу. Нідзе так нічо не дбае пра літаратуру, пра роднае слова, як адзіная найстарэйшая газета. Апошнім часам літаратурныя часопісы наракаюць: амаль не стала прозы. Але «Звязда» не можа скардзіцца на гэта. Асабліва прыемна, што моладзь удзельнічае. Узралі мяне апавяданні Валерыі — па-сучаснаму, для моладзі цікава. Вельмі складанае апавяданне Вітала. Тут адчуваецца і школа літаратурнага, веданне літаратуры, і здольнасць пісаць пра творчасць — тое, што мала мала ўдаецца, калі трэба перадаць у прастай з'яве нешта больш высокае. Бэзумоўна, адначу нашых даўніх удзельнікаў, якія знайшлі шлях да сэрца чытачоў «Звязды».

Напрыклад, Ціглае, зразумелае многім нашым чытачам апавяданне Васіла Шабалтаса можна назваць у добрым сэнсе «народным». На жаль, аўтар не змог прыхаць да нас у рэдакцыю, але атрымае свой ганаровы дыплом поштай. Пасля публікацыі апавядання «Вяля» была хваля чытацкай рэакцыі: пісьменнік Віктар Супрунчук расправіў пра цяжкія рэчы. Але менавіта здольнасць нават у невялікіх творах падмацаць блючыня, складаныя пытанні і ёсць прыкметай сур'ёзнай літаратуры.

Пераможца нашага конкурсу Віктар СУПРУНЧУК кажа: — Што датычыцца апавядання «Вяля», то калі я прачытаў прамову для яго, нават мяне за сэрца зачэпала. Гэта ў нейкай ступені рэальная гісторыя, я назіраю і мы ўсе бачым, што робіцца вакол нас, на жаль, не ў той бок мяняюцца людзі, як калісьці пісаў у «Бедных людзях» Дастаеўскі. Я ўдзячыны, што мяне прызвалі пераможцам з такім апавяданнем. Гэта для мяне важна, бо цяпер я трохі адшоў ад літаратуры, працую рэдактарам газеты, якая выдаецца ў «Беларусьбанку». Але «Звязда» мяне натхняе, я лічу, што гэта адна з лепшых газет у Еўропе, якая захавала традыцыі, народнасць, беларускасць. Кожны дзень мне прыносяць зранку газету, у якой я таксама калісьці працаваў.

Віктар Патровіч прыгадуў і настаўніка, які некалі вучыў ашадна і адказаў ставіцца да слова. Сёлета Барыс Васільевіч Стральцоў удзельнічаў у нашым конкурсе апошні раз. Яго апавяданне «Стрэхка над студый» адзначана трэцім прэміяй. У ім ёсць яркая тэма, чым жыў гэты чалавек — клопат пра вучня, пра спадкаемцаў, пра тое, які будзе наш працяг.

«Уся журналістыка выйшла з-пад яго крыла», — кажаў Віктар Казько. — Усе, хто прайшоў праз яго школу, вучыліся ў яго пісаць не толькі для газеты, але і валодаць словам, і цяпер пішучы апавяданні. Гэта вельмі славаеца для нас імя. Шкада, што ўжо няма чалавека, каб сказаць СТРАЛЬЦОВА, дачка прасфера: — Ён працаваў да апошняга дня ў камерцыйным інстытуце, але сачыў і за Інстытутам журналістыкі. У яго было шмат думак з гэтай нагоды. Бо ён жыў журналістыкай, гэта для яго было галоўным, па вялікім

«ГАРАЧЫ» 287 17 41

Паслугамі інтэрнэт-крамаў многія спажываюць карыстаюцца ўжо даўно, чым, як сведчаць зноў жа шматлікія водгукі, яны вельмі задаволеныя. З іншага боку, не такія і рэдкія гісторыі, калі пасля звароту туды ў патэцыйнага пакупніка застаюцца зусім іншыя ўражанні. Вось, напрыклад, як у нашай чарговай заўважцы — нешта падобнае з уласнага вопыту або з жыцця знаёмых, напэўна, зможа прыгадаць ці не кожны. Але ж паслухаем яе гісторыю.

«Вырашылі заказаць праз сталічную інтэрнэт-краму лічбавы фотаапарат: знайшлі патрэбную мадэль, параўналі цэны — і вызначыліся. Ведаючы, што кур'еры не заўсёды своечасова дастаўляюць тавар, паспрабавалі падстрахавацца, а менавіта — замовілі фотаапарат у пяціну на панядзелак (на працягу ўсяго працоўнага дня). Удкладнілі, што тавар сапраўды ёсць на складзе, прынамсі, у гэтым нас запэўнілі. У панядзелак нічо не адгукнуўся, давалася бліжэй да веча ра самім звяртацца ў інтэрнэт-краму. Так-так, памятаем-памятаем, кур'ер хутка выдзе, адказалі: А праз яго гадзіну патэлефанавалі, маўляў, прабачце, патрэбнага вам тавару няма на складзе. У нас склалася ўражанне, што яго там не было і ў пяціну, а адказ нам давалі «вогуле» — па прыксай, які невядома калі абнаўляўся. Чакалі яшчэ дзень-другі (нам казалі: новыя пастаўкі будуць), але безвынікова. У выніку пакуль той фотаапарат перададлі набываць увогуле. Але пытанні засталіся (тым больш у падобных сітуацыях трапілі і нашы сябры): чаму так адбываецца, што кліент, зрабіўшы замову на тавар, які гарантавана ёсць у продажы, які запэўніваюць прадаўцы, не можа яго не толькі своечасова, але і ўвогуле атрымаць?»

Першы чым даць нейкі адказ на гэты запыт, відавочна, мае сэнс коротка нагадаць чытачам пэўныя паняцці. Так, згодна з пунктам 2 Правілаў ажыццяўлення рознічнага гандлю па ўзорах, зацверджаных пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь № 31 ад 15.01.2009 года, пад інтэрнэт-крамай разумеюцца сайт, які ўтрымлівае інфармацыю пра тавары, прадаўца, дазваляе рабіць выбар, замову і (ці) набываць тавар праз інтэрнэт-краму, тавар павінен быць у наяўнасці, за выключэннем выпадкаў, калі прадавец відавочна вызначыў, што тавары не прызначаны для продажы, а, напрыклад, для вывучэння попыту.

— У адпаведнасці з артыкулам 7 Закона «Аб абароне правоў спажываючых» і пунктам 9 вышэйназваных Правілаў, прадавец абавязаны своечасова ў доступнай форме давеці да моманту заключэння дагавора на старонцы інтэрнэт-крамы да ведама пакупніка неабходную і дакладную інфармацыю пра тавары, у тым ліку пра найменне тавару і яго наяўнасці ў продажы, умовах дастаўкі. Згодна з пунктам 18 Правілаў, прадавец абавязаны перадаць тавар пакупніку ў парадку і тэрмінах, вызначаных у дагаворы, — тлумачыць спецыялісты Міністэрства гандлю. — Праланаванне тавару на сайце інтэрнэт-крамы прызнаецца публічнай афертай (фармальна прапанова пэўнай асобе заключыць зделку з указаннем усё неабходных для гэтага звестак. — С.Р.) пры наяўнасці ўсіх істотных умоў дагавора, у тым ліку і наяўнасці тавару ў прадаўца, вызначэнне ўмоў дастаўкі тавару.

У адпаведнасці з пунктам 1 артыкула 16 Закона, калі спажываць не дадзена магчымае неадкладна атрымаць у месцы рэалізацыі тавару неабходную і дакладную інфармацыю пра тавар (работу, паслугу), спажывае мае права патрабаваць ад прадаўца пакрыцця страты, выкліканых неаарганізаваным ухіленнем ад заключэння дагавора. Гэтыя страты спажываец павінен пацвердзіць. У выпадку невыканання абавязальнасцяў прадаўца тавару прадаўцом, апошні можа быць прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці за паршунне правілаў гандлю.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Злева направа Віталь ВОРАНАЎ, Віктар КАЗЬКО, Валерыя САРОТНІК, Віктар СУПРУНЧУК. Фота Яўгена ПІСЕЦКАГА.

рахунку. Былі планы — пісаць да апошняга дня. Ён быў майстар слова, якое было ў яго жывое. Мы пакуль яго паперы не разбіралі, не глядзель, што засталася пасля бацькі. Але ў стол ён не працаваў, у яго ўсё выходзіла: і журналістыка працы, і мастацтва.

Можна параіць такога тым, хто належыць да пакалення яго вучняў, Альбо вучыцца сам. І вельмі радасна, што сярод нашых пераможцаў два маладыя аўтары, якія прапанавалі апавяданні, якія, можа, не так лёгка зразумець.

Ну вось пасля выхду «Карціны «Вяртанне» самым папулярным пытаннем ад чытачоў было: «Дык хто ж да гера прыходзіць?..» Аказалася, што Віталь Воранаў прывясаў апавяданне мастаку з Гродна Уладзіміру Блюдніку, які альнуўся ў Польшчы, і там яго ведаюць, а на радзіме — не. Гэты загадкавы твор потым ужо з прысвечэннем перадавалі ў альманаху, што выйшаў у Нью-Ёрку. А сам уладзімір другой прэміі конкурсу «Звязды» за мінулы год Віктар Воранаў, дарчыня, прыехаў да нас з Чэхіі, дзе ён жыве і піша... па-беларуску.

Віталь ВОРАНАЎ: — Насамрэч я нарадзіўся ў Мінску, калі бацькі вучыліся ў інстытуце на апошнім курсе, але навучанне яны пакінуць не маглі, таму адвезлі мяне да бабуй ў Глыбокі раён, вёска Уздэла. Там я і гадаваўся некалькі гадоў. Першая мая мова — беларуская, вельмі мілы мне паўночны дыялект. Да дванацці гадоў я жыў з бацькамі ў Глыбокім, пакуль яны не з'ехалі ў Польшчы (маці мае польская карані). Бацькі і зараз там жывуць. А я пераехаў з

Польшчы ў Чэхію. Пішу магістарскую працу ва ўніверсітэце горада Брно. Акрамя вучобы займаюся выдавецкай дзейнасцю — у Познані заснаваў выдавецтва «Белы крумкач». Выдаю аўтары, якія вядомыя за мяжой і невядомыя на радзіме, — беларускіх пісьменнікаў замежжы. Але кніжкі прадаюцца і тут. Сваім паспехам прадукаваў кніжкі пра Віні-Пука, якая карысталася попытам. Са сваімі ўласнымі творамі я браў удзел у агіунапольскіх конкурсах беларускай паэзіі і прозы, быў адзначаны. Друкаваў у літаратурных часопісах.

Віталь прызнаецца, што выхоўваўся не на беларускай традыцыі, хутэй, узгадаваўся на англійскай літаратуры, бо ў асноўным чытае англійскія аўтары. Ды і вялікага беларускамоўнага асяродка не мае там, дзе жыве. Аднак ён гаворыць і піша па-беларуску! І лічыць, што для падтрымання мовы шмат значыць не толькі чытанне твораў пераларускіх аўтараў, але добрыя пераларускія цудоўныя кнігі з іншым мовай. Ён знаёмы ў нас паразаумоўна. Самая маладая ўдзельніца літаратурнага конкурсу, Валерыя Саротнік, марыць пра тое, каб калі-небудзь зрабіць пераларускі «Хронік Нарні», дзе гаворыцца пра тое, што патрэбна сёння такім, як яна, маладым людзям, якія шукаюць нешта па-за рамкамі матэрыяльнага свету.

Валерыя САРОТНІК, лаўрат трэцяй прэміі: — Я мару пра мастацкі пераларускі, таму што гэта мая будучая прафесія. Я вучусь ў інстытуце замежных моў — буду перакладаць кнігі з англійскай і французскай. Я не ведаю, што з літаратуры лю-

быць мае аднагрупнікі, але калі буду пісаць, то для іх, для тых, хто адчувае і бачыць свет таксама, як і я. Спадзяюся, што мае «Разважаны расчараванага кварка» саб'еры будуць чытаць. Таму што апавяданне было блаславёнае некаторымі маймі аднагрупнікамі. Я хачу пісаць пра тое, што ім зразумела, цікава, але яно адначасова нешта больш высокае, чым «пра-сунутасць» нашага пакалення і далучанасць да сучасных тэхналогій. Бо, як у Бібліі сказана, — пакінуць мітусню і нешта больш высокае несці. Вядома ж, мае сябры больш сядзяць у інтэрнце, чытаюць дзённікі, блогі. Баюся, што нашы літаратурныя часопісы да іх не даходзяць. Але тым, хто сапраўды любіць чытаць літаратуру, знойдуць яе. Дарчыня, пра сапраўдную літаратуру таксама можна даведвацца праз інтэрнэт. Зразумела, студэнцтва больш чытае тат, што трэба па вучобе, але вельмі цікава ўбачыць, што робіцца ў літаратурным жыцці побач з табой. Таму я буду працягваць пісаць, нават калі дэвідзецца пісаць у стол.

Наш літаратурны эксперт Віктар Казько быў узрадаваны такім сур'ёзным, але адначасова сучасным стаўленнем да творчасці. І прызнаў, што пісьменнікі старэйшага пакалення з інтэрнэтам разышліся. Сапраўды, розныя пакаленні нашых літаратураў сёння могуць нават не перасякацца, нібыта розныя Сусветы, якія існуюць паралельна. Але можа гэта сведчыць пра бязмежнасць сэнсаў і неабсяжнасць нашай літаратуры — існуючай і ішчэ не адкрытай. Бо як казаў Байкаў, у ёй можна знайсці усё.

Ларыса ЦІМОШЫК.

БОБІК ЗНАЙШОЎ ДОМ І ГАСПАДЫНЮ

У Бабруйскай адчынілі прытулак для бяздомных сабак

За першыя дні існавання ўжо тры насельнікі прытулку знайшлі сваіх гаспадароў. Два сабакі, якія згібліліся на вуліцах горада, вярнуліся ў свае дамы.

А ў панядзелак раіцый новых гаспадароў знайшоў спакійны рыжы сабак, які стаў галоўным героем тэлевізійнага рэпартажу аб адкрыцці прытулку. Жанчыня, якая мае прыватны дом у Бабруйску, патэлефанавала з прапановай узяць бяздомную жывёліну, хутка прыехала ў прытулак разам з дачкой і паведала сямінальнага Бобіка на аўтамабіль дадому. У Бабруйскім спецыялізаваным аўтатранспартным падпрямстве цярпець ёсць 20 вальераў, у якіх будучы часова ўтрымліваюцца бядзённыя жывёлы. У прытулку працую ветэрынар, які атладе і лечыць бяздомных сабак. Ёсць гэта зроблена за ўласныя сродкі падпрямства. Грошай на яго існаванне нестае, для ахвяраванняў адкрыты даражыныя рахункі: № 3132086290049 філіял № 703 «Беларусбанк».

Дапамагчы спецыялпадпрямству ў добрай справе вырашылі актывісты Бабруйскага грамадскага аб'яднання абароны жывёл «Дабрадзейнасць». У шэрагах гэтай арганізацыі — паўсотні саброў, якія цяпер арганізоўваюць дзельствары ў прытулку, носяць ежу і шукаюць жывёлам новых гаспадароў.

— Я сама прыстроіла ўжо з паўсотні бяздомных сабак, — прызналася старшыня «Дабрадзейнасці» Волга АЗАРОНАК. — Я падбіраю бяздомных жывёлін на вуліцы, забіраю іх у сваю добраўпарадкаваную кватэру, лячу, мяю, прыводжу ў парадка, а потым пра абавесткі ў мясцовых газетах шукаю і алекуюць. Гэтаж як з сабакамі і катані робіць усё сябры нашай арганізацыі. Цяпер усё сілы мы скіроўем на працу ў новым прытулку.

Кіраўніцтва спецыялпадпрямства вырашыла, што пакуль усё месцы не будуць занятыя (а ў адным вальеры можна ўтрымліваць некалькі сабак), то ўсплнення

Краіна Здароўя

Выпуск № 4 (173)

НАЗЫВАЦЬ ПАНДЭМІЮ ГРЫПУ ФАЛЬСІФІКАЦЫЯЙ — БЕЗАДКАЗНА

«Сусветная арганізацыя аховы здароўя гатовая да неэластэчнай ацэнкі сваіх дзеянняў у дачыненні да пандэміі «грыпу», — заявіла на 126-й сесіі Выканаўчага камітэта СААЗ у Жэневе генеральны дырэктар гэтай арганізацыі Маргарэт Чэн.

Маргарэт Чэн абвергла абвінавачанні ў перабольшванні небяспекі грыпу А/Н1Н1, якое быццам бы пацягнула за сабой закупку вялікай партыі вакцын супраць гэтай інфекцыі. «Я лічу, што лепш сустрэць адносна ўмераную пандэмію з заціснутым запасам вакцын, чым сутыкнуцца з цяжкай пандэміяй пры іх недахопе», — падкрэсліла Маргарэт Чэн.

— Магчыма, нам пашанцавала, што вірус пачаў распаўсюджвацца ў краінах з добрай сістэмай эпідэміялагічнага назірання. Адкрытыя і хуткія паведамленні заклалі стандарты міжнароднага рэагавання на грып. Гэта пандэмія стала першай пасля рэвалюцыі ў галіне сувязі і інфармацыйных тэхналогій. Упершыню ў сваёй гісторыі міжнародная супольнасць магла назіраць за ходам развіцця эпідэміі ў рэальнае рэальнае часу...»

А днямі Сусветная арганізацыя аховы здароўя распаўсюдзіла афіцыйную заяву, дзе сцвярджаецца, што сітуацыя з грыпам не скажалася ў інтэрэсах фармацэўтычных кампаній. Вынікі лабараторных аналізаў паказалі,

што гэты вірус генетычна вельмі адозніваецца ад іншых вірусаў грыпу, якія цыркулююць сярод людзей, падкрэсліваецца ў дакуменце. Вынікі эпідэміялагічных даследаванняў, з якімі азнаёмілі Мексіка, ЗША і Канада, сведчылі пра перадачу віруса ад чалавека да чалавека. Клінічныя звесткі, што паступалі да нас (асабліва з Мексікі), паказвалі на тое, што гэты вірус здольны выклікаць цяжкую форму захворвання і быць прычынай смерці. На той момант гэтыя паведамленні не паказвалі на пандэмічную сітуацыю, аднак разам узятыя яны былі магчымымі сігналамі, які сведчылі пра небяспеку распаўсюджвання гэтай пандэміі.

Па меры развіцця пандэміі ўрачы-клініцысты выявілі вельмі цяжкую форму першаснай віруснай пнеўмоніі, якая хутка прагрэсавала і часта прыводзіла да летальнага канца, прычым яна адознівалася ад клінічнай карціны захворвання, якая назіраецца ў перыяд сезоннага грыпу. Хоць такія выпадкі і не былі масавыя, але яны стваралі цяжкую нагрузку для асобных аздэцельнаў інтэнсіўнай тэрапіі.

Геаграфічнае распаўсюджванне віруса адбылася імкліва. 29 красавіка СААЗ паведала аб выяўленні лабараторна пацверджаных выпадкаў захворвання ў 9 краінах. Прыкладна праз 6 тыдняў, 11 чэрвеня, вірус распаўсюдзіўся ў 74 краінах і на тэ-

рыторыях, размешчаных больш чым у двух рэгіёнах СААЗ. Толькі імклівае распаўсюджванне ў глабальным маштабе падштурнула СААЗ павысіць фазы гатоўнасці і, нарэшце, абвясціць пра наступленне пандэміі. А да 1 ліпеня выпадкі захворвання на пандэмічны грып былі пацверджаны ўжо ў 120 краінах.

«У гэты момант планета перажывае сапраўдную пандэмію, і называць яе фальсіфікацыяй няправільна і безадказна, — падкрэсліваецца ў заяве. — Мы будзем вітаць правядзенне любога законнага працэсу разбору, які паспрые палітычнаму нашай працы».

Спецыяльная камісія для ацэнкі мераў, прынятых у барацьбе з пандэміяй, будзе створана ААН у маі. Напрыканцы вясны чакаюцца і першыя высновы камісіі, да працы ў якой будуць прыцягнуты незалежныя эксперты, пранавананыя нацыянальнымі міністэрствамі аховы здароўя. Камісія, у прыватнасці, павіна разгледзець пытанне аб абгрунтаванні скажанняў пандэміі, якую выкарыстоўвае Сусветная арганізацыя аховы здароўя. Па меркаванні апанентаў, гэта шкала павіна ўлічваць не толькі геаграфічнае распаўсюджванне новай інфекцыі, але і ступень яе небяспекнасці для чалавека.

Надзея НІКАЛАЕВА.

У Омскай вобласці падлетак атрымаў апёкі вачэй пры здачы крыві

Падлетак з Омскай вобласці атрымаў мігдзяныя апёкі вачэй у выніку неасцярожных дзеянняў медрабяткі, паведамляе прэс-служба пракуратуры рэгіёна.

Паводле звестак ведамства, інцыдэнт адбыўся ў памяшканні лабараторыі азоўскай цэнтральнай раённай бальніцы. У час працэдур збору крыві 13-гадова падлетак страціў прытомнасць. Супрацоўніца лабараторыі паспрабавала аказаць пацярпеламу дапамогу.

Медрабяткі змачыла тампон нашатырным спіртом і паднесла яго да носа школьніка, а пасля змазала тампонам скуру ў вобласці скроняў. 3-га неасцярожных дзеянняў лабаранта нашатырны спірт (10-працэнтны раствор аміаку) трапіў падлетку ў вочы і выклікаў хімічны апёк рагавіцы абодвух вачэй.

У ходзе судова-медыцынскага агляду эксперты ўстанавілі, што здароўе хлопчыка была прычынена шкода сярэдняй цяжкасці.

НЕ СПЯШАЕМСЯ «ГРЫПАЦЫ»

Захваральнасць беларусаў на востры рэспіраторны вірусныя інфекцыі значна знізілася з 18 па 24 студзеня на неэпідэмічным узроўні, паведамляе прэс-служба Міністэрства аховы здароўя. Прычым да эпідэміі яны рухаюцца нават больш павольнымі тэмпамі, чым летас: у параўнанні з адпаведным перыядам 2009 года ахвярамі прастуды сталі на 6,4 працэнта людзей менш.

Пераважная большасць выпадкаў прастудных захворванняў звязаная з цыркуляцыяй негрыпозных рэспіраторных вірусаў. Аднак колькасць ахвяраў грыпу пачала расці (за апошні тыдзень інфіцыраванне захварэлых на вірусны грыпу было пацверджана ў 18 працэнтах лабараторных узорам). Цяпер у краіне працягваецца імунізацыя супраць пандэмічнага грыпу медыцынскіх работнікаў і работнікаў жыццёва важных службаў. Пра магчымае атрыманне прышчэпкі за ўласныя сродкі нічога не паведамляецца.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Здароўе на талерцы

Свежае не значыць лепшае

Хочаце харчавацца правільна? Даведайцеся, з якімі самымі распаўсюджанымі міфамі пра ежу не згодныя дыетологі

СВЕЖАЯ АГАРОДНІНА ЛЕПШ ЗА ЗАМАРОЖАНУЮ

Не заўсёды. Агародніна з марзілікі часта ўтрымлівае больш карысных рэчываў, чым прывязаная «свежая», якую прапануюць супермаркеты, асабліва не ў сезон. Свежая на выгляд агародніна, якая прадаецца зімой, праходзіць доўгі шлях з Паўднёвай Еўропы або Афрыкі і страчвае вялікую частку вітамінаў і мінералаў. Замажаны агародніна, наадварот, звычайна падвяргаецца апрацоўцы ўсюро праз некалькі гадзін пасля таго, як была сабраная, і яе харчовае каштоўнасць захоўваецца.

І яшчэ. Даследчыкі высветлілі, што з варанай морквы чалавечы арганізм засвойвае ў 5 разоў больш каратіноідаў, чым з сырой. Тлумачыцца гэта тым, што ў працэсе варкі размякчаюцца сценкі клетак морквы. Тое ж адбываецца і з іншай агароднінай. І хоць частка вітамінаў пры кулінары апрацоўцы сапраўды гіне, астатняя засвойваецца нашым целам.

СОЯ МОЖА ЦАЛКАМ ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ ПАТРЭБЫ АРГАНІЗМА У ВЯЛІКАМ І ПАЗВАБІ АД МНОГІХ ХВАРОБАЎ

Дабратворна ўплываючы на сэрца, сасуды і страўнікава-кішачны тракт, соя аказвае адмоўнае ўздзеянне на андыкрыйную сістэму. У дзяцей, якіх з маленства кармілі сояй, значна часцей узнікаюць праблемы са шытападобнай залозай, чым у іх аднагодкаў, якія выраслі на малочных прадуктах. Соя здольная выклікаць алергію, асабліва ў малых ва ўзросце да 3 гадоў. Хоць яна прапагандаецца як прадукт, які садзейнічае амаладзненню і даўгажывучасці, асобныя даследаванні даказваюць, што соевая ежа можа паскорыць старэнне арганізма, прывесці да праблемаў з мэтабазам кровазваротам і павялічыць рызыку развіцця хваробы Альцгеймера. Некаторыя медыкі рэкамендуюць выключыць сою з рацыёну пры стойкай мігрэні, мяркуючы, што яна можа быць іх прычынай.

Але больш за ўсё праціючы соі не давяраюць ізафлавам (натуральныя фітагармоны), якія ўваходзяць у яе склад. З аднаго боку, яны могуць зменшыць рызыку узнікнення раку грудзей у жанчын і аблягчыць дыскамфорт у перыяд клімакса, а з другога — правакуюць запіліную актыўнасць жаночых палавых гармонаў эстрагенаў.

Дарчы, колькасць з'едзенай соі цяжка падлічыць — яна непрыкметна пасяляецца ў хлеб, макароне, катлетах, печыве, маянэзе і ва ўсіх прадуктах хуткай кухні. Вызначыць яе на смак складана, але ў многіх прадуктах яна прысутнічае пад інтэрэксам E479.

ЕСЦІ НА НОЧ ШКОДНА — АД ГЭТАГА ТАЎСЦЕШ

Насамроч на вагу чалавека ўплывае не час сну, а які ён прымае ежу, а яе каларыйнасць. Уся бядя ў тым, што за вярзай стомлены чалавек часта бывае нстрыманы да ядзя. «Падганяе» апетыт і алкаголь, які мы дэвалюем сабе пасля заканчэння працоўнага дня. Вячэрні перакус павінен быць лёгкім, як, зрэшты, і абед — агародніна, поснае мяса, тлушка або рыба, садавіна. А вось прадукты, якія ўтрымліваюць «хуткія» цукры — белы хлеб, ласункі, пасля 18 гадзін выпіць не есці, каб не прымушваць падтрымаваць залову выпрацоўваць больш інсуліну, які правакуе арганізм назапашваць тлушчы.

АД МАКАРОНЫ ХУТКА НАБІРАЮЦЬ ЛІШНЯЮ ВАГУ

У макаронных вырабах усяго 190 ккал на 50 г сухага прадукту. Таму таўсцюць зусім не ад макаронаў,

ВОСТРЫЯ ЧАРАВАКІ

г. Мазыр

Можна есці адну садавіну, асабліва летам, — яна замяніць усё

Больш — не значыць лепш. У сярэднім чалавеку дастаткова каля 500 г садавіны і ягад у суткі. Ужываючы большую колькасць садавіны, вы перанасыце арганізм вягладводам, чым парушаеце абмен рэчываў. Напрыклад, любымі ўсімі кавуна, нават у невялікай колькасці, значна павышае узровень цукру ў крыві. Валодаючы высокім глікемічным індэксам (ГІ), ён выклікае моцную інсулінавую рэакцыю ў арганізме. Такі ж высокі ГІ маюць салодкія гатункі вінаграду, яблыкаў, бананы, спелыя грушы, дыня, усё сухадрукты. Асабліва варта памятаць пра гэта тым, хто імкнецца набыць стройную фігуру або пакутуе ад цукровага дыябету.

ПЕРАКУС ПЕРАШКАДЖАЕ СТРАЦЕ ВАГІ

Усё залежыць ад таго, чым менавіта перакусаць. Большасць дыетологаў сапраўды рэкамендуюць людзям, якія спрабуюць скинуць вагу, перамяніць што-небудзь жаваць на працягу дня — аднак рабыць гэта не абы-як, а сістэмна. Граматны падыход да перакусу дазваляць трымаць голад пад кантролем і папярэдзіць перададанае падчас асноўных прыёмаў ежы. Варта разумець, колькі калорый утрымлівае тая ці іншая закуска і ці ўлічваецца яна ў ваш штодзёжны рацыён. Для «правільных» перакусаў паспрабуйце скамінаваць прадукты з розных груп — напрыклад, лусткача сусальна-назернавага хлеба з 1 ст. лыжкай арахісавога масла або парэзанымі невялікімі яблыкамі, пакрытымі натуральным абслущаным ёгуртам і карышай. Энергетычна каштоўнасць гэтых закусак разам узятых — каля 200 ккал.

ХВОРАЕ ГОРЛА І ЛІШНЯ КАЛОРЫІ — ВОСЬ І УСЁ, ШТО МОЖНА АТРЫМАЦЬ АД ПОРЦЫ МАРОЖАНАГА

У марожаным мноства карысных уласцівасцяў! Замажаны ласунак стымулюе выпрацоўку арганізма асаблівага рэчыва — сератаніну, які здольны засцерагаць ад стрэсу, падняць настроі. Тлумачыцца гэта тым, што малако або вяршкі, з якіх гатуюць марожанае, утрымліваюць L-трыптафан — эфектыўны натуральны транкілізатар. Ён супакойвае і нават дапамагае справіцца з бяссонніцай. Калі ж вы баіцеся папаўнець, выбіраіце не пэмбры, а менш тлустыя гатункі. І яшчэ. Псіхалагічна пачаць, што ў марожанка, калі яго ядуць дарослыя, ёсць яшчэ і дадатковы эфект: ласунак нагадвае аб дзяцінстве і яго радасцях.

Падрыхтавала Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ.

Эла Калегі! Аляксандр Радзькоў: «КАРУПЦЫЯ ПЕРАЙШЛА НА ЭКЗАМЕНАЦЫЙНЫЯ СЕСІІ...»

— Факультатывныя заняткі ў школе павіны працаваць на развіццё дзіцяці, а не быць дадаткам да ўрока, — такую думку выказаў на калегіі міністр адукацыі нашай краіны Аляксандр Радзькоў, падвожычы вынікі работ адукацыйнай галіны за 2009 год.

МІНУС 89 ШКОЛ

У 2010 годзе завяршаецца пераход школы на адзінаццацігадовы тэрмін навучання. Апошні «штрыхавы» выпуск адзінаццацікласнікаў адбудзецца наступным летам. А пецьку ў дарослае жыццё атрымаюць 77,3 тысячы чалавек. Аляксандр Радзькоў з задавальненнем адзначае, што пры пераходзе школы на адзінаццацігадовы тэрмін навучання мы не згубілі якасць падрыхтоўкі: «Гэта, у прыватнасці, паказала прыёмная кампанія: мы не убачылі розніцы ў якасці ведаў вучняў «звычайных» і так званых «штрыхавых» класаў, якія навучаліся па пераходных вучэбных праграмах. Цэнтралізаванае тэсціраванне дае абсалютна аб'ектыўную карціну. Па выніках узделу ў міжнародных школьных алімпіадах 25 беларускіх школьнікаў былі ўзнагароджаны медалі: на іх рахунку 5 залатых, 10 сярэбраных і 10 бронзавых медалёў. Да таго ж дзевяцікласнік го-мельскай гімназіі № 56 Геннадзь Караткевіч стаў абсалютным пераможцам міжнароднай алімпіяды па інфарматыцы...»

Міністр нагадаў, што з 1 верасня 2010 года ўваходзіць у сілу Закон «Аб правілах беларускай аграфічнай і пунктуацыі», і ў дзень дня новых аграфічных нормаў школа павіна падсыці падрыхтаваная. Таксама настайкі павіны падрыхтавацца і да ўвядзення праз два гады на выхадзе са школы ў пускога экзамену на замежнай мове, а для гэтага трэба істотна палепшыць якасць выкладання замежнай моў на ўроку.

У 2009 годзе ў нашай краіне зачынілася яшчэ 89 школ. Аднак у галоўным адукацыйным ведамстве не схільныя гэту сітуацыю драматызаваць, паколькі сучасныя школы ў агарардаках маюць зусім іншую матэрыяльна-тэхнічную базу і ўмовы для навучання дзяцей. Апітыяцкія сеткі агульнаадукацыйных устаноў спрыяе арганізацыі паводу дзяцей да месца навучання, што дазваляе арганізаваць навуцальны працэс пераважна ў адну змену. Толькі за чатыры апошнія гады для паводу школьнікаў былі набыты 672 аўтобусы пры плане 389. Колькасць гімназіяў павялічылася ў мінулым годзе на 16, а вось колькасць ліцэў, наадварот, зменшылася на 4 адзіні: адзін ліцей у Браскаўскай вобласці, два ліцей у Віцебскай вобласці і адзін ліцей у Мінскай вобласці былі рэарганізаваныя ў гімназіі.

ЛІШНЯ ГРОШЫ?

У 2009 годзе ў выніку рэалізацыі пастаноў урада былі павышаны ўзровень заробатнай платы ў больш чым 220 тысяч работнікаў устаноў адукацыі. Сярэднемесячная заробатная плата работнікаў галіны вырастае з пачатку года на 112,8 тысяч рублёў. Аднак прынятыя меры па ўдасканаленні аплаты працы работнікаў галіны —недастатковыя. Так, сярэдняя месячная заробатная плата педагогічных работнікаў (акрамя прафесарска-выкладчыцкага складу) у снежні 2009 года была 787,5 тысячы рублёў, што складае 66,3 працэнта ад заробку ў прафесійнай, у настаяўня, у прыватнасці, 819,6 тысячы рублёў, ці 69 працэнтаў ад заробку ў прафесіоналаў.

ІРЖА, ЯКУЮ НЕЛЬГА ДАПУСЦІЦЬ

У 2009/2010 навуцальным годзе колькасць студэнтаў ВНУ павялічылася ў краіне да 430,4 тысяч чалавек (на 10 тысяч чалавек больш, чым у папярэднім годзе). Зараз у беларускіх ВНУ навуцуюцца больш за 9 тысяч замежных грамадзян з 84 краін свету. Летас гэта лічба была на 2 тысячы меншая, аднак «геаграфія» эксперту нашых адукацыйных паслуг зменшылася з 91 краіны да 84-х.

Аляксандр Радзькоў упушчыў, што вопыт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі, які першы арганізаваў англійскую паток, трэба пераймаць і іншым ВНУ. Увядзенне спецыяру і семінараў на англійскай мове значна павысіць прыцягальнасць беларускіх ВНУ для абітурыентаў з іншых краін.

Найбольшая колькасць замежных грамадзян навуцуюцца ў Беларускам дзяржаўным ўніверсітэце — 1465 чалавек. 786 замежнікаў атрымліваюць адукацыю ў Беларускам дзяржаўным медыцынскім ўніверсітэце, 559 — у БНТУ, 551 — у Віцебскім медуніверсітэце і 474 — у Мінскім дзяржаўным лінгвістычным ўніверсітэце. Найбольш шматлікія сулокі студэнтаў з Туркменістана і Кітая — адпаведна 2803 і 1828 чалавек.

Міністр адукацыі з задавальненнем адзначае, што нягледзячы на павелічэнне ў гэтым годзе тэрміну апрацоўкі па дагаворах аб мэтавай падрыхтоўцы спецыялістаў да 5 гадоў, гэта ніколі не паўплывала на зніжэнне інтарэсу да абітурыентаў да мэтавай падрыхтоўкі. Больш за тое, на мэтавых месцах нават назірае конкурс з ахвотных.

Спінюшыўся на праблемах прафесійнай адукацыі, Аляксандр Радзькоў звярнуў увагу на вялікую знаноснасць вучэбна-лабараторнага абсталявання, якая ў ВНУ перавышае 70 працэнтаў. Забяспечанасць вучэбна-лабараторных плошчак і інтэрнатаў таксама невысокая. У ВНУ забяспечанасць месцамі ў інтэрнатах складае 52,5 працэнта ад патрэбы. Праўда, і плата за прахаванне ў студэнцкіх інтэрнатах застаецца выключна сімвалічнай — каля 15 тысяч рублёў у месца. Магчыма, гэту пазіцыю трэба перагледзець, улічваючы, што ў нашых інтэрнатах для навуцальнай мовы ствараюцца проста камфортныя ўмовы...

Надзея НІКАЛАЕВА.

НЕ СПАЦЬ!

Калі не хапае дня, мы адбіраем час у ночы. Варым каву — і з галавой паглыбляемся ў працу. Чым лепш сябе ўзбадзёрыць, калі ў сон цягне, а нельга?

Кубак кавы

Тое, як на вас падзеінае кафеін, моцна залежыць ад асаблівасцяў і стану нервовай сістэмы. Хранічна стомленага працаголіка 1—2 кубкі гарачага напой хутчэй расслабяць і ўспыняць. Чалавек павялічвае дозу, атрымлівае ва ўзнагароду яшчэ большую салінасць і галаўны боль... і «лечыць» яго чарговай порцыяй, прыгаворваючы: «Калі цяпер не выпію кавы — я не чалавек!». 5 кубкаў кавы на дзень ужо садзейнічаюць павышэнню артрыяльнага ціску і атлусценню. Штодзённая 7 кубкаў пагражае псіхічнай залежнасцю, калі адмова ад напой выклікае слабасць і дэпрэсію. Цяпер пытанне: а вам гэта трэба? Кафеін жа ўзмацняе псіхічную актыўнасць, але не ўплывае на фізічную бадзёрнасць. Празмерна ўзбуджаючы, кафеін прыводзіць да зніжэння нервовай сістэмы і сэрца.

Як правільна. У малых дозах каву — добры і бясшкодны стымултар. Але 1—2 кубкі дапамогуць скаанцэнтравана-ца ўсяго на 2 гадзіны. Далей чакайце адваротнага эфекту: вас пацягне ў сон. Паспрабуйце правесці ноч з гарбаты, лепш з зялёнай: кафеін у ёй утрымліваецца ў комплексе з іншымі рэчывамі і аказвае больш мяккае, затое «доўгаіграе» дзеянне. Паспрабуйце і матэ: ён танівае на большы тэрмін, верагодна, за кошт утрымання асаблівай формы кафеіну.

Каваява арыфметыка

● 180 мл моцнай малакай кавы ўтрымлівае 60—100 мг кафеіну.
● 180 мл гарбаты (зялёнай або чорнай) у залежнасці ад гатунку — 32—180 мг кафеіну.

● Дозай кафеіну больш за 700—1000 мг можна атрыцца.
● 5 кубкаў свежай гарбаты = 3 кубкам натуральнай кавы = 10 таблеткам ад галаўнога болу.
● Галаўны боль амаль гарантаваны, калі сумішчаць каву з абязбольвальнымі, супрацьастматычнымі, супрацьпрастуднымі сродкамі.

Энергія ў бляшанцы

Перш чым хапацца за бляшанку з энергетычным напоем, высветліце, што менавіта вы піце — спартыўны энергетік або банальны энергетон. Першы не падыходзіць начным працаўнікам: яго піць перад паходам у спартзалу пасля цяжкага працоўнага дня. У аснове такіх напой альбо вугляводны — энергалапіла для напружанай траніроўкі, альбо L-карніцін — бялагічна актыўнае рэчыва, якое паскарае спальванне тлушчавых запасаў. У любым выпадку без наступнай фізічнай нагрузкі энергетыкі бескарысныя, а вугляводны варыянт да таго ж садзейнічае атлусценню.

Энергетонік ўзбадзёрвае, а таму, што забяспечвае энергіяй, а тым, што прымушаюць нервовую сістэму больш актыўна выдаткоўваць рэсурсы. Дзеянне іх грунтуецца на камбінацыі кафеіну, экстракту гуараны (трапічнай расліны з высокім утрыманнем рэзнінавіскай кафеіну) і, напрыклад, кораня жэньшэню. Кафеін рэчывы, якія «падганяюць» энэргаабмен. Агульнае ўтрыманне кафеіну дасягае ў некаторых напой 320 мг/л — у 2 разы вышэй за дапушчальную сутачную дозу. Як падобныя катэілы ўплываюць на мозг, яшчэ не вывучана, але рэзервы нервовай сістэмы дакладна зніжваюцца пры штодзённым ужыванні.

Як правільна.

Сардэчнікам і людзям з высокім ціскам аб энергетоніках лепш забыць, астатнім спецыялісты дазваляюць не больш за адну бляшанку ў суткі, і тое ў экстранных выпадках.

Чарадзейныя траўкі

Жэньшэнь і элеўтэракок дапамагаюць забыць аб стомленасці, садзейнічаюць лепшай разумовай канцэнтрацыі, павышаюць імунітэт і ўстойлівасць да

стрэсу, нармалізауюць артрыяльны ціск у гіпатонікаў. Падобнымі ўласцівасцямі валодаюць таксама радыёла ружавая, конскі каштан, лімоннік кітайскі, леўзея, заманіка і... сатавы мёд. Безумоўна, усё гэтыя прыродныя адаптагенны больш дапамагаюць аднавіцца пасля стомленасці, чым павысіць між працаздольнасці. Але ж і першае, і другое цесна звязана. Раслінныя экстракты карысна спалучаць з вітаміннымі комплексамі. Дапамагаюць адгатавацца да нагрузкі вітаміны E, C і групы B. Жанчынам трэба звярнуць увагу на магчымы дэфіцыт жалеза — ён таксама зніжае працаздольнасць.

Як правільна. Дозу выпіваюць на працягу працоўнага дня, але не пазней чым за 3—4 гадзіны да сну. Можна спалучаць экстракт адной расліны з мёдам, у ідэале — сатавымі.

Увага!
● Пры гіпертаніі гэтыя экстракты могуць пагоршыць самаадчуванне.
● Не камбінуюць «траўкі» — атрымаеце ударны катэілы з бялагічна актыўнымі рэчывамі. Асабліва ён супрацьпаказаны лёгка ўзбуджальным людзям або тым, хто мае парушэнні сардэчнай дзейнасці.

Таблетка на памяць

Мозг хранічна стомленага чалавека можна «падсілкаваць» нааотропным сродкам (тэрмін «ноотропы» паходзіць ад слоў «ноос» — «розум» і «тропос» — «сілкаванне»). Ён усё адно ўжо не здольны браць інфармацыю з забітых «паддашкаў» памяці і апрацоўваць яе з нармальнай хуткасцю. Гэты сродка не зробіць неразумнага разумным, але палепшыць увагу, праствімулюе працяглы памяць. Для параўнання: верх, вызубраны пасля кубка кавы, вы паспяхожа забудзеце ўжо праз тыдзень (кафеін стымулюе кароткачасовую памяць), а завучаны на фоне прапарата, ён усюпаціцца і праз пару гадоў. Дзякуючы ляржарту паліяшваецца кровазабяспечэнне мозга, а значыць, павышаецца ўстойлівасць да стрэсу, знікаюць вяласць і апатыя. Бадзёрнае самаадчуванне дазваляе больш эфектыўна працаваць днём і пайсці спаць пазней. Толькі

Лепшы сродка барацьбы са сном — сон

«Гульня на вынослівасць» не застаецца бяскаранай. Падчас сну адпачываюць органы пацпучы, вырашаецца большасць псіхалагічных канфліктаў. Менавіта ў першай палове ночы аптымізуецца работа ўнутраных органаў і сістэм. І калі пастаянна пазабываць сябе гэтых бласлаўных гадзін, абавязкова парвецца там, дзе тонка: панучыцца праблемы з сэрцам, ціскам, страўнікам...

Чалавек, які не высыпае, як мінімум раздражняецца па дробязях, пазней будзе забудзеце ўжо праз тыдзень (кафеін стымулюе кароткачасовую памяць), а завучаны на фоне прапарата, ён усюпаціцца і праз пару гадоў. Дзякуючы ляржарту паліяшваецца кровазабяспечэнне мозга, а значыць, павышаецца ўстойлівасць да стрэсу, зніка

(Заканчанне. Пачатак у нумары за 30 студзеня.)

ЦІ ЦАЦАЧНЫЯ ГРОШЫ?

Лезці ў чужую кішню — зусім неадназначна справа, тут вам прадуць усё адно ніхто не скажа. Там больш тых, хто за апошнія 12 год «падняўся» на цацачны бізнес. Сціпляныя землі толькі ўсміхаюцца і кажуць: «На хлэб хапае».

Некаторыя лічыць вызначыць прыватна для мяне падпрямальнік, які займаецца цацачнай справай «уцёмнім».

— Калі цацка каштуе прыкладна 20 тысяч рублёў, вытворца зарабляе 2 тысячы з адной, калі прадае яе аптавай. Ну і як можна заплаціць падатак, калі з адной цацкі зарабіць толькі 2 тысячы? А калі больш, ніхто цацку не возьме. Таму і шуюць людзі дома. Такім чынам мінімум 400—600 тысяч у месяц можна зарабіць на пашыве цацкі. А ў сезон атрымліваецца удвая больш.

Так, сезоннасць робіць валькі ўплыў на заробкі. Крахкі больш за месяц — да свята 8 Сакавіка — застаецца прадаваць па-стараханска, бо потым, да самага лета, будзе зашпіна. Тут усё ведаюць: попыт залежыць ад святаў. І асартымент таксама — цяпер на рынку стаяць вялізныя ямы з чырвонымі футравымі сардэчкімі-валічкімі.

ЯКАЯ ЦАЦАЧКА?

Сапраўды, якая? Ну зразумела, розная, але ж мне трапіла ў інтэрв'ю такія: «Цацка—качалка мякканабунная «Конік» (Жлобін). Матэрыял: цвёрдыя гатункі драўніны, экалагічна чыстыя матэрыялы. Памеры: 75х30 см, вышыня — 70 см. Колер у асартыменце. Цана \$22 і 63 800 руб». Выява коніка побач. Такія ж конікі табунамі стаяць на спецыялізаваным рынку ля трасы «Гомель—Мінск», іх жа носяць на вазкале літаральна на галаве — каб пакульніку лепш было разгледзець твар тавару. Яны ж тонамі адпраўляюцца ў п'яндзёныя краіны — ва Украіну і ў Малдову, дзе асабліва шануюць гэтую істоту ў чырвоным або рухавым выкананні. На густ і колер, — ну вы ведаеце...

Аказваецца, конік коніку не таваршчы. Пры тым, што ні па знешнасці, ні па ўнутраным змесце, набіўшы, вы ніколі не адроніце таго коніка, які мае «пашарт», ад таго, які не мае. Пыскаў і іх аднолькава, па адных ляжалках усе рабіліся. Афрыціна, гарантана, з дакументамі — толькі на спецыялізаваным рынку, які знаходзіцца побач з чыгункай. Адсюль мяккую «жывіноцкі» збіраюць мікраўтобусамі і машынамі звычайна вялікімі партыямі ў 4-5 гадзін раніцай. Так раз'язджаюцца нашы пушышчыкі ў самыя розныя краіны: Расію, ва Украіну, ў Малдову, Прыбалтыку... І дэлеі па мільёны Саюзе...

— Гэта не толькі аптвы, але і рознічны рынак, — расказвае дырэктар акцыянернага таварыства «Візаі-гандль» Яўген КАНДРАЦЕНКА. — З лістапада мы заключылі дагавор з пазаведасмай аховай, і цяпер у кантраляра ёсць спіс, згодна з якім пускаюць на ры-

назе твару коткі-цацкі, але аб тым, наколькі біспечна яе адымаць маленькаму ўладальніку. Нягледзячы на спецыфічнасць адпаведнасці і гігіенічнай рэгістрацыі — гарантыя таго, што дзіця можа спаць побач з любімым мішкам жлобінскай вытворчасці.

— На афіцыйным рынку цацкі толькі тых, у каго ёсць усё неабходнае для выканання гігіенічных патрабаванняў для мяккай цацкі, — падкрэслівае Эліна Вярэйская. — Вакол рынку, дзе ідзе несанкцы-

ТЫГРА-ТАПКІ АД ЖЛОБІНСКІХ ЦАЦАЧНІКАЎ

яваныя гандаль, — іншае пытанне... Увогуле ж якасць палепшылася, ніхто ўсюрэдзіну цацкі адходаў футра ўжо не кладзе. Унутры — толькі паралон.

Гэта меркаванне супала з думкай падпрямальніка, які працуе нелегальна.

— Цяпер якасць цацкі палепшылася. Што датычыцца набіўкі, тут усё аднолькава набіваюць — паралонам. Смесцем, адходамі футра, як раней, цацкі ніхто не набівае.

І толькі прадавец на вазкале з думкамі тыграмі за спінай і вельмі ўсходняй знешнасцю мне сказаў, што ў яго дзіркі няма цацка, якія зроблены мясцовымі ўмельцамі. Ён не даварае самому штучнаму футру. Тым часам адкрывае акцыянернае таварыства «БЕЛФА» дакладна мае ўсе неабходныя дакументы на выроб сваёй спецыфічнай прадукцыі. Іншая рэч, што можа вылікаць алергічныя рэакцыі. Але ж гэта — персанальны экзат цацкаў аб сваіх дзецях.

АДЗІН ШЭРЫ, ДРУГІ БЕЛЫ

Правільная цацка — гэта белая цацка. У тым сэнсе, што яна зроблена па арыгінальнай запатэнтаванай распрацоўцы, з рэгістрацыяй прадпрыемства, з сертыфікаваным матэрыялам і выплатай ўсіх падаткаў. І колькі ж такая цацка каштуе? Хутчэй за ўсё, толькі, калі не можа дазволіць заплаціць за яе ментальнасць сярэдняга беларуса. Мы, як і нашы суседзі расіяне і украін-

цы, хочам купляць вялікую цацку за невялікі грошы. А значыць, згодныя радаваць дзіця «шэраватымі» цацкамі. Тымі, у вартасці якіх уключаюцца не ў складкі «белізы».

— Калі работнік цеха шыве цацку, яму рынак увогуле не патрэбны, — лічыць тэхнічны дырэктар КЖУП «Уніком» Валерый ВЕРАМЕЙЧЫК. — Да яго пакульнікі прыязджаюць з Расіі ці Украіны. Усё збіраюць у іх не патрабуючы сертыфікат якасці. Дык навошта яму траціць лішнія сродкі? Вось ён і мінімізуе свае затраты.

— Тая цацка ў нас таму, што яна на 80 % нелегальная. Нават у тых, хто працуе легальна. Таму што калі плаціць звычайна, калі яны купляюць футра без 20 % падатку на дабуўненую вартасць і са зніжкай? Да таго ж, падаткі ў іх меншыя... І што атрымліваецца? Што мы неканкурэнтаздольныя! Нам адзінае, што застаецца — нелегальна працаваць. Мы прадаём у Расію цацку з 20—30-працэнтнай накруткай, а калі большыя накруцім, у нас яе ніхто не возьме, бо ім таксама трэба прадаць з выгадай. А канкурэнцыя па Расіі вялікая.

— Тая цацка ў нас таму, што яна на 80 % нелегальная. Нават у тых, хто працуе легальна. Таму што калі плаціць звычайна, калі яны купляюць футра без 20 % падатку на дабуўненую вартасць і са зніжкай? Да таго ж, падаткі ў іх меншыя... І што атрымліваецца? Што мы неканкурэнтаздольныя! Нам адзінае, што застаецца — нелегальна працаваць. Мы прадаём у Расію цацку з 20—30-працэнтнай накруткай, а калі большыя накруцім, у нас яе ніхто не возьме, бо ім таксама трэба прадаць з выгадай. А канкурэнцыя па Расіі вялікая.

— Тая цацка ў нас таму, што яна на 80 % нелегальная. Нават у тых, хто працуе легальна. Таму што калі плаціць звычайна, калі яны купляюць футра без 20 % падатку на дабуўненую вартасць і са зніжкай? Да таго ж, падаткі ў іх меншыя... І што атрымліваецца? Што мы неканкурэнтаздольныя! Нам адзінае, што застаецца — нелегальна працаваць. Мы прадаём у Расію цацку з 20—30-працэнтнай накруткай, а калі большыя накруцім, у нас яе ніхто не возьме, бо ім таксама трэба прадаць з выгадай. А канкурэнцыя па Расіі вялікая.

— Тая цацка ў нас таму, што яна на 80 % нелегальная. Нават у тых, хто працуе легальна. Таму што калі плаціць звычайна, калі яны купляюць футра без 20 % падатку на дабуўненую вартасць і са зніжкай? Да таго ж, падаткі ў іх меншыя... І што атрымліваецца? Што мы неканкурэнтаздольныя! Нам адзінае, што застаецца — нелегальна працаваць. Мы прадаём у Расію цацку з 20—30-працэнтнай накруткай, а калі большыя накруцім, у нас яе ніхто не возьме, бо ім таксама трэба прадаць з выгадай. А канкурэнцыя па Расіі вялікая.

— Тая цацка ў нас таму, што яна на 80 % нелегальная. Нават у тых, хто працуе легальна. Таму што калі плаціць звычайна, калі яны купляюць футра без 20 % падатку на дабуўненую вартасць і са зніжкай? Да таго ж, падаткі ў іх меншыя... І што атрымліваецца? Што мы неканкурэнтаздольныя! Нам адзінае, што застаецца — нелегальна працаваць. Мы прадаём у Расію цацку з 20—30-працэнтнай накруткай, а калі большыя накруцім, у нас яе ніхто не возьме, бо ім таксама трэба прадаць з выгадай. А канкурэнцыя па Расіі вялікая.

— Тая цацка ў нас таму, што яна на 80 % нелегальная. Нават у тых, хто працуе легальна. Таму што калі плаціць звычайна, калі яны купляюць футра без 20 % падатку на дабуўненую вартасць і са зніжкай? Да таго ж, падаткі ў іх меншыя... І што атрымліваецца? Што мы неканкурэнтаздольныя! Нам адзінае, што застаецца — нелегальна працаваць. Мы прадаём у Расію цацку з 20—30-працэнтнай накруткай, а калі большыя накруцім, у нас яе ніхто не возьме, бо ім таксама трэба прадаць з выгадай. А канкурэнцыя па Расіі вялікая.

— Тая цацка ў нас таму, што яна на 80 % нелегальная. Нават у тых, хто працуе легальна. Таму што калі плаціць звычайна, калі яны купляюць футра без 20 % падатку на дабуўненую вартасць і са зніжкай? Да таго ж, падаткі ў іх меншыя... І што атрымліваецца? Што мы неканкурэнтаздольныя! Нам адзінае, што застаецца — нелегальна працаваць. Мы прадаём у Расію цацку з 20—30-працэнтнай накруткай, а калі большыя накруцім, у нас яе ніхто не возьме, бо ім таксама трэба прадаць з выгадай. А канкурэнцыя па Расіі вялікая.

ку, што насупраць афіцыйнага, але яшчэ і ад вагона да вагона, а потым ад цягніка да цягніка, пераскокваючы на пуды, а потым і ад «котак», якіх «мышкі» добра ведаюць у твар і, зразумела, не імкнуча трапляць ім у кіпцюры. Але ж здараецца — трапляюць. І тады...

— Некага мы затрымліваем, — сцвярджае першы намеснік начальніка падатковай інспекцыі Жлобінскага раёна Вольга Чарыкава. — Гэта мізэрная частка ад усёй масы. Нашых супрацоўнікаў ведаюць усё добра. Калі яны прыходзяць, усё пакадаюць несанкцыянаваны рынак. Першы раз мы ўвогуле не затрымліваем, а толькі робім палярджанне, а калі паўторна — складаем праатакол. Суд дае звычайна штраф у памеры 10 базавых велічынь — 350 тысяч. Але ж людзі разважаюць: лепш адзін раз заплаціць і ўжо гандляваць. Што датычыцца рэйду на перон — гэта ж небяспечна. Людзі пачынаюць разбірацца, калі ідуць цягнікі. Пакуль што ахвяраў не было, але ж гэта чыгунка. Мы не хочам справакаваць аварыю.

— Пад цягнік, на шчасце, ніхто не трапіў, а васьць цацкі адзіну ў аднаго выкрадалі. Колькасць гандлюючых на вазкале вызначыць немагчыма, — працягвае намеснік начальніка Жлобінскага аддзела ўнутраных спраў на транспарце Уладзімір ПРОРАШАЎ. — Там ёсць пастаянныя гандляры, а так і тых, хто прыходзіць час ад часу, прыкладна 250—300 чалавек. Часам яны пагражаюць руху цягніка. На вазкале кругласутачна ясную службу супрацоўнікі патрульна-паіскавой службы. У дачыненні да 8-10 чалавек штодзень складаюць адміністрацыйныя праатаколы — за гандаль у нязначным месцы. Потым справу разглядае адміністрацыйная камісія пры райвыканкаме — штраф да 170 тысяч. Але ж дзейнічае гэта мала. Прадаўцы з'яўляюцца энтузіястамі. Плаціць штраф і працягваюць гандляваць. Летась толькі мільёныя былі аштрафавана больш чым 200 чалавек. Ёсць сярэд іх тых, хто жывуць па прыпынку: пашыў цацку, прадаў і купіў бутэльку, але ж большасць — звычайныя працоўныя людзі, а продаж цацак — гэта іх дадатковая прадацоўка.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Наша падпрямства адказнае за добраапардакаванне ў горадзе, таму за гандаль па-за рынак мы таксама складаем праатаколы, — кажа тэхнічны дырэктар КЖУП «Уніком» Валерый ВЕРАМЕЙЧЫК. — Гэта праблема нашага горада. Людзі ж «пасваць» цацкі: выходзяць і ў дзень, і ў чатыры гадзіны ночы. Ведаюць добра не толькі расклад руху, але і які

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

Ці то людзі, ці то вярэй.

каб вывозіць тавар на экспарт, а тут ён вывозіцца без усіх праблем. Наша прадукцыя карыстаецца попытам, пакуль у нас танная працоўная сіла. Калі цацка будзе такой дарогай, як «фэнсі», ніхто яе ў нас не купіць.

— Калі б людзям гэта было выгадна і яны бачылі нейкі заробак пасля выплаты падаткаў, яны б, магчыма, і легалізавалі, — адзначае начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская.

— Мы б хацелі, каб гэты від дзейнасці падаў пад мармуру пажаданне начальнік аддзела эканамікі Жлобінскага райвыканкама Марына Калічонак. — Гэта дапамагло б легалізаваць цацачнікам. Можна было б адну базавую велічыню ў год плаціць і тады б людзі, магчыма, зарэгістраваліся. Але ж па параметрах гэта вытворчасць не падыходзіць да рамесніцкай, якая павінна асновацца на натуральных матэрыялах. Тое, што перапрацавана прамысловасцю, не можа адносіцца да рамесніцкай дзейнасці. Тым не менш, калі б хоць 25 тысяч чалавек заплацілі па 35 тысяч рублёў, гэта ўжо быў бы даход на карысць дзяржавы. А калі яны стануць легальнымі, адчуюць, што дзяржава ім чымсьці дапамагае, што не кінула іх, тады, магчыма, яны будуць развівацца...

— Разглядалі гэтую праблему і ў райвыканкаме, і каардынацыйныя налады праводзілі, рынак добры арганізавалі каля вазкала, — уздыхае намеснік начальніка Жлобінскага аддзела ўнутраных спраў на транспарце Уладзімір ПРОРАШАЎ. — Што ні робім, нічога не дапамагае...

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У асноўным, гэта маць з маленькімі дзецямі ці пенсіянерамі. Мы іх караем, а яны жывуць надзеяй, і праз гэта рыз іх не зловіць. Армію мільіі трыба, каб ім не даць гандляваць.

— Мы пастаянна пра гэта гаворым, пішам, кантралюем, — заявяе і начальнік аддзела гандлю і паслуг Жлобінскага райвыканкама Эліна Вярэйская. — Але такі патак і такая масавасць... Некаторыя ідуць гандляваць таму, што ў іх няма іншай крыніцы даходу. У

САКРАЛЬНАЯ СПАДЧЫНА БЕЛАРУСАЎ:

Чараўніцтва? Мастацтва? Ашуканства?

(Заканчэне. Пачатак у нумары за 30 студзеня.)

Супрацьпастаўленне характараў?

Акрамя таго, што людзі звярталіся да замой у паўсядзённым жыцці, з тымі праблемамі, з якімі немагчыма было разарацьца самастойна, ішлі да чараўнікоў.

Прынцып, ведзьмарамі маглі «рабіць» людзей, якія мелі нейкія праблемы: напрыклад, у каго зубы былі ў два рады, залішня валавістае твару, горб ці яшчэ нейкія хібы. Такія асобы, як правіла, пазбегалі людзей, баіліся іх, злаваліся, часам яны пракліналі свой лёс, і гэта магло даходзіць да атэізму. Але чараўнікамі маглі быць і звычайныя, здаровыя людзі. Прынцып, чараваць маглі і ў царкве альбо выкарыстоўваючы некаторыя царкоўныя рэчы.

Лілія Мацвееўна ўпэўненая, што менавіта чараўніцтва не існуе. Але ёсць пэўнае ўздзеянне на чалавека. Людзі не аднолькавыя. Адно адкрывае, шчыры і доверлівы, а кагося трэба берачыся.

Гэта супрацьпастаўленне і спараджае меркаванне, што ад пэўных людзей можа быць непрыемнасць. Напэўна, калі паглыбіцца ў псіхалогію і парапсіхалогію, можна будзе раскапаць, як жа дзейнічае гэты механізм «магічнага» ўплыву.

Хутчэй за ўсё гэта звязана з тым, што адны людзі лёгкаўну-

шальныя, а другія ад прыроды валодаюць пэўнымі здольнасцямі ўздзеяння на псіху, магчыма, элементамі гіпнозу, — разважае Лілія Салавей. — Напэўна, ёсць і пэўнае ўздзеянне бяспалем, бо чаму, калі адны і тыя ж дзеянні выконваюць розныя людзі, адны больш дапамагаюць, чым іншыя.

Тут ўздзейнічае сімволіка, той, каму замаўляюць, верыць, што нешта адбываецца (гэта тое, што сёння робяць псіхологі ці псіхааналітыкі). Важны быў і рэчыўны складальнік, чара — ад слова чарка. У напое маглі даць якую-небудзь выпіжку з травы, якая прыводзіць да стану вар'яцтва, ці зусім атруціць, адмыслючы ведалі склад травы, наркатычныя рэчывы здаўна прымалі, маглі дэзінваваць, як пісаў Нікіфароўскі, прымянялі ўсялякія мазі, націралі і пасля людзей вяралі, што яны ляталі. Некаторым гэта не праходзіла дарма, можна было зарабіць хваробы псіхічнага або фізічнага характару. Таму і баяліся чараўнікоў, і змагаліся супраць іх. Каб выкрыць чараўнікоў, над імі ладзіліся розныя суды. Так, іх маглі тапіць, лічылася, што калі ён не патоне — вінатавы, а калі патоне — не, тады па яго ныралі і імкнуліся адкачаць.

Усялякія байкі, што ўжо з'яўляюцца ў наш час, маўляў, шаптуха, як толькі чалавек прыходзіць да яе, сама распаўдае, з якой мэтай ён з'явіўся і амаль што выдае ўсю яго

паднаготную — перабольшванне.

Чалавека можна «прачытаць»: па абрысах твару, па вачах, рухах. Той, хто практыкуецца ў гэтым, можа даведацца шмат па знешнасці і паводзінах людзей, прычым гэтым валодаюць як людзі, якія сапраўды могуць лячыць, дапамагаць псіхалагічна, так і жулікі, якія проста такім чынам зарабляюць грошы. Яны бацьча доверлівага, разгубленага, устрыжанага, чымосьці прыгнечанага чалавека і карыстаюцца гэтым, — заўважае даследчыца. — І не думайце, што чараўніцтва было бяшкодным. Напрыклад, вельмі страшным лічылася знайскі мёртвую птушку ў двары, яе трэба было віламі некуды аднесці, дзе ніхто не ходзіць, у балота, напрыклад, ці закапаць. А мёртвая птушка — гэта хворая птушка. Было, што падкідалі і адзенне ад хворых.

Дарчы, на Беларусі вельмі шмат замой ад суроку, дзе насланыя некім праблемамі адсылаюцца на крыўдзіцеля, можа, таму і славала меркаванне, што нельга зямца зліць чараўніцтва, што гэта да цябе вернецца.

І ставіліся да чараўнікоў ва ўсе часы па-рознаму: адны ў іх верылі, іншыя — не.

— Так, у маёй сям'і веры не было, але мой бацька хадзіў да чараўніка па замоўленую ваду, бо хварэлі сваякі. Не пайсці нельга было, таму што прасілі хворыя родныя,

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА

якія жылі далей, калі просіць, трэба выкрыстоўваць любыя сродкі, каб хаця б маральна падтрымаць. Прынцып, менавіта людзі, што прыязджаюць здалёк, больш верыць у чараўніка, чым тыя, хто жыць побач з ім. І зноў гэтым ёсць тлумачэнне. Людзі ніколі нікуды не выбраліся, а тут іх у дарогу гнала няшчасце. Падарожжа (своёасаблівы турызм) адбывалася ўвагу ад хваробы, яны бачылі новыя краевыя дзі, знаёміліся з рознымі людзьмі. Свежае паветра, стомленасць ад дарогі, уражаны — нават толькі гэта далава добры эффект.

Моц сімволікі

А ці даводзіцца вам асабіста сутыкацца з чараўнікамі?

— Я на сабе нічога не правяраю. Менавіта цікавала толькі як духоўная спадчына. Ды я і не надта ў гэта веру, можа, таму, што я чалавек моцны і слабаўдушальны. Нельга не захапляцца фантазіяй нашых продкаў. А якія ў гэтых тэкстах вобразы добрыя! Напрыклад, у некаторых замовах людзі звярталіся да святых, ды так шчыра: «Хваў Бог на сівым каньчы залатым масточкам, масточак паламаўся, вазочак перавярнуўся». Альбо «Шоў Бог, пракалоў нагу на трышчыну!» — значыць, ён быў босы, народныя ўпулены пра святых, пра Бога былі вельмі спагадлівыя, гэта блізка да старажытнага светасвядомства...

Творчасць нашых продкаў не мае цаны, у ёй наша самабытнасць. Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

Этнаскарбонка

вельмі неабходная. Адбітая ў сьведомасці народа, яна валодае вялікай сілай. Так, чалавек ідэнтыфікуе сябе: хто ён і дзе жыве. Ніякісны народ, які не ведае сваёй сімволікі. Глядзіце: яўрэй рассеяныя па ўсім свеце, але знак Давіда (шацікановае зорка) іх заўсёды суправаджае. А які замілаванна выглядаюць цярымоні са сцягам, што адбываюцца ў розных краінах. Чаму ж мы нічога свайго не шуаем? Гэта жахліва, калі сёння беларусы прытрымліваюцца ўсходніх гараскопаў і іншага. Мы павінны жыць па сваім, тым гэта, што мы гэта маем. Без гэта нас не будзе як народа.

Нават калі не высвятляць, што карыснае можна з сакральнай спадчыны ўзяць у медыцынскіх мэтах, яна каштоўная нават проста як творчы забяцтва, калі мы станем вывучаць гэта, будзем і мову лепш разумеем. Нельга не захапляцца фантазіяй нашых продкаў! Напрыклад, у некаторых замовах людзі звярталіся да святых, ды так шчыра: «Хваў Бог на сівым каньчы залатым масточкам, масточак паламаўся, вазочак перавярнуўся». Альбо «Шоў Бог, пракалоў нагу на трышчыну!» — значыць, ён быў босы, народныя ўпулены пра святых, пра Бога былі вельмі спагадлівыя, гэта блізка да старажытнага светасвядомства... Творчасць нашых продкаў не мае цаны, у ёй наша самабытнасць. Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

У ЛОС-АНДЖЭЛЕСЕ ЎРУЧАНЫ ПРЭМІІ «ГРЭМІ»

Цуду ў «музычным Оскар» не адбылося: лідар па колькасці намінацый спявачка Вейонсе (на фота) ў лідарах і засталася, нават усталявала «жаночы рэкорд» за ўсю гісторыю існавання прэміі, атрымаўшы 6 прызавых статуэтак, у тым ліку за лепшую песню года, за лепшы жаночы вакал у стылі R&B і лепшы сучасны альбом R&B.

У адной з самых прэстыжных катэгорыяў — лепшы альбом года — перамагла 20-гадовая кантры-спявачка Taylor Swift, якая заваявала яшчэ тры ўзнагароды. Дарчы, дзючына таксама паставіла рэкорд, стаўшы самай маладой прызёркай «Грэмі». Брытанская эпатаная спявачка Lady GaGa першынтавала ў дзвюх намінацыях — лепшы танцавальны запіс і лепшы альбом у жанры электроннай танцавальнай музыкі.

На фоне маладых і ранніх запознаеная справядлівасцю выглядаў першы «Грэмі» легендарнага рок-музыканта Ніла Янга, якога амерыканская Нацыянальная акадэмія гуказапісу адзначыла за ар-

хійную калекцыю запісаў 1963—1972 гг.

Прызы атрымалі таксама двое сыноў Боба Марлі: Сівена праіраваў за лепшы альбом у стылі рэгі, а Зігі Марлі — за лепшы дзючыны музычны альбом. Акрамя таго, як і планавалася, пасмяротны прыз за ўнёсак у развіццё музычнай культуры быў прысуджаны Майклу Джэксону.

Не абышоў залаты грамафон і расійскі прэтэндэнт, залучаны ў «класічны» намінацыяў — прызавая статуэтка трапілі ў рукі дырыжора Уладзіміра Ашкеназі і піяніста Яўгена Кісіна (за лепшае сольнае інструментальнае выкананне з аркестрам — Другога і Трэцяга фартэпіянных канцэртаў С. Пракоф'ева). **Вікторыя ЦЕЛЯШУК.**

Муз-news

«НОВЫ ДЗЕНЬ» АНДРЭЯ КУНЦА

Сярэбраны прызёр дзіцячага «Еўрабачання-2006» Андрэй Кунец нарэшце спраўдзіў адну сваю даўнюю мару — запісаў дэбютны альбом, які і прэзентаваў нядаўна публіцы ў адным са сталічных клубаў.

Плосцінка мае назву «Новы дзень» — паводле той самай песні, з якой да «Беларускага салавейкі» прыйшла відэомасца. «Мы проста вырашылі нічога не прадумляць пшчанага, мудрагелістага, і выбраць загалоннай песняй той хіт, які прыйшоў Андрэю першы заслужаны поспех», — расказала педагог юнага артыста, мастацкі кіраўнік Нацыянальнага цэнтру музычных мастацтваў імя Ул. Мулявіна Святлана Стацэнка. — А гэта ў альбоме ёсць і другая, неафіцыйная назва — «Бывай, дзючыства», бо Андрэй знаходзіцца якраз у пераходным узросце ад хлопчыка да юнака.

Сам жа 14-гадовы артыст спадзяецца, што ягонная плосцінка (10 кампазіцый на рускай, беларускай і англійскай мове, плюс бо-нус) прыйдзецца даспадобы падлеткам-аднагодкам — таму на прэзентацыю зазваў сяброў па эстраднай студыі, аднакласнікаў і нават школьных настаўнікаў. Зрэшты, прыйшлі і дарослыя калегі Кунца па сцэне — кампазітар і аранжыроўшчык Віктар Пшчыннін і спявачка Ірына Дарафеева пажадалі больш новых песень і прыхільнікаў.

ІЛ'Я МІЦЬКО СТАЎ ТАТАМ

Пачуўшы гэту навіну, некаторыя прэсдэянікі эстраднага цэху здзіўлена перапыталі: «А што, Міцко жанаты?». Лідар гурта «Лепрыконсы» насамрэч не вельмі афішавуў сваё вяясце, таму многія людзі ведалі, што яшчэ мінулым летам Ілья Міцко развітаў са статусам халасцэка і стаў узорным сем'янінам. «Спецыяльна для мамы я запрасіў на вяясце Саладуху, бо ёй падабаюцца Сашавыя песні, — з жартачым ўгадвае цяпер артыст гэту змянальную падаею, — для таты пазваў Галю Шышкову, для цішчы — Вадзіка Галыгіна. А для жонкі — Аню Шаркунову і Лёшу Хлястова. Кампазіцыя апяняга «Таму што я кахаю» ўвогуле стала «нашай» песняй, з ёй звязана цэлая гісторыя стацукі...»

Працягваючы партызанскую традыцыю, і пра нараджэнне сына, які з'явіўся на свет у снежні мінулага года, Міцко расказаў толькі праз мясяць пасля падзеі: «Я даўно раўшаў, што называю малаго Міронам. Заўжды лічыў, што гэта імя старабеларускае — праўда, потым высветлілася, што яно грэчаскае... Але ўсё адно, я настаў, што імя буду выбіраць сам, і знайшоў такое тлумачэнне: Мірон — спалучэнне нашых імёнаў і прозвішчаў. Мі — Міцко Ілья, РОН — частка жончынага імя Вераніка». У паслянавагодняе зацішша, калі ў гурта стала менш канцэртаў, Міцко стараецца як мага больш часу праводзіць з сям'ёй, папрасіўшы жонку навучыць яго ўсім прамудрасцям догляду за немаўлём.

«БЕЗ БІЛЭТА» ПРАВЯРАЮЦА НА АДЭКВАТНАСЦЬ

25 студзеня гурт выпусціў зборнік лепшых песень «Чырвоныму дзіцяці сонца» з апошніх сваіх двух альбомаў — «Афрыка» і «Кіно». І адразу ж... размясціў усе 10 кампазіцый для свабоднага скачвання на афіцыйным сайце www.bezbileta.net. «Мы хочам дазволіць песням жыць сваім жыццём, — тлумачыць лідар калектыву Віталь Артыст. — Мноства людзей не маюць магчымасці набыць нашы дыскі, але цяпер яны могуць узяць іх свабодна. Сэбры, няхай гэтыя песні вас натхняюць, а потым мы прыйдзем і выканам іх на канцэрце! Яшчэ мне падабаецца, што інтэрнэт-пляцоўка — гэта выдатная праверка адэкватнасці нашай музыкі. Калі яна бяспаленная — ніхто не будзе капаць яе нават за бясплатна, калі ж у ёй штосці ёсць, людзі знойдуць яе і будуць перадаваць адзін аднаму без умяшання медыя-тэхналогій». Дарчы, даўніх прыхільнікаў гурта чакае сюрпрыз: многія песні набылі іншае гучанне, прыкладам, для новага рэлізу ў адным з галюўных хітоў цапкам перапісанні прыпеў. І хоць музыканты падрабачаць бурную рэакцыю слухачоў, але спадзяюцца, што экспе-рыментаў і гумар усё ацяняць.

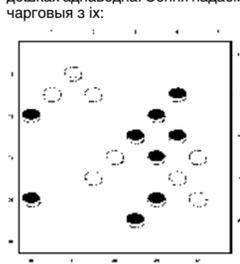
Вядуча рубрыкі Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

ШАШКІ

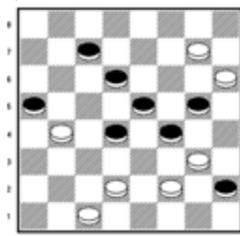
Пад рэдакцыйнай майстра спорта Мікалая ГРУШЭУСКАГА

ДВА АЎТАРСКАЯ
Абодва конкурсы расшэняў — з нормай першага спартыўнага разраду па шашках. Дзв'ятыя і на прызвы міжнароднага гросмэйстра Уладзіміра Матуса (Масква), дзясцяты — майстра ФМЖД Віктара Шульгі (Мінск), які належаць усе заданы на 100-164-клетачных дошках адпаведна. Сёння падаём чарговую з іх:

№ 9/7. **Белья:** 7, 11, 12, 28, 30, 32, 34, 40 (8). **Чорныя:** 14, 16, 19, 23, 24, 29, 36, 39, 43 (9). Выйгрыш.

У заданні № 5 на дыяграме простая чорных 23 павінна стаць на полі 24, а ў натацыі ўсё правільна.

№ 10/2. **Белья:** b4, c1, d2, f2,

Фестывалі ДАДЗІМ ДЖАЗУ!

Мінск пачуе музыку новага пакаддзя

Пра гэта паведаміў мастацкі кіраўнік Нацыянальнага канцэртнага аркестра Міхаіл Фінберг. Ён нагадаў, што «Мінскі дзяс» пачынаецца 2 лютага. Гэты фестываль мае свой твар, сваю публіку, якая штогод на пачатку лютага рытуецца да традыцыйных сустрэч.

Сёлета ўпершыню прагучыць у Беларусі джазавая музыка кампазітараў XXI стагоддзя, — кажа Міхаіл Фінберг. — Летась мы адзначалі 70-дзе беларускага джаза. Як з'ява ён узнік дзючыны заслужанаму артысту Беларусі, кампазітару, трубачу, дырыжору Эдзі Рознеру. Але сёлета спаўняецца сто гадоў з дня нараджэння гэтага фантастычнага музыканта. І пра гэта мы нагадаем таксама. Але ў сёлетняга фестываля шэраг асаблівасцяў. Бо мы звычайна на фестывалях выконваем музыку лепшых аркестраў свету, ужо прагучалі праграмы Элінгтона, Мілера і іншых кампазітараў. Я хацеў бы сказаць словы пашаны ў адрас Барыса Райскага, заслужанага артыста Беларусі, Юрыя Бялязцаўскага, Яўгена Грышмана, народнага артыста СССР Яўгена Глебава, якія шмат зрабілі для развіцця беларускага джазавага мастацтва. У нас выхаваны выдатны музыканты, вырас іх выканальнікі ўзровень. Мы дадзім магчымасць гэта адчуць.

Ужо некалькі гадоў на фестывалі, заснаваным Мінгарвыканкамам і Нацыянальным канцэртным аркестрам Беларусі, называецца імя лепшага джазавага музыканта краіны. І ў гэтым таксама ёсць момант інтрыгі, без якой джаз не існуе. Але акрамя беларускіх джазменаў свае майстарства прадэманструюць госці: чакаецца, што да нас прыедуць выканаўцы з Амерыкі, Канады, Расіі. Будзе магчымасць паслухаць музыку на розны густ. «Мінскі джаз» сёлета адбудзецца ў 21-ы раз. Сакрэтаў доўгажыццэвага фестываля можна вывесці, напэўна, некалькі. Але немалую ролю адгрываюць тое, што ён дае магчымасць жыць у адмысловым рытме, ухваліўшы нейкую пранзіўную мелодыю, што ў спалучэнні дзавале адольць зімовыя сонны настроі і зарадзіцца энергіяй.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Утеранный филиалом Белгосстраха по г. Минску бланк страхового полиса по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории Республики Беларусь серии АЖ № 7816378 — считать недействительным.

ЧАМУ Ў МІХЕЙКАХ НЕ ЛОВІЦА «РТР-БЕЛАРУСЬ»?

Пытальнік

Я — аматар тэлебачання. Раней мой тэлевізар прымаў усе праграмы, асабліва канал «РТР-Беларусь». А цяпер чамусці не прымае. У чым прычына? Звяртаўся ў майстарню «Гарант», адказалі, што нічым не могуць дапамагчы. Мой тэлевізар спраўны, усё, акрамя канала РТР-Беларусь, паказвае добра. Не ведаю, да каго звярнуцца. Можна, вы падкажаце, адкуль можна прымаць гэты канал?

М.Н. ГАНЧАРЭВА, вёска Міхайкі Слуцкага раёна.

Гэтае пытанне нашага чытача мы адрасавалі Міністэрству сувязі і інфарматызацыі. Яно, у сваю чаргу, даручыла камісію ў складзе спецыялістаў РУП «Беларускі радыётэлевізійны перадавальны цэнтр» правесці абследаванне ўмоў прыёму тэлевізійнай праграмы «РТР-Беларусь» па месцы прызначэння спадара Ганчарэнкі. Што і было зроблена названай

камісіяй 20 студзеня. Па выніках даследавання міністэрства паведаміла рэдакцыі наступнае: «Населены пункт Міхайкі Слуцкага раёна знаходзіцца па-за зонай упэўненага прыёму тэлевізійнай праграмы «РТР-Беларусь», што транслюецца з радыётэлевізійнай перадавальнай станцыі (РТПС), што размешчана ў населеным пункце Калодзіцкай Мінскага раёна. Аднагледзец ад названай РТПС да населенага пункта Міхайкі складае 100 кіламетраў, а разліковы радыус распаўсюджвання тэлевізійнага сігналу праграмы «РТР-Беларусь» — каля 71 кіламетра.

Якасны прагляд названай тэлевізійнай праграмы магчымы ў выпадку прыёму лічбавага тэлевізійнага сігналу з РТПС «Кальна». Інфармуем, што з Кальняўскай РТПС на частце 34-га тэлевізійнага канала са снежня 2008 года вядзецца трансляцыя васмы тэлевізійных праграм у лічбавым паке-

це («Першы канал», «АНТ», «Лад», «СТБ», РТР-Беларусь», НТБ-Беларусь, Мір», «8-ы канал»). Разліковы радыус распаўсюджвання лічбавага тэлевізійнага сігналу ад названай РТПС складае 39 кіламетраў.

Улічваючы вышывядзенае, для арганізацыі якаснага прыёму тэлевізійных праграм з Кальняўскай РТПС, уключаючы праграму «РТР-Беларусь», рэкамендуем набыць лічбавую тэлевізійную прыстаўку айчынай вытворчасці. Прыстаўку для наземнага лічбавага тэлевізійнага вяшчання можна набыць у рознічнай гандлёвай сетцы, аддзялення паштовай сувязі РУП «Белпошта», раённых вулзах электрасувязі РУП «Белтэлекам». Пры набыцці прыстаўкі неабходна звярнуць увагу на тое, каб яна забяспечвала магчымасць прыёму тэлевізійнага сігналу, кадзіраванага па фармаце сцёсання MPEG-4/AVC».

КІЕЎ: ПРАДЧУВАННЕ МАЙДАНА

Чым бліжэй другі тур выбараў ва Украіне, тым мацней адчуваецца напружанне ў рэгіёнах краіны і асабліва ў сталіцы

Каб не дапусціць «разгалу дамакратыі» па ініцыятыве гарадскіх уладаў Кіева, Акруговыя адміністрацыйны суд сталіцы загадаў забароны праводзіць на майдане Незалежнасці мітынгі ў падтрымку таго ці іншага кандыдата. Менавіта на майдане ў 2004 годзе адбылася кульмінацыя «памяраннявай рэвалюцыі», калі ахопленыя выбарчым экстазам натапоўны прыхільнікаў Юліі Цімашэнкі і Віктара Юшчанкі прывялі апошняга амаль што за ручку ў кабінет прэзідэнта Украіны. Але сёння ніхто не ведае, ці доўга пратрымаецца гэта забарона. Усё больш прымет таго, што майдан, які вельмі важны інструмент палітычнай барацьбы ва Украіне за ўладу, будзе усё ж за дзейнічаны. Як апошні аргумент, які апошні шанц дасягнуць пастаўленай мэты — стаць прэзідэнтам. І тады падзеі могуць быць пацям на непажаданым сцэнарыі. Бо ўжо сёння вядома, што праіграўшы кандыдат не прызнае вынікі выбараў і, магчыма, паспрабуе заклікаць людзей на вуліцу. А майдан — праверанае месца. Адтуль зручна дыктаваць «волю» народа Цэнтрвыбаркаму, Канстытуцыйнаму суду, Вярхоўнай Рады.

Як гэта было на папярэдніх прэзідэнцкіх выбарах. Тады прыхільнікі Юшчанкі, незадаволеныя падлікам галасоў, гатовыя «абараняць вынікі выбараў» шляхам масавых акцый, вывесці стоекі сваіх прыхільнікаў, колькі будзе неабходна. І такім чынам не дапусціць «памяраннявай рэвалюцыі-2». Задачу рэгіяналаў спрашчае і тое, што цяпер цяжка

знайсці дзівакоў, якія прыкладна за 10 долараў ЗША, які пяць гадоў таму, сталі б ноччу на майдане, скандзіравалі «памяраннявая» лозунгі.

Партыя рэгіянаў правяла днём мітынг-рэпетыцыю ў будынку ўрада. Праўда, акцыя цяжка называе масавай па кіеўскіх мерках — пратэстаўдала калі тысячы чалавек. Тым не менш, голас народа прагучаў. Удзельнікі акцыі ахвотна дэманстравалі тэлеаператарам «Гэаграфіка» плакаты з лозунгамі: «Януковіч — наш прэзідэнт», «Не дадзім сябе абрасці», гучна скандзіравалі на міліцыю, якая адмаўлялася перадаць Цімашэнцы ліст з нібы выпрацаванымі ў ходзе мітынгаў у тэрабаваннямі, у прыватнасці, тэрмінова павысіць мінімальныя пенсіі і зарплату. Гэта прэміеру, які павінен хутка спыніць свае паўнамоцтвы.

Не выключана, што прыхільнікі Януковіча ў абласных цэнтрах 8 лютага выйдучу на свае масавыя майданы і падтрымку свайго кандыдата. Магчыма, абгортнуць гэта звесткамі даследавання асобных сацыялагічных аўтарытэтных аналітычных Цэнтраў, згодна з якімі за Януковіча павінны былі прагаласаваць 58,9%, а за Цімашэн-

чам аналітыкай. Бо як менавіта 7 лютага размяркуюцца гэтыя галасы, якімі так бадзёра жанглююць у Кіеве, сёння можна толькі прагназаваць, але не падрабачыць. Ворагі Цімашэнкі страшаць электрат непажаданымі зменамі, калі тая стане прэзідэнтам. Маўляў, яна не здольная кіраваць эканомікай і асобнымі яе галінамі. Так, ТыргіОля выдатна выглядае на тэлеэкране, пранікнёна і ўзнёсла гаворыць, можа дамаўляцца аб новых крэдытах для краіны, то-ёе пярывытываць ці нацыяналізаваць, павышаць падаткі, пісаць дырэктывы. Але ёй цяжка будзе надаць новыя імпульсы і выпрацаваць стымулы для эканамічнага развіцця краіны, гэта не яе канект. Таму Украіна яшчэ цяжкі галдоў будзе вымушана чакаць новага лідара, здольнага выцягнуць яе з эканамічнага крызісу і разлічыцца з мільярднымі даўгамі.

У цяперашняй няпэўнай сітуацыі ролі славы ведамстваў і тых асобаў, якія імі кіруюць, асабліва ўзрастае. Невыпадкова Цімашэнка стала гарой за экс-міністра ўнутраных спраў Юрыя Луцэнку. У мінулыя нядзелю ў прамым эфіры ўкраінскага тэлебачання яна заявіла, што ў выпадку яе перамогі на выбарах прэзідэнта Луцэнка будзе працаваць у яе камандзе. Раней ён і яго рух «Народная самаабарона» абедзюма рукамі падтрымлівалі Юшчанку, але потым паступова перайшлі на бок прэміер-міністра. Прэзідэнт за гэта неаднойчы крытыкаваў Луцэнку, не абыходзілася без скандалаў. Падчас апошняй нарады ў Юшчанкі з кіраўнікамі славы ведамстваў Луцэнка і Януковіча, каб не дапусціць перамогі Цімашэнкі. Прыкметы: у выступленнях прэзідэнта гучала пераважна крытыка прэміера, а не кіраўніка Партыі рэгіянаў. Перадвыбарнай арыфметыкай той толькі не заняты сёння ў Кіеве. Галасы выбарчыкаў былі картачана калода тасуюцца туды-сюды, так і гэта. Калі палічыць па адной схеме, то ўпэўнена перамагае Януковіч. Па іншай — другі тур выбірае Цімашэнка. Такое ўражанне, што вакол выбараў корміцца

СЕННЯ

Месяц Поўня 30 студзеня. Месяц у сузор'і Шаляў.

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	7.55	16.52	8.57
Віцебск	7.49	16.37	8.48
Магілёў	7.45	16.42	8.57
Гомель	7.36	16.44	9.08
Гродна	8.09	17.08	8.59
Брэст	8.04	17.14	9.10

Імяніны
Пр. Антона, Арсенія, Макара, Мікалая, Пятра, Фёдара.
К. Брыгіты, Ігната.

Ёсць нагода

Дзень сурка

Гэта традыцыйнае народнае свята ў Канадзе і ЗША, якое адзначаецца штогод 2 лютага. Лічыцца, што ў гэты дзень трэба назіраць за сурком, які вылазіць са сваёй норы, і па яго паводзінах меркаваць, ранняя будзе вясна, ці яна затрымаецца.

Калі дзень пахмурны, сурок не бачыць свайго ценю і спакойна пакідае нору — зіма хутка скончыцца, і вясна ў гэты год чакаецца ранняя. Калі ж дзень сонечны, сурок бачыць свой ценю і хваецца назад у нору — будзе яшчэ шэсць тыдняў зімы. У некаторых гарадах і паселішчах ЗША і Канады ў гэты дзень праводзяцца фестывалі, прысвечаныя мясцовым метэаралагічным суркам, якія збіраюць шматлікіх турыстаў.

Гісторыя ўзнікнення свята сурка сваімі каранямі ў вельмі даўнія часы, калі 2 лютага па грыгарыянскім календары хрысціянства Еўропы сталі адзначаць Грамніцы (Стрэчанне). Ужо тады надвор'е менавіта ў гэты дзень лічылі адказным за характар надыходнага пачатку доўгакамай вясны. У Паўночнай Амерыцы дагэтуль папулярная старая шатландская прымаўка: «Калі ў дзень Грамніцы ясна і бяскрыжна — будзь дзевяць зімаў у годзе».

Традыцыя людзей перадаваць адказнасць за доўгатырныя пранозы надвор'я на «братую нашых меншых» пачыналася яшчэ ў Старажытным Рыме, дзе ў гэты дзень вясны. Метэаралагічны праноз у гэты дзень складалі паводле паводзінаў разбуджанага воўка, які бачыў ці не бачыў свой ценю. Жыхары Заходняй Еўропы захоўвалі гэту традыцыю і ў больш познія перыяды, а перацягваючы ў Паўночнай Амерыцы ў свой час нароўні з іншымі традыцыямі захапілі і сабой і яе. Па той боц акіяна, дзе воўкі не валіліся, ролі адказнага метэаралага перайшла да сурка.

Сурок, які жыве на Індычным узгорку каля мястэчка Панксатані ў гарах Пенсільвані (ЗША) — самы першы афіцыйны сурок-метэаралаг. Восем разоў больш яго сто дваццаць гадоў, пачынаючы з 1887 года, людзі сочаць за пранозамі пенсільванскага сурка. У гонар гэтай падзеі ў штатце праводзіцца штогадовае фестывальнае свята суркаў, які стаў сусветна вядомым пасля таго, як на экраны выйшаў фільм «Дзень сурка», зоркай якога стаў сурок па мянушцы Філ, які жыве там і зараз, — самы знакамты «грызун-сінопыты» ў Амерыцы.

Гэта традыцыйнае народнае свята ў Канадзе і ЗША, якое адзначаецца штогод 2 лютага. Лічыцца, што ў гэты дзень трэба назіраць за сурком, які вылазіць са сваёй норы, і па яго паводзінах меркаваць, ранняя будзе вясна, ці яна затрымаецца.

Калі дзень пахмурны, сурок не бачыць свайго ценю і спакойна пакідае нору — зіма хутка скончыцца, і вясна ў гэты год чакаецца ранняя. Калі ж дзень сонечны, сурок бачыць свой ценю і хваецца назад у нору — будзе яшчэ шэсць тыдняў зімы. У некаторых гарадах і паселішчах ЗША і Канады ў гэты дзень праводзяцца фестывалі, прысвечаныя мясцовым метэаралагічным суркам, якія збіраюць шматлікіх турыстаў.

Гісторыя ўзнікнення свята сурка сваімі каранямі ў вельмі даўнія часы, калі 2 лютага па грыгарыянскім календары хрысціянства Еўропы сталі адзначаць Грамніцы (Стрэчанне). Ужо тады надвор'е менавіта ў гэты дзень лічылі адказным за характар надыходнага пачатку доўгакамай вясны. У Паўночнай Амерыцы дагэтуль папулярная старая шатландская прымаўка: «Калі ў дзень Грамніцы ясна і бяскрыжна — будзь дзевяць зімаў у годзе».

Традыцыя людзей перадаваць адказнасць за доўгатырныя пранозы надвор'я на «братую нашых меншых» пачыналася яшчэ ў Старажытным Рыме, дзе ў гэты дзень вясны. Метэаралагічны праноз у гэты дзень складалі паводле паводзінаў разбуджанага воўка, які бачыў ці не бачыў свой ценю. Жыхары Заходняй Еўропы захоўвалі гэту традыцыю і ў больш познія перыяды, а перацягваючы ў Паўночнай Амерыцы ў свой час нароўні з іншымі традыцыямі захапілі і сабой і яе. Па той боц акіяна, дзе воўкі не валіліся, ролі адказнага метэаралага перайшла да сурка.

Сурок, які жыве на Індычным узгорку каля мястэчка Панксатані ў гарах Пенсільвані (ЗША) — самы першы афіцыйны сурок-метэаралаг. Восем разоў больш яго сто дваццаць гадоў, пачынаючы з 1887 года, людзі сочаць за пранозамі пенсільванскага сурка. У гонар гэтай падзеі ў штатце праводзіцца штогадовае фестывальнае свята суркаў, які стаў сусветна вядомым пасля таго, як на экраны выйшаў фільм «Дзень сурка», зоркай якога стаў сурок па мянушцы Філ, які жыве там і зараз, — самы знакамты «грызун-сінопыты» ў Амерыцы.

Гэта традыцыйнае народнае свята ў Канадзе і ЗША, якое адзначаецца штогод 2 лютага. Лічыцца, што ў гэты дзень трэба назіраць за сурком, які вылазіць са сваёй норы, і па яго паводзінах меркаваць, ранняя будзе вясна, ці яна затрымаецца.

Калі дзень пахмурны, сурок не бачыць свайго ценю і спакойна пакідае нору — зіма хутка скончыцца, і вясна ў гэты год чакаецца ранняя. Калі ж дзень сонечны, сурок бачыць свой ценю і хваецца назад у нору — будзе яшчэ шэсць тыдняў зімы. У некаторых гарадах і паселішчах ЗША і Канады ў гэты дзень праводзяцца фестывалі, прысвечаныя мясцовым метэаралагічным суркам, якія збіраюць шматлікіх турыстаў.

Гісторыя ўзнікнення свята сурка сваімі каранямі ў вельмі даўнія часы, калі 2 лютага па грыгарыянскім календары хрысціянства Еўропы сталі адзначаць Грамніцы (Стрэчанне). Ужо тады надвор'е менавіта ў гэты дзень лічылі адказным за характар надыходнага пачатку доўгакамай вясны. У Паўночнай Амерыцы дагэтуль папулярная старая шатландская прымаўка: «Калі ў дзень Грамніцы ясна і бяскрыжна — будзь дзевяць зімаў у годзе».

Традыцыя людзей перадаваць адказнасць за доўгатырныя пранозы надвор'я на «братую нашых меншых» пачыналася яшчэ ў Старажытным Рыме, дзе ў гэты дзень вясны. Метэаралагічны праноз у гэты дзень складалі паводле паводзінаў разбуджанага воўка, які бачыў ці не бачыў свой ценю. Жыхары Заходняй Еўропы захоўвалі гэту традыцыю і ў больш познія перыяды, а перацягваючы ў Паўночнай Амерыцы ў свой час нароўні з іншымі традыцыямі захапілі і сабой і яе. Па той боц акіяна, дзе воўкі не валіліся, ролі адказнага метэаралага перайшла да сурка.

Сурок, які жыве на Індычным узгорку каля мястэчка Панксатані ў гарах Пенсільвані (ЗША) — самы першы афіцыйны сурок-метэаралаг. Восем разоў больш яго сто дваццаць гадоў, пачынаючы з 1887 года, людзі сочаць за пранозамі пенсільванскага сурка. У гонар гэтай падзеі ў штатце праводзіцца штогадовае фестывальнае свята суркаў, які стаў сусветна вядомым пасля таго, як на экраны выйшаў фільм «Дзень сурка», зоркай якога стаў сурок па мянушцы Філ, які жыве там і зараз, — самы знакамты «грызун-сінопыты» ў Амерыцы.

Гэта традыцыйнае народнае свята ў Канадзе і ЗША, якое адзначаецца штогод 2 лютага. Лічыцца, што ў гэты дзень трэба назіраць за сурком, які вылазіць са сваёй норы, і па яго паводзінах меркаваць, ранняя будзе вясна, ці яна затрымаецца.

Калі дзень пахмурны, сурок не бачыць свайго ценю і спакойна пакідае нору — зіма хутка скончыцца, і вясна ў гэты год чакаецца ранняя. Калі ж дзень сонечны, сурок бачыць свой ценю і хваецца назад у нору — будзе яшчэ шэсць тыдняў зімы. У некаторых гарадах і паселішчах ЗША і Канады ў гэты дзень праводзяцца фестывалі, прысвечаныя мясцовым метэаралагічным суркам, якія збіраюць шматлікіх турыстаў.

Гісторыя ўзнікнення свята сурка сваімі каранямі ў вельмі даўнія часы, калі 2 лютага па грыгарыянскім календары хрысціянства Еўропы сталі адзначаць Грамніцы (Стрэчанне). Ужо тады надвор'е менавіта ў гэты дзень лічылі адказным за характар надыходнага пачатку доўгакамай вясны. У Паўночнай Амерыцы дагэтуль папулярная старая шатландская прымаўка: «Калі ў дзень Грамніцы ясна і бяскрыжна — будзь дзевяць зімаў у годзе».

Традыцыя людзей перадаваць адказнасць за доўгатырныя пранозы надвор'я на «братую нашых меншых» пачыналася яшчэ ў Старажытным Рыме, дзе ў гэты дзень вясны. Метэаралагічны праноз у гэты дзень складалі паводле паводзінаў разбуджанага воўка, які бачыў ці не бачыў свой ценю. Жыхары Заходняй Еўропы захоўвалі гэту традыцыю і ў больш познія перыяды, а перацягваючы ў Паўночнай Амерыцы ў свой час нароўні з іншымі традыцыямі захапілі і сабой і яе. Па той боц акіяна, дзе воўкі не валіліся, ролі адказнага метэаралага перайшла да сурка.

Сурок, які жыве на Індычным узгорку каля мястэчка Панксатані ў гарах Пенсільвані (ЗША) — самы першы афіцыйны сурок-метэаралаг. Восем разоў больш яго сто дваццаць гадоў, пачынаючы з 1887 года, людзі сочаць за пранозамі пенсільванскага сурка. У гонар гэтай падзеі ў штатце праводзіцца штогадовае фестывальнае свята суркаў, які стаў сусветна вядомым пасля таго, як на экраны выйшаў фільм «Дзень сурка», зоркай якога стаў сурок па мянушцы Філ, які жыве там і зараз, — самы знакамты «грызун-сінопыты» ў Амерыцы.

Гэта традыцыйнае народнае свята ў Канадзе і ЗША, якое адзначаецца штогод 2 лютага. Лічыцца, што ў гэты дзень трэба назіраць за сурком, які вылазіць са сваёй норы, і па яго паводзінах меркаваць, ранняя будзе вясна, ці яна затрымаецца.

Калі дзень пахмурны, сурок не бачыць свайго ценю і спакойна пакідае нору — зіма хутка скончыцца, і вясна ў гэты год чакаецца ранняя. Калі ж дзень сонечны, сурок бачыць свой ценю і хваецца назад у нору — будзе яшчэ шэсць тыдняў зімы. У некаторых гарадах і паселішчах ЗША і Канады ў гэты дзень праводзяцца фестывалі, прысвечаныя мясцовым метэаралагічным суркам, якія збіраюць шматлікіх турыстаў.

Гісторыя ўзнікнення свята сурка сваімі каранямі ў вельмі даўнія часы, калі 2 лютага па грыгарыянскім календары хрысціянства Еўропы сталі адзначаць Грамніцы (Стрэчанне). Ужо тады надвор'е менавіта ў гэты дзень лічылі адказным за характар надыходнага пачатку доўгакамай вясны. У Паўночнай Амерыцы дагэтуль папулярная старая шатландская прымаўка: «Калі ў дзень Грамніцы ясна і бяскрыжна — будзь дзевяць зімаў у годзе».

Традыцыя людзей перадаваць адказнасць за доўгатырныя пранозы надвор'я на «братую нашых меншых» пачыналася яшчэ ў Старажытным Рыме, дзе ў гэты дзень вясны. Метэаралагічны праноз у гэты дзень складалі паводле паводзінаў разбуджанага воўка, які бачыў ці не бачыў свой ценю. Жыхары Заходняй Еўропы захоўвалі гэту традыцыю і ў больш познія перыяды, а перацягваючы ў Паўночнай Амерыцы ў свой час нароўні з іншымі традыцыямі захапілі і сабой і яе. Па той боц акіяна, дзе воўкі не валіліся, ролі адказнага метэаралага перайшла да сурка.

Сурок, які жыве на Індычным узгорку каля мястэчка Панксатані ў гарах Пенсільвані (ЗША) — самы першы афіцыйны сурок-метэаралаг. Восем разоў больш яго сто дваццаць гадоў, пачынаючы з 1887 года, людзі сочаць за пранозамі пенсільванскага сурка. У гонар гэтай падзеі ў штатце праводзіцца штогадовае фестывальнае свята суркаў, які стаў сусветна вядомым пасля таго, як на экраны выйшаў фільм «Дзень сурка», зоркай якога стаў сурок па мянушцы Філ, які жыве там і зараз, — самы знакамты «грызун-сінопыты» ў Амерыцы.

Гэта традыцыйнае народнае свята ў Канадзе і ЗША, якое адзначаецца штогод 2 лютага. Лічыцца, што ў гэты дзень трэба назіраць за сурком, які вылазіць са сваёй норы, і па яго паводзінах меркаваць, ранняя будзе вясна, ці яна затрымаецца.

«Я ўся такая нечаканая...»

Зорка расійскага шоу-бізнэсу марыць асвоіць сноўборд, стварыць футравы бізнэс і зняцца ў фільме пра вайну

магло не згубіцца пасля спартыўнай кар'еры?

— Медыяперсонал быць заўсёды складана. Вядома, калі ты проста ляжыш на канале, з рэанімацыяй на чале глядзіш тэлевізар і ясі блукаць, хутчэй за ўсё, у гэтым жыцці нічога не дасягнеш. Мне дапамагала мэтаанкіраванасць, жаданні і амбіцыі. Калі мне паставілі дэягнэз і сказазі, што я больш не змагу займацца фігурным катаннем, мне было толькі здацца. Калі абрываецца ў спартсмена гэта лінія жыцця, галоўнае тут — не разгубіцца, бо спартсмены які коні, якім апрапаюць такія шоры, калі нічога больш не бачна акрамя трэніровак. Мне дапамагло тое, што я своечасова скончыла са спортам. Мне пашчасліла, я трапіла адразу на спартыўны тэлеканал, вяла прыхільныя праграмы, сама прадумляла тэмы, пісала падворкі, сама усё гэта маніравала. Была журналісткай.

Аня-спявачка

— А пасля мяне заўважылі прадзюсары гурта «Бліскучыя» і запрасілі на касцінг. А так як я заўсёды марыла спяваць і займацца творчасцю, вырашыла паспрабаваць сябе ў гэтым апынце. Так склаўся лёс, што я апынулася ў працэсе са з пачатковым месцы. Хоць у выпадковасці я не веру. Памаюму, усе выпадковасці — гэта заканамернасць. Так казаў Канфуцыі і я яго падтрымліваю (смяецца).

Летас вы ўдзельнічалі ў адборачным туры конкурсу «Еўрабачанне» і які вы ставіліце да песеннага форуму і калі бам прапанавалі прэзентаваць гонар Беларусі ў гэтым годзе, ці пагадзіліся б?

— Еўрабачанне — гэта конкурс, які дае людзям магчымасць паказаць свае вакальныя здатнасці, бо, як вядома, на конкурсе ўсе спяваюць без фанграмаў. Фанграмамі я шуццельна вясмыню, запалана і наш шоу-бізнэс. Я лічу, усе тыя, хто не пабаўся спяваць жывым голасам на адборачным туры і затым на самім конкурсе, проста маладыя. А наконт прэзентацыі Беларусі... Вы прапааюваіце — я падумаю. Не выключана, што і не адмоўлюся (смяецца).

Падзяліце сваімі планамі спявачкі. Магчыма, нас чакаюць якіясьці новыя творчыя дуэты?

— Літаральна два месяцы таму я запісала новую песню, называецца «Божа мой». У Расіі цяпер займае чэарвэты радок у хіт-парадзе пасля спявачкі Максім. Мне вельмі падабаецца творчасць Максім, таму мяне радуе, што і мая песня не горшая. Пасля заканчэння гастрольнага туры шоу «Ледавыя перыяды» я плануую распачаць запіс другога сольнага альбому. Рыхтуецца новая песня, на якую будзе здымацца відэакліп.

Аня-актрыса

— Распавядаіце пра сваю працу ў кіно: якія ёсць прапановы і перспектывы?

— Усё пачыналася з фільма «Іронія лёсу. Працяг», дзе ў мяне быў 30-секундны маналаг. Гэта была мая першая роля ў поўнаметражным фільме. Я вельмі задаволеная. І для мяне гэта быў свое-

асаблівы прарыў у кар'еры актрысы. Далей пайшоў «Гітлер капут», дзе я сыграла галоўную ролю, затым «Утайманне упартых». Гэта камедыі — тое, што дорыць людзям усмешку. Але я хоу сыграць штосьці сур'ёзнае, у мяне цяпер ёсць прапааава сыграць медыястру ў ваянным поўнаметражным фільме. Медыястру, якая на сваёй спіне выносіць параненыя з поля бою і жыццё якой напрыканцы фільма заканчваецца трагічна. Зусім іншы акарас. Здымкі запланаваны на канец сакавіка — пачатак красавіка.

Аня-асоба

— Ці ёсць сфера, у якой вы яшчэ не рэалізавалі і прыхавалі яе да лепшых часоў?

— Магчыма, гэта маленькі бізнэс, разлічаны на не вельмі багатых людзей — калекцыі футравы вырабаў. Я практычна вырасла ў футры, таму што тата быў у свой час дырэктарам атэль, там шлыі цудоўныя вырабы. Памятаю ўсе гэтыя склады з хвосцікамі і мортачкама. Увесь мой пакой быў у гэтых лісных мортачкама (смяецца). Таму гэта будзе штосьці не вельмі дарагое, але вельмі стыльнае і прыгожае. Магчыма, я гэтым займуся, але трохі пазней.

— Надаўна з'явілася інфармацыя пра магчымае будучае вяселле. Ці не азначае гэта, што Аня Семяновіч сталілася ад папулярнасці і хоча кардынальна змяніць сваё жыццё і знікнуць на некаторы час з глянца і тэлебачання?

— Аня Семяновіч — такая натура, якая ўвогуле не баіцца штосьці змяняць у сваім жыцці. Калі я кінула спорт і сышла ў іншую сферу, зраэумела адно: галоўнае ведаць, чаго ты хочаш і што кіруе табой у гэты перыяд жыцця. Можна быць, я не выключваю, калі я выйдзі замуж і завяду сям'ю, то напэўна сапраўды на некаторы час адыду ад папулярнасці, каб гэта не перашкаджала мне атрымаваць асалоду ад асабістага жыцця. Магчыма, каб абараніць сябе і сваю сям'ю, я сыду з шоу-бізнэсу, але калі так здарыцца, не фат, што я захачу сысці надоўга. Я ўмею слухаць сябе.

Ваш ідэал мужчыны?

— Няма канкрэтнага вобраза: брунет ці блондзін, высокі ці нізкі. Мужчына павінен быць сумленным, а як ён выглядае — гэта не важна. Мужчыну ўпрыгожвае позірк і стаўленне да жанчыны. А што да матэрыяльнага складніку — не ведаю, ці змагла б я сустракацца з бедным студэнтам: жанчына не павіна зарабляць больш за свайго мужа. Калі жанчына змагла дабіцца поспеху, то чаму мужчына гэтага не можа? Мне паддзец той чалавек, які зможа дарыць мне падарункі, вазіць мяне адпачываць. Мне не патрэбныя мільёны, але пэўная матэрыяльная адказнасць павіна быць і мужчына павінен умець яе перада мною нескі.

Ці шмат у вас агульняе з Мэрылін Манро?

— Насамрэч, вобразы заўсёды шукаюць стылісты, яны бачаць мяне такой, якая я ім патрэбная на вокладку. Калі ёсць асацыяцыя з Мэрылін Манро, я вельмі рада, бо яна — легендарная жанчына, якая шмат чала дасягнула. Мэрылін — прыгожая і разумная, таму што дурніцы наўрад ці чаго дабываюцца ў гэтым жыцці. Агульняе, што ў мяне ёсць ад яе: блондзінка, з пышнымі формамі і такая ж вясёлая (смяецца).

Як вы падтрымліваеце форму?

— Кожная жанчына павіна ведаць свае мінусы, свае плюсы. Яшчэ Како Шанэль казала: «Калі жанчына ў трыццаць гадоў да гэтай пары непрыгожая, яна проста дурніца». Мінусы трэба хаваць, а плюсы падкрэсліваць. Важна правільна падбіраць фарбу для валасоў, касметыку і галоўнае — умець сябе нескі. На дзёце сяджу практычна ўсё жыццё.

Дыета простая — не есці на ноч шмат. Таксама не злужываць алкаголем, бо ён надта каларыйны. І лустая ежа, дык увогуле, проста катастрофа для фігуры. Абаважана раз на тыдзень хадыць да касметолога. Жалі ты хочаш чагосьці дасягнуць у жыцці, трэба быць найперш працаздольным чалавечкам і ніколі не адступалася ад сваёй моты

Няколі ты рызыкаўны чалавек?

— У сакавіку плануую паехаць на гарнальжыны курорт і стаць на сноўборд. Цудоўна катаюся на лыжах, а вось сноўборд пакуль што не завасіла. А ў снежняніца — «Алошын героі», напэўна, не змагла б. Нервовыя клеткі не ўзнаўляюцца, не хацелася б іх транжырыць у такім маладым узросце. Прычына нават не ў ежы, а ва ўмовы жыцця. Вельмі люблю камфорт: чыстую пасцель, цёплую коўдру, душ... А шчы ў нас на «Ледавым перыядзе» існуе такая традыцыя, калі ездзім па гарадах, нашы хлопчыкі на чале з Ільёй Авярбухам абавязкова гуляюць з мясцовымі хакейнымі клубамі. Мы, дзяткі, сядзім на трыбунах і за іх хварэем...

Ілья Лапато

— Аня Семяновіч — такая натура, якая ўвогуле не баіцца штосьці змяняць у сваім жыцці. Калі я кінула спорт і сышла ў іншую сферу, зраэумела адно: галоўнае ведаць, чаго ты хочаш і што кіруе табой у гэты перыяд жыцця. Можна быць, я не выключваю, калі я выйдзі замуж і завяду сям'ю, то напэўна сапраўды на некаторы час адыду ад папулярнасці, каб гэта не перашкаджала мне атрымаваць асалоду ад асабістага жыцця. Магчыма, каб абараніць сябе і сваю сям'ю, я сыду з шоу-бізнэсу, але калі так здарыцца, не фат, што я захачу сысці надоўга. Я ўмею слухаць сябе.

Ваш ідэал мужчыны?

— Няма канкрэтнага вобраза: брунет ці блондзін, высокі ці нізкі. Мужчына павінен быць сумленным, а як ён выглядае — гэта не важна. Мужчыну ўпрыгожвае позірк і стаўленне да жанчыны. А што да матэрыяльнага складніку — не ведаю, ці змагла б я сустракацца з бедным студэнтам: жанчына не павіна зарабляць больш за свайго мужа. Калі жанчына змагла дабіцца поспеху, то чаму мужчына гэтага не можа? Мне паддзец той чалавек, які зможа дарыць мне падарункі, вазіць мяне адпачываць. Мне не патрэбныя мільёны, але пэўная матэрыяльная адказнасць павіна быць і мужчына павінен умець яе перада мною нескі.

Ці шмат у вас агульняе з Мэрылін Манро?

— Насамрэч, вобразы заўсёды шукаюць стылісты, яны бачаць мяне такой, якая я ім патрэбная на вокладку. Калі ёсць асацыяцыя з Мэрылін Манро, я вельмі рада, бо яна — легендарная жанчына, якая шмат чала дасягнула. Мэрылін — прыгожая і разумная, таму што дурніцы наўрад ці чаго дабываюцца ў гэтым жыцці. Агульняе, што ў мяне ёсць ад яе: блондзінка, з пышнымі формамі і такая ж вясёлая (смяецца).

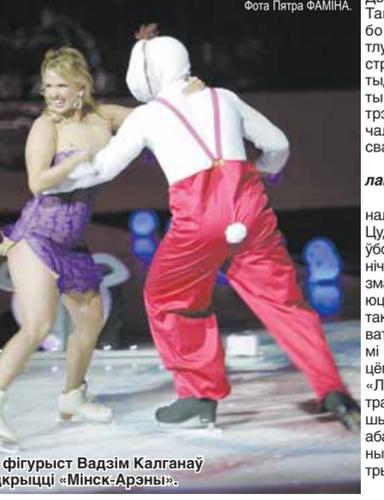
Як вы падтрымліваеце форму?

— Кожная жанчына павіна ведаць свае мінусы, свае плюсы. Яшчэ Како Шанэль казала: «Калі жанчына ў трыццаць гадоў да гэтай пары непрыгожая, яна проста дурніца». Мінусы трэба хаваць, а плюсы падкрэсліваць. Важна правільна падбіраць фарбу для валасоў, касметыку і галоўнае — умець сябе нескі. На дзёце сяджу практычна ўсё жыццё.

Дыета простая — не есці на ноч шмат. Таксама не злужываць алкаголем, бо ён надта каларыйны. І лустая ежа, дык увогуле, проста катастрофа для фігуры. Абаважана раз на тыдзень хадыць да касметолога. Жалі ты хочаш чагосьці дасягнуць у жыцці, трэба быць найперш працаздольным чалавечкам і ніколі не адступалася ад сваёй моты

Няколі ты рызыкаўны чалавек?

— У сакавіку плануую паехаць на гарнальжыны курорт і стаць на сноўборд. Цудоўна катаюся на лыжах, а вось сноўборд пакуль што не завасіла. А ў снежняніца — «Алошын героі», напэўна, не змагла б. Нервовыя клеткі не ўзнаўляюцца, не хацелася б іх транжырыць у такім маладым узросце. Прычына нават не ў ежы, а ва ўмовы жыцця. Вельмі люблю камфорт: чыстую пасцель, цёплую коўдру, душ... А шчы ў нас на «Ледавым перыядзе» існуе такая традыцыя, калі ездзім па гарадах, нашы хлопчыкі на чале з Ільёй Авярбухам абавязкова гуляюць з мясцовымі хакейнымі клубамі. Мы, дзяткі, сядзім на трыбунах і за іх хварэем...

Аня і фігурыст Вадзім Калганаву на адкрыцці «Мінск-Арэнны».

СЦЁГНЫ САМАЯ СЭКСУАЛЬНАЯ ГЭТАЙ ВЯСНОЙ ЧАСТКА ЖАНОЧАЙ ФІГУРЫ. ХТО Б, ДАРЭЧЫ, СУМНЯВАЎСЯ?

Нягледзячы на сапраўднае зімовае надвор'е, якім радуюць нас сляета снежань і студзень, самы час узгадаць пра вясну, а дакладней, пакапаціцца пра тое, што мы будзем насіць, калі снег сыдзе і пачне прыграваць сонейка. Якім будзе моднае адзенне гэтай вясны і лета, а таксама які апрацуец так, каб убор адпавядала сітуацыі і месцу, куды мы яго апраанем, расказала галоўны мастацкі кіраўнік Беларускага цэнтра моды, вядучы дызайнер Эльвіра ЖЫКІВА.

КАЛІЯРОВАЯ ГАМА

Нягледзячы на эканамічны крызіс, інавацыінасць пэўных тэндэнцый на модных подыумах назіраецца. Адной з навінак у каліяровай палітры гэтай вясны будзе група ясных колераў. Зелень прыйдзе як адценне ў шэрыя колеры ў касцюмнай групе. Гэта будзе ўрабастычныя зялёныя колеры, які чымсьці нагадвае складанае мілітарна-адценне фанга — шэра апікавы. У той жа час у набіваных тканінах гэта можа быць адкрыта зялёныя траўчаныя адценні. Такім чынам, зялёны будзе шмат

шы сезон, у якім набіваны тэкстыль адыходзіць на другі план, а на першы выступаюць гладка фарбаваныя тканіны. І каб было не так сумна, яны напалуноўца дробнымі малюнкама. Гэта разнастайныя пералічэнні: дыяганальныя, вафельныя, пералічэнні-соты — дробныя структуры, якія чымсьці нагадваюць архітэктурныя формы. Такім чынам, белы ў надыходным сезоне самы разнастайны — ад аспляяльна медыцынскі да колеры вяршкова, малака, адтопленнага малака, лянчашкарпункі, вапыны.

Актуальным будзці і колеры зямлі — натуральныя малюнікі і разнастайныя фактуры, звязаныя з ім. Гэта тэракот, охра, колер пяску, складаныя карычневыя — ад колеры горкага шакаладу да колеры зямлі. Тут характэрны ўсплывы чырвонага які колеры агню. Нельга не ўзгадаць і пра гурт спартыўныя колераў для адзення для адпачывання, для прынтаў на майках, для моднага адзення. Тут шмат выбуховых адценняў яркага ружовага, цыкламенавага, кіслотна-нага жоўтага, кіслотнага зялёнага, фіяларэцэнтнага бірузава, насычаных сініх колераў. Не сыходзіць з палітры і чорны, праўда, як альтэрнатыва яму можа прысутнічаць французскі сіні (марскі сіні).

Група лёгкіх пастэльных тонаў асабліва добрая будучай вясной для ўрачыстага адзення, напрыклад, выпускныя сукенка. Гэтыя колеры прыдатныя для шыфонаў, цюлю, арганзы, для групы шаўковых тканін. Тут і колер пясчэст